

1

THE MANDALA OF THE STEPS TO ENLIGHTENMENT (*Lam Rim*)

PRACTICE

THE ASIAN CLASSICS

INSTITUTE

Thank you for your interest in the Asian Classics Institute's Daily Practice Topics. The text and audio may be downloaded (see www.world-view.org in the on-line teachings section), or ordered by mail (see the Courses by mail section of the web site).

This Daily *Lam Rim* Practice consists of six sessions recorded during the original retreat, along with the corresponding written materials. After listening to the audio from a session, the reading should be completed before continuing on to the next session.

The audio can be ordered by mail, listened to on-line as streaming Real Audio, or downloaded onto your computer in MP3 or RA formats for playback later. The written materials for this topic are contained in three on-line files which can be downloaded, printed and assembled into a three-ring binder. For ease of binder assembly, be sure to print the files on three hole paper.

We would like to emphasize that, although recordings and written materials can be extremely helpful, it is essential for serious Buddhist practitioners to meet and study directly with a qualified Teacher who can give the necessary guidance and personal instructions of the lineage.

In these teachings the wisdom of Enlightened Beings has been passed down in an unbroken lineage to you. May you take these teachings and put them into practice in your life to benefit all. May every goodness grow and spread in all directions right now!

༄༅། །མཇུག། །

mandel

།ས་གཞི་སྔོས་ཀྱིས་བྱུགས་ཤིང་མི་ཏོག་བཟམ།

sashi pukyi jukshing metok tram,

།རི་རབ་སྤིང་བཞི་ཉི་ལྷས་བརྒྱན་པ་འདི།

rirab lingshi nyinde gyenpa di,

།སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་དབུལ་བར་བསྐྱེ།

sangye shingdu mikte ulwar gyi,

།འབྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྦྱོད་པར་ཤོག །།

drokun namdak shingla chupar shok.

།ཨི་དྲི་གུ་རུ་རྩ་མཇུག་ལ་ཀེ་ནི་རྒྱ་ཏ་ཡ་མི། །

Idam guru ratna mandalakam niryatayami.

Offering the Mandala

Here is the great Earth,
Filled with the smell of incense,
Covered with a blanket of flowers,

The Great Mountain,
The Four Continents,
Wearing a jewel
Of the Sun, and Moon.

In my mind I make them
The Paradise of a Buddha,
And offer it all to You.

By this deed
May every living being
Experience
The Pure World.

Idam guru ratna mandalakam niryatayami.

༄༅། །སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། །
kyabdro semkye

།སངས་རྒྱས་ཚེས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་རྣམས་ལ།
sangye chudang tsokyi choknam la,

།བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐབས་སུ་མཆིས།
jangchub bardu dakni kyabsu chi,

།བདག་གིས་སྤྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།
dakki jinsok gyipay sunam kyi,

།འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །།
drola penchir sangye druppar shok.

Refuge and The Wish

I go for refuge
To the Buddha, Dharma, and Sangha
Until I achieve enlightenment.

By the power
Of the goodness that I do
In giving and the rest,

May I reach Buddhahood
For the sake
Of every living being.

༄༅། །བཟླ་བ། །

ngowa

།དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན།

gewa diyi kyewo kun,

།བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ཚྲིགས་ཤིང་།

sunam yeshe tsok-dzok shing,

།བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི།

sunam yeshe lejung way,

།དམ་པ་སྐྱུ་གཉིས་འཕྲོ་བ་པར་ཤོག །།

dampa kunyi topar shok.

Dedication of the Goodness of a Deed

By the goodness
Of what I have just done
May all beings

Complete the collection
Of merit and wisdom,

And thus gain the two
Ultimate bodies
That merit and wisdom make.

ལྷོ། མཚོད་པ། །
chupa

།སྟོན་པ་སྣ་མེད་སངས་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ།
tonpa lame sanggye rinpoche,

།སྐྱོབ་པ་སྣ་མེད་དམ་ཚེས་རིན་པོ་ཆེ།
kyoppa lame damchu rinpoche,

།འདྲེན་པ་སྣ་མེད་དགའ་འདུན་རིན་པོ་ཆེ།
drenpa lame gendun rinpoche,

།སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་མཚོད་པ་འབྲུལ།
kyabne konchok sumla chupa bul.

A Buddhist Grace

I offer this
To the Teacher
Higher than any other,
The precious Buddha.

I offer this
To the protection
Higher than any other,
The precious Dharma.

I offer this
To the guides
Higher than any other,
The precious Sangha.

I offer this
To the places of refuge,
To the Three Jewels,
Rare and supreme.

THE ASIAN CLASSICS

INSTITUTE

The Asian Classics Institute
Practice I: The Mandala of the Steps to Enlightenment
(Lam Rim)

Syllabus

*The readings are taken from *Preparing for Tantra: The Mountain of Blessings*. The root text was written by Je Tsongkapa Lobsang Drakpa (1357-1419), and the commentary is by Pabonka Rinpoche (1878-1941).*

Reading One

Subject: The Source of All My Good

Reading Two

Subject: Getting the Essence of Life

Reading Three

Subject: Steps for Those of Medium and Greater Capacity

Asian Classics Institute

Practice I: The Mandala of the Steps to Enlightenment (*Lam Rim*)

Reading One

The following reading is taken from Preparing for Tantra: The Mountain of Blessings. The root text of this book was written by Je Tsongkapa Lobsang Drakpa (1357-1419), and the commentary by Pabonka Rinpoche (1878-1941). The book was translated by Khen Rinpoche Geshe Lobsang Tharchin (1921-) and Geshe Michael Roach (1952-), who also wrote the following introductory sections.

FOREWARD

Before you start this little book, decide on your motivation for reading it. Think to yourself,

I want to reach enlightenment as soon as possible. I want to reach it in this very life. And when I do, I will free every living being from every pain of the suffering existence we all live now. Then I will take all these beings up to the level of a Buddha, which is the ultimate state of happiness. This is why I am going to read this book, which shows all the steps to enlightenment.

Take a moment now before you go on. Make sure you have this motivation.

This little book covers absolutely everything that the Buddha ever taught. In Tibet we have a hundred great volumes of the Buddhas' own teachings, translated into Tibetan from Sanskrit, the language of ancient India. And this small book covers all of them.

All the old, great books of Buddhism have but one main goal, and that is to show how any one of us can reach the state of perfect enlightenment. They tell us everything we have to do: how to reach the goal, how to practice, and how to learn. They show us how to begin, they show us how to finish. Everything we need is in those books.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

Five hundred years ago in Tibet there came a master monk and teacher, whose name was Tsongkapa the Great. He took these ancient volumes and arranged them into a kind of book known as the *Lam Rim*, which means "Steps of the Path to Enlightenment." Here he laid out all the steps that any of us can go through, one by one in the proper order, if we truly wish to reach enlightenment. He took care to present the steps clearly and simply, yet covering everything that must be done, as we start on the path, and travel along it, and finally reach its end.

The small book here is called the *Source of All My Good*. It is the absolute essence of all the *Lam Rims*, of all the books on the Steps to enlightenment. The text was written by Tsongkapa himself, and it is named from the opening lines, which read: "The source of all my good is my kind Lama, my Lord."

In the teachings on the Steps this work is also known by another name, something of a secret name, which is *Begging for a Mountain of Blessings*. The word "blessing" here refers to the blessings of all the Buddhas of the universe. "Mountain" comes from a Tibetan word which means a huge pile, a great mass of things all heaped together in one place. The word "begging" is meant to show how much we need and want these blessings.

When we recite this work out loud, then, it's as though we are begging the Buddhas to grant us their blessings, to help us achieve everything from the beginning up to final enlightenment. We are asking them to help us reach all the various paths, all the different levels of knowledge; we are asking for the power of their blessings, we are begging them for help.

Just whom are we asking for help? Normally when we perform the secret Ceremony of the Tenth, we begin with the Practice of Six, followed by the Thousand Angels. Just after that we start this *Source of All My Good*. Therefore we still have in front of us the same holy beings who were there during the Thousand Angels.

Sitting in the center, in mid-air before us, is Tsongkapa. Inside his heart is Gentle Voice, or Manjushri, who is the image of all the Buddhas' wisdom. In the heart of Gentle Voice is another holy being, Vajradhara—this is the Keeper of the Diamond, or the Buddha of the secret teachings. His body is blue, and within his own heart is the Sanskrit letter *huung*. This letter is marked with another letter, *mam*.

On Tsongkapa's own right is his disciple Gyaltsab Je, whose full name is Gyaltsab Darma Rinchen. Within this disciple's heart is Loving Eyes, whose Sanskrit name is Avalokiteshvara, and who is the embodiment of all the Buddhas' love. Inside the heart of Loving Eyes is again the Keeper of the Diamond, and in his heart the letter *huung*, marked with a *mam*.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

On the other side, to Tsongkapa's left, is his disciple Kedrup Je, whose full name is Kedrup Je Gelek Pelsang. Inside of his heart is the Holder of the Diamond, or Vajrapani, and in the Holder's heart is the Keeper of the Diamond. Within the Keeper's heart is a letter *huung*, marked with a *mam*.

All of these beings are seated in the air in front of you, and they are the ones whom you are asking for their blessing. They are the ones that you are requesting to help you, to grant you every kind of knowledge, from the beginning of the path on up to final enlightenment.

Now I want you to think about something. What is the difference between a Buddha and us? What is it that makes all the Buddhas different from us? And what about you, yourself? You are trying to reach Buddhahood; but what is the difference between all these Buddhas, and you? This is a question you must examine, and then the answer will come to you.

What are the Buddhas? First of all the places where they live are paradise. Pure paradise. The paradises where the Buddhas live are completely pure, they are pure by their very nature, and there is not a single thing about them which is not pure.

Inside themselves too the Buddhas are pure. They have no inner obstacles at all, no bad deeds stored up in them, no problems of any kind. They have none of the problems that are caused by any of the four elements of the physical world, either around them or within them. They have no sickness, no getting old, no death. They do not even have a word for these things where they live. This is why their paradises have names like the "Heaven of Bliss," for they live in the highest happiness that there is.

When we think about our own lives then we can see the big difference between Buddhas and us. In one sense we are very fortunate; we have all had the very great fortune to be born as a human being, and we can enjoy that small amount of happiness which human beings sometimes experience. And so sometimes we think we are happy.

But still we have problems, a lot of problems. We have problems all around us, and we have problems inside of us. We have problems that come with the very nature of the kind of life we live. The Buddhas have none of these problems.

Try to think about this difference between the Buddhas and you. Why did you get this book, why are you going to read this book? The main purpose is to reach enlightenment, to gain the highest state of happiness that exists. And to get there you must escape all the sufferings that come with our present kind of life.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

To do all this you are going to have to follow some kind of practice. You are going to have to move up through certain levels, certain paths, one by one through a great many different Steps. You will have to go in order, gradually, through each of these Steps. Each higher Step you will have to reach by practicing, and to practice you must learn what to practice. If you never learn what to do, you will never be able to do it.

In this little book you are going to learn what to do. But this is only a preparation for something else.

Generally speaking, this book is all you need. If this is all you ever learn, and if you practice what you learn here, then you will reach enlightenment. But it will take a long time to do so if you restrict yourself to this way, to the way of the open teachings of the Buddha. It will take a very, very long time.

But you want enlightenment, you need it, and you need it now. Why? Because the reason you are reading this book, the whole point of studying these things and reaching these goals, is to help each and every living being. All of them have been your own mother, and the purpose of everything is to help them.

Right now they are suffering, by the very nature of the life we live. Most of them are living in the three lower kinds of birth. Even those who live in one of the higher kinds of birth are suffering too; by the very nature of things, they are in some kind of pain, all the time. Your goal is to save them from this pain, your goal is to help them reach enlightenment, which is absolute happiness. This is why you are studying, this is why you are practicing.

If you only use the way of the open teachings, it will take a long time to reach the goal. But you want the goal now, you want to reach it quickly, because all these living beings around you, all who have been your mother during some lifetime in the past, are suffering in this kind of existence. You cannot stand to have their pain continue, you cannot let them go on suffering so long.

And so you will free them, and you will free them quickly, now. But is there any way to do it so fast? The answer is yes, there is a way, a path that works faster than any other, a path which is very deep and powerful and holy. This is the Tantric path, the secret path of the Diamond Queen: Vajra Yogini.

To practice this path you must receive an initiation to enter it, and then you must receive her teachings. But before you can do this you must first be granted another initiation, one which will qualify you to study and follow her path. There are four great groups of secret teachings, and to qualify to practice the path of this Angel you must be granted an initiation that belongs to the group which is called the "unsurpassed." Therefore the most important thing for you to do first is to seek an initiation of the "unsurpassed" group.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

According to the tradition of the Diamond Queen, the best initiation to prepare yourself for her own initiation and path is the one we call the "Union of the Spheres," or Chakrasamvara. There are though other initiations of the unsurpassed group which you can seek if you cannot get this one; for example, there is the initiation of the being known as Frightener*, or Bhairava, which is much shorter and easier than the one for the Union of the Spheres, and still qualifies you to take her initiation later.

There is another step you should take too before seeking her initiation. When you go to a college to get an advanced degree, or any degree at all, you must first enter the college. Then you go to classes, do your study, and finally after a number of years you complete all the requirements, and reach your goal. To reach the goal then it is very important that you study and learn, on a constant basis. But to study, and learn, you first have to gain entrance into the college.

It's all the same here. The first thing you have to do is to gain entrance into the unsurpassed group of the secret teachings of the Buddha. To enter these teachings you have to go through the gate, and this is the initiation. The initiation is the door.

When you take the initiation, you commit yourself to a number of vows. Keeping these vows is like doing your study on a daily basis once you've been allowed to enter the college. In a school you have to learn what to study, and then you have to maintain a regular schedule of study. Here in the secret teachings, the vows that you took when you received your initiation are what you have to study: these are what you have to maintain on a regular, daily basis.

To keep the vows, you have to learn all about them. This is why it's essential that after your first initiation you study, in detail, the secret vows, along with the regular vows of morality, and the bodhisattva vows. The very function of these vows, the result of these vows, is very simple. *If you keep them, they produce enlightenment in you.*

Aside from this main function, keeping the vows has another effect as well. In the short run—that is, while you are still on the path, from the very beginning on up to the day you reach the ultimate goal—they help you, they keep you, they preserve you. They make you sweeter and sweeter, more and more pure, every single day you keep them. Everything about you gets better and better: the way you act, the way you think, higher and higher, day by day, month by month.

The vows then are your dear companion, the vows are your devoted helpmate. Vows are not some kind of punishment; the Lama doesn't come to the sacred

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

place of initiation, and say to you, "Well now that you've got the initiation, here are some vows to keep, as a punishment." You must understand all the great good which the vows do for you, and you must learn what they are.

Once you have learned the vows, you must keep them as your daily practice. You should reach a point where, as you look back after some time has passed, you can see progress, you can say to yourself, "A number of years ago, I used to act like that; I had a certain kind of attitude, certain ways of behaving, the limitations of my knowledge were such, and my ability too was only so. Now they have all changed, for the better. Even in the last two years I have changed; no, even in the last year I have changed." You should be able to see for yourself, you should be able to judge, by yourself, whether you are keeping the vows, and how it changes everything about you.

So we are working mainly towards the day when we can receive initiation into the practice of the Diamond Queen. This will allow us to receive her teachings, and then to carry them out. To do this, we will first have to seek any one of the preliminary initiations into the secret teachings of the unsurpassed group, the highest group of secret teachings.

A person who seeks to be granted an initiation into this highest group should himself be highest, in the sense that he is highly qualified to receive the initiation. Becoming highly qualified is something that you must do in the proper stages, in certain steps, one by one.

Above I asked you to think about what it was that made Buddhas different from us. In the beginning though, all the beings who are Buddhas now were just the same as we are at present. They lived the same kind of suffering life that we pass our days in now, and they did so over millions and millions of years, over very many lifetimes.

At some point though these beings were able to achieve an excellent life as a human; the same kind that you have now. Within that human life they were able to meet with an excellent spiritual teacher as well. He or she gave them the proper training, and the necessary initiations, and as a result these beings began to get better and better. Finally they achieved enlightenment: they were able to stop all the problems within them and outside of them, everything. If they have been able to practice and achieve this goal, then why can't you? Why not?

And so it is possible for you to become someone who is highly qualified, who is qualified to an unsurpassed degree to take one of the initiations of the unsurpassed group of the secret teachings. To be qualified to take this initiation, to be a highly qualified practitioner in this sense, means that you

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

must be a practitioner of what we call the *Mahayana*: the Greater Way. This is because all the secret teachings also belong to the greater way; they are in fact the highest teachings and practices of the greater way. You too then will have to be an unsurpassed practitioner, of the greater way. But how do you reach this point?

You must first prepare yourself, with what we call the "shared" practice. The word "shared" means that this preliminary practice is shared by the way of the open teachings, and the greater way, and the way of the secret teachings—all three. It is a practice which all three ways share in common.

Suppose you are planning to construct a very high building, a building with many stories. The most important thing to do first is to build a good foundation, a very strong foundation. If the foundation is strong, then you can build as many stories as you like on top of it.

The little book you have here—*Begging for a Mountain of Blessings*, complete with the commentary of the great Pabongka Rinpoche—presents this foundation. It shows you the practice which is shared by all three ways, and which will prepare you for initiation into the secret teachings. This is the strong foundation upon which you will build your great, high house.

Think about it, and be happy. Take some joy now in what you are about to do. You must realize what a precious opportunity you have in your hands at this very moment, this one good time. Read, and learn, and try not to forget. Try to remember what you learn in this little book, and then try to put it into practice, in your daily life, in a regular way.

By the time you finish this book you should be a different person. The person who picks this book up to read, and the person who sets it down after finishing the last page, should be totally different people. On the inside. You must change: you must change in the way you think, you must change in what you know, in the way you behave all day, in everything about you. Try to change yourself. If you do, then you will win the result of reading this book, of picking it up, and of entering into what it stands for.

Khen Rinpoche Geshe Lobsang Tharchin

Abbot Emeritus, Sera Mey Tibetan Monastery
Abbot, Rashi Gempil Ling Kalmuk Buddhist Temple
Freewood Acres Howell, New Jersey, USA

Je Tsongkapa's Day
December 27, 1994

ABOUT THE AUTHORS

TSONGKAPA (1357-1419), also known as Je Rinpoche Lobsang Drakpa, was perhaps the single greatest commentator in the 2,500 year history of Buddhism. He was born in the district of Tsongka in eastern Tibet and took his first vows at a tender age. As a teenager he had already mastered much of the teachings of Buddhism and was sent by his tutors to the great monastic universities of central Tibet. Here he studied under the leading Buddhist scholars of his day; it is said as well that he enjoyed mystic visions in which he met and learned from different forms of the Buddha himself.

The 18 volumes of Tsongkapa's collected works contain eloquent and incisive commentaries on virtually every major classic of ancient Buddhism, as well as his famed treatises on the "Steps of the Path to Buddhahood." His students, who included the first Dalai Lama of Tibet, contributed hundreds of their own expositions of Buddhist philosophy and practice.

Tsongkapa founded the Great Three monasteries of Tibet, where by custom nearly 25,000 monks have studied the scriptures of Buddhism over the centuries. He also instituted the great Monlam festival, a period of religious study and celebration for the entire Tibetan nation. Tsongkapa passed away in his 62nd year, at his home monastery of Ganden in Lhasa, the capital of Tibet.

PABONGKA RINPOCHE (1878-1941), also known as Jampa Tenzin Trinley Gyatso, was born into a leading family in the state of Tsang in north-central Tibet. As a boy he entered the Gyalrong House of Sera Mey, one of the colleges of the great Sera Monastic University, and attained the rank of *geshe*, or master of Buddhist philosophy. His powerful public teachings soon made him the leading spiritual figure of his day, and his collected works on every facet of Buddhist thought and practice comprise some 15 volumes. His most famous student was Kyabje Trijang Rinpoche (1901-1981), the junior tutor of the present Dalai Lama. Pabongka Rinpoche passed away at the age of 63 in the Hloka district of south Tibet.

KHEN RINPOCHE, GESHE LOBSANG THARCHIN (b. 1921) was born in Lhasa, and as a boy also entered the Gyalrong House of Sera Mey. He studied under both Pabongka Rinpoche and Kyabje Trijang Rinpoche, and after a rigorous 25 year course in the Buddhist classics was awarded the highest rank of the *geshe* degree. He graduated from the Gyumey Tantric College of Lhasa in 1958 with the position of administrator.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

Since 1959 Khen Rinpoche has taught Buddhist philosophy at various institutions in Asia and the United States, and in 1975 completed studies in English at Georgetown University. For more than twenty years he has served as the abbot of Rashi Gempil Ling, a Kalmuk Mongolian temple in New Jersey. He is also the founder of the Mahayana Sutra and Tantra Centers of New Jersey and Washington D.C., and author of numerous translations of major Buddhist texts.

In 1977 Khen Rinpoche directed the development of the first computerized Tibetan word processor, and currently serves as chief editor of the Asian Classics Input Project (ACIP), an international effort to preserve the important literature of Asia in digital form. He has played a leading role in the re-establishment of Sera Mey Monastic College, one of the largest Buddhist monasteries in the world, where he holds the positions of abbot emeritus and lifetime director.

MICHAEL PHILLIP ROACH (b. 1952) received the Presidential Scholar medallion from Richard Nixon at the White House in 1970, and graduated with honors from Princeton University in 1975. He studied at the library of the Government of Tibet under the auspices of the Woodrow Wilson School of International Affairs, and then for over fifteen years under Geshe Tharchin at Rashi Gempil Ling, also earning the *geshe* degree at Sera Mey Monastic College. He has been employed in the New York diamond industry and has been active in the restoration of Sera Mey, where he was ordained a Buddhist monk in 1983. Geshe Roach is spiritual director of ACIP, Godstow Retreat Center, Diamond Mountain, and the Asian Classics Institute, a training school for translators and teachers located in Manhattan.

༄༄། ལྷོ་བདག་རྗེ་འཆང་པ་བོད་ཁ་པ་དཔལ་བཟང་པོས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་
པའི་ཉིང་པོ་བསྐྱུས་པ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ཟབ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་མདོར་
བསྐྱུས་སུ་བཀོད་པ་སྤང་དོར་ལྷ་བའི་མིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

Herein contained is a book named *Opening Your Eyes to What You Should Keep, and What You Should Give Up*. It consists of a brief series of notes that were taken at a teaching delivered by the Lord of the Secret World, Vajradhara, the Keeper of the Diamond, the Good and Glorious Pabongka. The teaching was a profound explanation of the text known as the *Source of All My Good*, a work which is the distilled essence of the Steps of the path to Buddhahood.

། རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་མ་དམ་པ་སྒོ་བཟང་ཐུབ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་བདེ་ཆེན་སྣིང་པོའི་
ཞབས་ཀྱི་ལྗོངས་སྒོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

In deepest reverence, expressed through all three doors,
I bow to the lotus feet of the person who is the Essence
of Great Bliss, the Venerated One, the Holy Lama,
Lobsang the Great, Lord of All Buddhas,
the One Who Keeps the Diamond.

HOW THE TEACHING WAS GIVEN

། དེ་ལ་འདིར་སྐབ་བདག་འཁོར་ལའི་མགོན་པོ་དོ་རྗེ་འཆང་པ་བོང་ཁ་པ་བཀའ་དྲིན་མཉམ་
མེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གང་ནས་གཤེགས་པའི་
གཞུང་ལམ་གཅིག་ལུ། བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྣིང་པོ་བསྐྱུས་པ། ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་གདམས་པའི་ཉིང་སྐྱ་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་བཅུད་ལྷུང་བ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་གཞིར་
གྱུར་མའམ་བྱིན་རྒྱབས་སྤྲུངས་ཞུས་སུ་བྲགས་པའི་ཟབ་བྲིད་ལེགས་པར་ཞོས་སྐབས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་མདོ་ཅམ་གྱི་བ་ལ།

Here I will give just a brief account of a wonderful teaching bestowed upon us by the One, the Lord of the Secret World, the Savior of His Followers, and the Keeper of the Diamond: Pabongka Rinpoche, whose kindness knows no match.

His teaching was a profound clarification of the one and only highway used by each and every Victor of the past, present, and future to reach the highest goals; the Steps on the path to Buddhahood, its very essence distilled; the inner nectar of the instructions imparted by our Father, the Lord, the Buddha himself come again; and the ultimate elixir extracted from the highest of words, the Speech of the Enlightened Ones: that is to say, the work known to us as the Source of All My Good, also called Begging for a Mountain of Blessings.

ཐོག་མར་རྗེ་ཉིད་ནས་དབུ་བསྐྱུལ་གྱིས་ཤེར་སྣིང་དང་སིང་གདོང་བསྐྱོག་པ་ནས། བདེ་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

ལེགས་ཤོག་ཅེས་པའི་བར་སྒྲི་ལྟར་དང་།

As he began the teaching, the Lord himself led us in reciting the Essence of Wisdom, and then the prayer of Simhamukhi—the Angel with the Face of a Lion, from the part where we ward off any evil that might disrupt the teaching, all the way up to the words “May goodness come to be,” in the way we usually do them.

ཡང་རེ་རེ་བཞིན་དབུ་བསྐྱེལ་ཏེ། ཡུལ་ཚོགས་དགེ་ལེགས། འཇམ་པ་ཐོགས་མེད།
འཇམ་དབུངས་ཡོད་མེད། རྩལ་མེ་ཆེན་པོ། བཤད་སྐྱབ་གདམས་པའི། གངས་
ཅན་ཤིང་ཏའི། རྒྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས། རབ་འབྱམས་གསུང་རབ། རྒྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་
རྣམས་སྒྲོ་ཀ་རེ་ལྟན་དུ་གསུངས།

Then in turns we took the lead, sounding out in unison the various verses that include the words “Virtues perfected finally,” and “Loving One, Avalokiteshvara, with Asanga,” and “Gentle Voice, Manjushri, with the one who destroyed the extremes of being and not,” and “The one of great compassion,” and “Teaching what to learn, to reach,” and “Founder from the Land of Snows,” and “All three places of refuge in one,” and “The constellations of the highest of words,” and “In all my lives.”

དབུ་མཇེད་ཀྱིས་བསྐྱེལ་ནས་མཇུལ་ས་གཞི་སྒོས་བྱུགས། མདུན་གྱི་རམ་མཁར་སིང་
མི། ཡུལ་བུང་མཁུན་བཟེའི་ཁུ་འཇིན། ཡི་དམ་གྱུ་ཏུ་བཅས་དང་།

The lead then went to the chanting master, who guided us in the offering of the mandala, beginning with “The great Earth, filled with the smell of incense,” and on through “Atop a lion throne in the space before me,” as well as “Sponges of the sky, made of most excellent knowledge and love,” along with the lines that begin with idam guru.

ཡང་དོ་ཇི་འཆང་མཚོག་ནས་དབུ་བསྐྱེལ་གནང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཚོས་ཚོགས་ལན་
གསུམ་སྒྲིབ་གསུངས་དང་། དེ་ནས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་སོགས་དང་། ལྷ་ཡི་སྐད་དང་
སོགས་སྒྲོ་ཀ་རེ་རེ་ཇི་ཉིད་ནས་གནང་བའི་མཐར།

The lead returned to the Keeper of the Diamond, who deigned to direct us thrice through the prayer for taking refuge and developing the wish for enlightenment, the one that includes the words "To the Buddha, Dharma, and Sangha." Here finally the Lord himself bespoke the verses containing the lines "Pleasure beings and those near so," along with "In the language of pleasure beings" and the rest.

THE PRELIMINARIES

I. Why the Steps?

འོ་ལགས་སོ། དེ་ཡང་ནི་ཇི་སྐད་དུ་ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་
གསུངས་ལས། དལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་རོར་ལས་ལྷག་ །ཅེས་སོགས་འདྲིན་
པར་མཇུག་དེ། ཐར་འདོད་བྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟ་པམ་ཆད་ལ་འགོ་བ་རིགས་དུག་
ཏུ་སྐྱེ་བ་འདི་མ་སྤངས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར།

"And so we begin," said the Lama.

Let me remind you, he said, of those lines by the King of the Dharma of all three realms—Tsongkapa the Great; the ones that mention "This life of spiritual leisure, more precious than a jewel that can give you whatever you wish for." The refrain throughout these verses reads: "Those of you who wish for freedom should seek to master this, as I have done." You and I have lived in this circle of suffering life forever; and there is not a single form of life, in any of the six realms of pain, that we have not already lived.

འཕྲལ་གྱི་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སྣ་ཚོགས་པ་སྤྱོད་སྟེ་སྲིད་ཅི་ནས་མནར་མེད་གྱི་བར་
འབྱུངས་འབྱུངས་ནས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྐྱིད་པོ་གང་ཡང་མ་ལོན་པར་དོན་མེད་སྟོང་ཟད་དུ་
ཤོར་ནས་ད་དུང་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བའི་ནང་དུ་འཁོར་དང་འཁོར་ངེས་པ་
འདི་ག་ཡིན།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

In these lives we have suffered, and enjoyed the occasional short-lived pleasure, wandering aimlessly from that high level known as the "Peak of Existence," then down to the lowest hell, "Torment with No Respite," then back, and back again. We have lived this way for time with no beginning, and yet we have never gotten any meaning out of it; the time has slipped away from us useless, senseless, empty. And so still we are here, circling up and down in the three realms of the wheel of life, and certain we are to continue the round.

སྒོན་ཆད་ང་རང་ཚོ་སྐབས་ལེགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐང་འགའ་ཅམ་ལ་སླ་མ་དགོན་
མཚོག་གི་སྐབས་རྗེས་བབྱངས་ཏེ་ལས་བབྱང་པོ་སྐབས་ལྷན་འགའ་བསགས་པའི་མཐུ་
ལས་ད་ལྟ་མི་ཁོམ་པའི་སྒོན་དང་བྲལ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་བབྱང་པོ་འདི་ལན་ཅིག་
ཅམ་ཉེད་པ་རེད་མོད་དེ།

At some point in days gone by, you and I through sheer good luck were taken for some brief moments under the care of a Lama, or the Three Jewels, and so were able to gather together some bit of pure and powerful karma. The force of this karma, I will admit, has allowed us to gain, just this once, the present life we enjoy—full of the various leisures and fortunes, free of the problems that come when we lack the conditions that allow a proper spiritual practice.

ད་རིས་ལུས་ཉེན་དང་། སླ་མ་དང་། ཚོས་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཏེ།
ཚོས་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་རང་ལག་ན་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྐྱབ་
སྐབས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན།

I will admit as well that everything we need has come together for us this time: we have a Lama, we have some Dharma to practice, we have every favorable condition that we need. And so the capability to follow the spiritual path is something we now hold in our own two hands. Yet suppose we fail; suppose that we find ourselves unable to achieve the ultimate goal of the infinite lives we have led.

སྐྱར་ཡང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད། དེ་ལྟར་ལྷུང་ན་

མི་ཁོམ་པའི་གནས་ངན་ག་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་
ཤིང་།

Beyond a doubt then we will fall back again to the births where we have no chance for Dharma. And when we fall it matters not where we fall; wherever we fall in a birth without the Dharma, our life can never be anything but pain.

ཕྱིན་ཆད་མི་ཁོམ་པའི་སྐྱེ་བ་བརྗོད་པའི་ཐབས་ནི་ད་རེས་ཚོས་ནུས་དག་ཅིག་བསྐྱབ་པ་
ལས་ལྷག་པ་བྱུང་མེད་ལ། ཚོས་དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་མ་བསྐྱབས་ན། རང་ཉིད་འཆི་
བར་ངེས་ཤིང་ནུས་འཆི་ཆ་མེད་པ་དང་། འཆི་བའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྐྱུ་ན།

The way to avoid ever taking another birth where we have no chance for Dharma is to practice the Dharma purely now; there is no better way at all. And our practice must start this minute; you will die, you must die, it is certain you will die. But you've no idea when. And what will happen after that?

བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་སོ་སོར་འཕྲོད་པས། ཚོས་མ་འགྲུབ་པར་ད་ལྟའི་བྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་
འདི་གའི་སྐྱེས་ནས་ཤི་ན་ཕྱི་མར་ངན་སོང་རང་དུ་འགོ་བ་ལས་འོས་མེད་པས།

Whatever we do now decides where we go then: if we do good, it will throw us forth into one of the better births; if we do wrong, it will throw us to a birth of misery. So suppose we fail to practice; suppose we die in the middle of our present evil way of life. It is only fitting then that we should go right where we belong: to these very births of misery.

རེ་ཞིག་ངན་འགོའི་སྐྱེ་བ་བརྗོད་པའི་སྐྱེད་དུ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་
ཞིང་། རྣོན་བྱས་ཀྱི་སྲིག་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་སྣོན་ནས་བཤགས་བསྐྱུལ་ས་
ཤུགས་བྲག་དང་། དག་མི་དགའི་སྤང་དོར་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་ལ་འབད།

We must then for the short term go for shelter to the Three Jewels, to keep ourselves from a birth in the lower realms. We must as well open up and admit the things we have done wrong before, and restrain ourselves in the future. To do so we must make strong and heartfelt use of the four forces that

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

counteract the power of the wrong. We must too put all our effort into taking up even the smallest virtue, and giving up even the slightest harms we commit against others.

དེའི་སྒྲིང་དུ་ལམ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན། རང་ཉིད་འཁོར་
བའི་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རང་གཅིག་ཕུ་འཁོར་
བ་ལས་ཐར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཚོག་པར། སློབ་དཔོན་ཙཱ་གོ་མིས།

If in addition to all this we are able to follow perfectly the path of the three extraordinary trainings, then we ourselves will come to be free of each and every fear of the circle of suffering life. But it's not enough if it is only you who escapes the circle, for we must recall the words of the Master Chandragomi:

འཁོན་ཏུ་རྩིད་སྒྲུའི་རྩ་ཁམ་འགའ་ལྟ་ཕུགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཟ།
འཁོན་ཏུ་སྐློམ་པས་གདུངས་པའང་རྒྱ་ཞིག་རྩིད་ན་དགའ་མགུར་འབྱུང་།
འའདི་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ།
འདི་འདིའི་བརྩིད་བག་ཡིན་ཏེ་དེ་བདེ་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་དེ་འཕགས།

Even a cow knows how
To take care of himself,
To eat a few clumps of grass
He easily comes across;

Even the beast can merrily drink
From a pool of water he finds
As bitter thirst Torments him.

But think now what it is
To put your whole heart
Into taking care of others;

This is glory,
This is a park of pleasure,
This is the ultimate.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

ཉི་མ་རྒྱབས་ཆེན་ཏྟ་ཞོན་རྒྱ་བ་སྤང་བྱེད་གང་ཡིན་དང་།
།ལྷུང་ལ་མི་རྩེག་ས་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདེགས་པ་གང་ཡིན་དེ།
།རང་དོན་འགའ་མེད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་སྟེ།
།དེ་དག་འཇིག་རྟེན་པན་དང་བདེ་བའི་རོ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ།

The Sun
Climbs aboard his fantastic chariot,
Flies across the sky,
Lights up all the world.

The Earth
Raises up his mighty arms,
Bears the load,
Holds up all mankind.

And so is the way
Of those great beings
Who wish nothing
For themselves,

Their lives devoted
To a single song:
The well-being and the happiness
Of every living thing.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱིང་སྦྱོབས་ཆེན་པོའི་སྣོན་ས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་
སྟེ་དུད་འགོ་དང་ལྷུད་ཐོན་པ་ཞིག་བྱ་དགོས། དེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།

We must do as the verses say: we must distinguish ourselves from common animals, we must find that great courage of heart to accomplish the goals of all other sentient kind. And there is a good reason why we should.

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཕ་མ་ལན་གངས་བགང་ལས་འདས་པར་བྱེད་མྱོང་བ་
ཤ་སྟོན་ཡིན་ཅིང་། དེ་བྱས་པའི་དུས་སུ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྣོན་ས་ཡང་ཡང་མ་བསྐྱངས་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

པ་མེད།

Every single creature in the universe has been our father, and been our mother, not once, but more times than numbers can count. And there is not a one who when they served as our parent did not shower us with every deep kindness, over and over again.

དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དྲིན་གཞུང་བསམ་པ་མེད་ན། ལྷུ་འི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་འི་ཚོགས་སུ་

བཅད་པ་ལས།

Suppose then I were to forget their kindness, and give no thought to returning it. This would truly be an evil way to act, the way of a person without a conscience, of one who had no shame. For the *Verses of Drumsong, King of the Serpentes*, say as well:

།རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་རི་རབ་དང་།

།ས་རྒྱམས་བདག་གི་ཁྱེད་མིན་གྱི།

།བྱས་པ་མི་གཞོག་པ་ཡིན་པ།

།དེ་ནི་བདག་གི་ཁྱེད་ཆེན་ཡིན།

།ཞེས་དང་།

The sea is not my problem,
My task is not the mountains,
My job is not the earth;
My calling's rather to attend
That I should never fail
Repaying kindness granted me.

གཞན་ཡང་།

།དྲིན་ལ་ལན་ཡོད་བཟང་པོ་སྟེ།

།དྲིན་གཞོམ་མེད་པ་ངན་པ་ཡིན།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

So too say the lines,

A kindness returned is goodness,
And evil is kindness unreturned.

ཞེས་པ་ལྟར་མ་རབས་བྲིལ་མེད་གྱི་ལྷགས་ངན་པ་ཡིན་པས། རང་རེས་སེམས་ཅན་
གྱི་དྲིན་ལས་ད་ལྟ་ལྷན་ཉེན་བཟང་པོ་རྒྱན་ཆད་རྙེད་སྐབས་འདིར་དྲིན་གཟོ་བ་དགོས།
དྲིན་ལན་བསབ་པའི་དུས་ཀྱང་ད་རེས་རང་གིས་ཚོས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཉེན་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་རྙེད་པའི་དུས་འདིར་མགོ་འཇུགས་སྐབ་པ་ཞིག་དགོས་གྱི།

Think: everything we have now, from this precious human body on up, has come to us through the kindness of other living beings. And so it is now that we must repay them. The repayment must begin here, in these circumstances, while I am able, while I possess this perfect form for the practice of the Dharma.

དེ་མིན་འདི་ནས་དོན་ཚེན་པོ་བསྐྱབ་རྒྱ་མ་གྱུར་བར་སྟོང་ལོག་ཏུ་ཤོར་ན། སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལྟ་བཞེད། །རང་གིས་བདེ་འགྲོའི་ཉེན་རྙེད་པ་ཅམ་ཡང་དཀའ་བ་ཡོད།

If now I cannot accomplish this great goal, if all I have gained is wasted, then there is little point in claiming to work for every living being: it is little likely that I myself will be able even to reach the higher realms of suffering life again.

འོ་ན་དྲིན་ཇི་ལྟར་གཟེ་སྐྱེམ་ན། དྲིན་གཟོའི་མཚོགས་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་
ལྷན་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ་
སྐྱེམ་དུ་བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཇི་ལྷགས་དྲག་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་།

What is the way then to pay this kindness back? No way would be higher than to see to it that every living creature has every happiness there is, and that every living creature is free of every pain which exists. And I will do it! Raise these thoughts of love and compassion up in your heart—bring them on fiercely.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་སྐྱབས་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བྱེད་སྒྲུལ་པའི་ཁྱེད་དུ་
འབྱེད་བ་དགོས།

And then you must resolve to take the load upon yourself: "I will rely on no one else in this work; it should be I, and I alone who brings every happiness to every being, and frees each one from every pain."

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལས་གཞན་སུ་ཡང་མི་འདུག
།སེམས་ཅན་ཁོ་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་ན་དོན་གཉིས་ལྟན་སུམ་
ཚོགས་པ་བརྟེན་ཏེ་རང་དོན་ཡང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཞེས་ལ་འབྱུང་།

And yet the ability to perform this noble task is had only by a single being: only by a Buddha, there's no one else at all who can do it. If for the sole purpose of all other living creatures I can reach the state of a Buddha, then I can fulfill completely both of the ultimate goals, and so by the way achieve everything I ever needed as well.

གཞན་དུ་ན་ཉན་རང་དགའ་བཅོམ་པ་ཡིན་ཡང་རང་དོན་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ལ།
གཞན་དོན་ཡང་ཉི་ཚེ་བ་ཅམ་ལས་མེད།

If this is not the way I go—if instead I achieve a lower nirvana, and become one of those foe destroyers they call a listener, or a "self-made Buddha," then I cannot achieve all that I need myself, and can accomplish no more than a shadow of what others need from me.

དེས་ན་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་སྐྱབས་དགོས། དེ་ལ་
བསྐྱབས་ཚུལ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ཚོས་ཐོས་དགོས་པར་འདུག་པས་དེའི་སྤྱིར་བདག་
གིས་ཚོས་འདི་ལྟ་བུ་ཐོས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྐྱབས་སྒྲུལ་

དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསལ་འདེབས་པ་དང་། དམའ་མཐའང་སེམས་བསྐྱེད་
བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕྱིས་ཟིན་པའི་སློན་སྐུ་གསལ་དགོས་པ་ཡིན།

And so I must reach the state of a Buddha, the One who has come to the final end where his own and other's needs are perfectly filled. To do so, I must know how. To know how, I must learn how. I will begin with the Dharma of this very teaching, and others like it; I will follow these instructions well, and I will come to the state of Buddhahood itself. Think these thoughts to yourself, here as our teaching starts, for they are the greater way's Wish for Buddhahood. At the very least, you must try to imitate this line of thinking; even if you cannot do the real thing, let these thoughts dwell in your heart all through the teaching that you are about to hear.

གསལ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ནི། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བྱང་ལྷོང་རྒྱལ་
བའི་དཔེན་གནས་ཀྱི་ཡང་དགོན་བྲག་སང་གི་འདྲ་བའི་ཞོལ་དུ་བསྐྱེད་འགོ་འབའ་ཞེས་
ལ་དགོངས་ནས་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གདམས་པ་དོན་དང་ལྷན་པ་ཡོན་
ཏན་གཞིར་གྱུར་མའམ། བྱིན་རྒྱབས་སྤྲངས་ལྷུས་སུ་བྱངས་པའི་གཞུང་།

And what is the teaching that you are to hear? It was spoken by our Gentle Savior, by the Lama, the Great Tsongkapa, at Yangon—the hermitage of the Victor. This was at the monastery of Radreng, standing to the north, at the foot of a great crag of rock shaped like the mouth of a lion.

The Lord imparted these vital instructions to his disciples there, acting only for the good of living beings and the Buddha's Word. The title of the text he spoke is the *Source of All My Good*; it is also known by another name, *Begging for a Mountain of Blessings*.

བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་རྒྱལ་ནས། མཇུག་མི་སློབ་པའི་
བྱང་འཇུག་གི་བར་མདོ་སྐབས་ཀུན་གྱི་གནད་ཚང་ལ་མ་ཉོར་བ།

This is a work of the kind we call the "Steps to Buddhahood"; books like this contain within themselves each and every crucial point in all the open and secret teachings of Buddhism. They present these points without the slightest error, from the very beginning to the very end: from finding and serving a spiritual guide on up to the perfect secret Union, where there is nothing more to learn.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

སྐྱུལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཚོས་ཀྱི་ཡང་ཚེ་སློན་མེད་པ་འདོམས་པར་མཛད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།

These teachings on the Steps are the pure essence of everything that all the victorious Buddhas have ever spoken, the sum rolled into one. They are the one and only form of the Teaching that embodies all of the greater way; they are the point of the tip of the highest, matchless peak.

ཇི་སྲིད་མའི་ཉམས་མགུར་ལས།

།ལམ་མཚོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་སྐྱེད་མོང་ལས།

ཇི་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་”

Our Lord Lama, in his work entitled *Songs of My Spiritual Life*, says,

When within yourself you've developed
The path that is shared,
The one that's needed
For both the highest paths...

ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིར་མདོ་སྐྱབས་གང་ཡིན་ཡང་ཚོས་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་མེད་
ཐབས་མེད་ལ། ལྷག་པར་དུ་སྐྱུལ་མཚོག་ལྲ་པ་ཆེན་པོས།

What he means is that, speaking in a general way, this instruction on the Steps to Buddhahood is one that you could never do without, whether you are practicing the open or the secret teachings of Buddhism. To put it more specifically, the Great Fifth of the Dalai Lamas has said,

།སྐྱེས་པུ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལུངས་སྣང་པོའི་དོན།

།གང་དེར་སྐྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལས།

།ཆེས་ཟབ་གསང་བ་སྐྱབས་ཞེས་རབ་བྲགས་ཀྱང་།

།སྐྱེད་མོང་ལམ་གྱིས་སྐྱེད་སྐྱེད་མ་སོང་བ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

མ་དུལ་གླང་པོ་ཞོན་ལྟར་རང་ཉིད་ལུང་།

Everybody talks of it,
The Secret Word, The Most Profound,
Essential thread
In the River of Dharma
For those of the great capacity;

But try it before
Your mind is trained
In the path that both them share,
Climb atop a mighty elephant
Still wild, and not yet tamed;
You will only lose
Yourself.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་འཇུག་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སློན་དུ་
ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྐྱང་བ་འདི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡོད།

It is absolutely vital then, for anyone with hopes of entering the door that leads to the way of the Secret Word, that you train your mind first in this path shared by both the open and secret teachings.

གཞུང་འདི་ལ་བྱིན་རྒྱབས་སྐྱེས་ལྷ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟན་
ཚུལ་ནས་བྱང་འཇུག་གི་བར་ཀྱི་ཉོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་བྱིན་རྒྱབས་
ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་ལ།

Now there is a reason why this text is known as "Begging for a Mountain of Blessings." As we recite it we are *entreating* our Lama to grant us, in one big *pile* or mountain, each and every spiritual realization: from finding and following a spiritual guide as we should, on up to the perfect Union. And we are asking that he do so in the form of a *personal blessing* from himself.

དག་བཤེས་སློན་པའི་ཞལ་ནས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་བཞི་ལམ་གྱིས་འབྱུང་ཤེས་
པ་ངའི་སླ་མའི་བྱང་ཚོས་མིན་པ་ལ་མེད།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

As the spiritual friend Tonpa has spoken,

The ability to wrap the totality of the teachings into one is a special skill of my Lama's—for the Father, nothing is not a teaching.

ཚེས་གསུངས་པ་དང་།

། རྩོམ་ཚུལ་བཀའ་ནི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཡིན་ཏེ།

། གདམས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་མཛོས་པ་ཡིན།

། བཀའ་གདམས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བ་འདི།

། འཕྲོ་བ་གང་གིས་གྲངས་ཀྱང་དོན་ཡོད་འགྱུར།

He has said as well that:

His wondrous word is all three the collections,
Advice adorned by teachings of three scopes,
A gold and jewel rosary of the Keepers,
Meaningful to all who read its beads.

ཚེས་པ་ལྟར། བྱང་རྒྱུ་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་འདི་ནི། རྩོམ་ཚུལ་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱུང་ཚེས་གསུམ་དང་ཆེ་བ་བཞིའི་སྡེ་ནས་ཚེས་གཞན་དང་གཞན་
ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ལ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་གནད་བསྟུས་པ།
ཚེས་སྤང་བརྒྱུད་བྱི་བཞི་སྡོད་གི་འགག་མདོ་ལྟ་བུ། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
གང་ནས་གཤེག་པའི་གཞུང་ལམ་གཅིག་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ལས།

Geshe Tonpa is describing here what our Lord Lama has spoken in all his presentations of the Steps of the path, both the brief and more detailed: that these very Steps are far superior to every other form of instruction, by virtue of their three extraordinary qualities, and four different kinds of greatness.

They contain each and every crucial point in the three collections, which are the entire teachings of the Buddha. They are the single crossroads where all

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

the 84,000 massive stores of the Dharma intersect, they are the one single way by which each and every victorious Buddha has travelled, or travels now, or ever again will travel. As the shorter *Gem of Fine Qualities* says it,

།རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་གྲོན་ད་ལྟར་གང་བཞུགས་པ།

།ཀུན་ལམ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན།

།ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

It is this perfection, nothing else,
which is the path that's shared
By all the Victors, stay they in
the past, the present, or the future.

དེས་ན་རང་ཅག་སློམ་མའི་དྲུང་ནས་དབང་ལུང་བྲིད་སོགས་ལུ་བ་དང་། གཞུང་བཀའ་

བོད་ལྗེ་ལ་ཐོས་པ་མཐོལ་ཕྱིན་གྲུས་ཟེར་བསོགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་མཐར་མལ་

རིམ་རང་ལ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཐུབ་པ་མ་གྲུང་ན། ལྟ་བུ་ཆེན་པོས།

People like you and I can go to great Lamas all we want, and receive from them high initiations, or special oral transmissions, and teachings on texts or the like. We can claim to have studied the five great classics, and plumbed them to their depths, it doesn't matter. But if in the end we are unable to put these Steps into practice within our own lives, joining them all into one, then there's a risk that we'll end up as the Great Fifth described it:

།མི་ཤེས་སྤྱན་པོ་ཚོ་འདིའི་དོན་གྱི་ཆེད།

།མི་དགའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་བདེན་མོད་གྱི།

།ཁོ་བོ་གསུང་རབ་མང་པོ་ཐོས་བཞིན་དུ།

།གཏན་འདུན་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་བ་ངོ་རེ་གཞོང་།

True we see fools
Who know no better,
Doing what's wrong
For things of this life.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

But we err worse
Who've studied much
The holiest of words,
And yet still see
Our ultimate hopes
Swept away on the wind.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲོ་ཉེན་ཡོད་པས། ཐོས་པ་བྱས་པ་ཁ་ནང་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་ཚོས་
བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཆེ་བ་བཞི་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱོར་བ་ཞིག་བྱ་དགོས།

So you must turn your learning within, into Dharma: you must take those four great qualities of the Steps to Buddhahood and apply them to your own heart.

དེར་མ་ཟད་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བས།

།གསུང་རབ་མཐའ་དག་བྱད་པར་དོ་རྗེའི་ཐེག་

།རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་བྱད་པར་སྣ་མེད་དོན།

།རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་བྱད་པར་སྐྱེ་ལུས་ལ།

།སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་བྱོད་ལ་བསྟོད།

།ཅེས་སོགས་དང་།

And there is more you should know; verses like those of the Master Translator of Taktsang:

I sing Your praises,
Vast treasure house
Of fine explanation
We lacked before,

Elucidation of all
The highest of speech,
Especially the diamond way;

Teachings on all
The secret groups,
Especially the Unsurpassed;

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

On all the parts
Of both the levels,
Especially the magic body.

The lines beginning from "Diamond Way" refer to the secret teachings of Buddhism.

ཀམ་པ་མི་བསྐྱེད་དོ་ཇེ།

།བྱང་གི་ཕྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ།

།ཕལ་ཆེར་ལོག་པ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པའི་སྐབས།

།འབྲུལ་མེད་བྱི་དོར་མཇེད་པའི་ཙོང་ཁ་པ།

།རི་བོ་དགའ་ལྡན་པ་ལ་བསྟོན་པར་བགྱི།

།ཞེས་སོགས་ལྟར་སྐྱེ་ཆེད་སྟོན་དུ་ཇེ་སྒྲ་མ་ལ་དབང་རྟོན་ཚོས་ཇེས་འབྲངས་པའི་དད་པ་

མེད་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་ནས་བསྟོན་པ་ཕུལ་བ་དང་།

There are as well the words of the Karmapa, Mikyu Dorje, who in the later part of his life developed for Lord Tsongkapa an extraordinary level of admiration, a kind that is found among those of high intelligence, who follow the Dharma not out of faith, but rather out of reason. The lines read in part:

I make this praise
To the tradition of
The Mount of the Heaven of Bliss;

To Tsongkapa,
For in these days
When the vast majority
Of those in our Northern Land

Act only wrong
With the teachings of the Victors,
He instead has wiped

And cleaned away the dirt on them,
Ever faultlessly.

རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱལ་མཚོས་ཀྱང་།

།རྣམ་ཐར་གཅེང་མ་དགའ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད།

།སྤྱོད་པ་ལ་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མིན་ནོ།

།མདོ་སྤྲུག་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་བའི།

།བཤད་རྒྱུ་བསྟན་པའི་ཉིང་བྱ་ལགས་སོ།

That highest of Victors, Kelsang Gyatso, has said too:

It is a pure tradition,
The lineage of the Heaven of Bliss;
It is no biased
Or limited school of thought.
It is the essential nectar,
To learn and practice the Teaching
So all the open and secret Word
Seems personal instruction.

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རི་པོ་དགའ་ལྡན་པའི་བཀའ་སྲོལ་འདི་ལ་མདོ་སྤྲུག་གི་ཐར་ནས་ཀྱང་གཞན་ལ་མེད་པའི་བསྟན་པ་ཆ་ཚང་ལ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ། ཟབ་ཅིང་སྤྱར་བ་སོགས་བྱུང་ཚོས་འགྲན་ལྷ་མེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པས། འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྲོལ་བྱེ་བར་མཇོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལམ་རིམ་འདི་ལའང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་སྤྱོད་པ་དང་། བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ།

And that's just the way it is: our scriptural tradition, that of the Mount of the Heaven of Bliss, is one that is totally complete and spotless, on both sides—in the open and the secret Word. It is a kind of teaching that is found nowhere else. And it possesses a multitude of unique and unrivalled qualities: its depth, the speed with which it works, and so on. Thus it is that this teaching on the Steps of the Path to Buddhahood, as it was inaugurated by the Gentle Protector, Tsongkapa, looks to contain a nearly limitless number of spiritual

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

advices found in none of the other schools, nor even among the older Keepers of the Word.

ཚོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། གཞན་དག་གི་ཚོས་
ཟབ་ཟབ་མོ་དང་། རྟོགས་པ་མཐོ་མཐོ་མོ་ཡིན་ཟེར་བ་ཚོ་ལའང་མེད་པས། གཙོད་
དང་བསྐྱེད་ཚྲོགས། ཅུ་རླུང་ཐིག་ལེ། སྤྱག་ཆེན་ཚྲོགས་ཆེན་སོགས་གསང་ཆེན་
སྤྲུགས་ཀྱི་ཡང་ཅུ་སྒྲོགས་པ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྐད་ཟེར་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་
རིམ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ན། ལམ་ཡོངས་ཚྲོགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཅི། བག་ཆགས་ཅམ་
ཡང་འཛོག་པར་མི་རུས།

Could any system be more profound or far-reaching than this Dharma, the Steps of the Path? Certainly not those teachings that others claim are oh-so-deep, or oh-so-high and inscrutable. People chatter about attaining some realization, some supposed zenith of some very secret way: they talk of termination; they talk about the levels of creation and completion; about the channels and winds and drops; the great seal, or the great completion, whatever. But if one never makes use of these very Steps, he can never even plant the seeds, much less bring the path in full to grow within his mind.

དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བས། འདིར་བྱང་ཆུབ་ལམ་
གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱུས་པ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མར་གྲགས་པའི་བཤད་ལུང་
མངོན་བསྐྱུས་ཅམ་ཞིག་འབུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས།

This then is why it is so very important to go through the Steps, in the three stages of learning, and contemplating, and meditating upon them. So it is too that I shall now present you, said our Lama, with just a very brief explanation and oral transmission of the work known as the "Source of All My Good," for it contains within it the complete heart of the Steps of the Path to Buddhahood.

II. How to Take a Lama

འདི་ལ་ས་བཅད་དུ་སྤྱོད་ན། ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་རྩུལ། བསྟེན་ནས་
སློཾ་ཇི་ལྟར་སྤྱང་བའི་རྩུལ། ལམ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་འགྲུབ་པ་དང་འགལ་རྒྱུན་ཞི་
བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། རྒྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲོ་མས་རྗེས་སུ་གཟུང་སྟེ་ས་ལམ་གྱི་
འགྲུས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ལུས་པར་སློན་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པ་ལས།

The text of the *Source of All My Good* may be divided into four different parts:

- 1) the very root of the path, which is how to take a Lama and serve him or her properly;
- 2) how to train your mind, once you have taken a Lama;
- 3) a request so that you can attain all the favorable conditions for succeeding in the path, and stop all the circumstances that might prevent you from doing so; and then finally
- 4) a prayer that in all your future lives you may be taken under the care of a Lama, and so gain the strength to reach the final end of the various levels and paths.

དང་པོ་ནི།

།ཡོན་ཏན་རྒྱན་གཞིར་གྱུར་དྲིན་ཅན་རྗེ།
།རྩུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་རུ།
།འགགས་པར་མཐོང་ནས་འབད་པ་དུ་མ་ཡིས།
།གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས།
།ཞེས་པའི་ཤལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

The first of these is presented in a single verse, the first one of the work:

(1)

The source of all my good
Is my kind Lama, my Lord;
Bless me first to see
That taking myself to him
In the proper way
Is the very root
Of the path, and grant me then
To serve and follow him
With all my strength and reverence.

དེ་ལ་ཚུ་བ་དད་པ་སྐྱེང་བ་དང་། བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བྱོན་ཏེ་གུས་པ་བསྐྱེད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལའང་བསམ་པས་བསྐྱེན་ཚུལ་དང་། སྐྱོར་བས་བསྐྱེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

This Step of taking a Lama is itself divided into two sections: developing clear faith in him, which is the very root of the Path; and then building up reverence for him, by considering the great kindness he has paid us. The instruction in developing faith comes in two stages: how to follow a Lama in one's thoughts, and then how to follow him in one's actions.

དེ་ཡང་སྐྱེ་བུ་འཁྲུག་གུ་ལས།
།སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་མེད་པར་ནི།
།གུ་ཡིས་པ་རོལ་ཕྱིན་མི་རུས།
།ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་ཚློགས་ཀྱང་།
།ལྷ་མ་མེད་ན་སྲིད་ཐར་མིན།

།ཞེས་དང་།

Now the *Secret Teaching of Sambhuta* says,

You will never be able to take a boat
To the other side of the river
Unless you take the oars up in your hands.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

You will never reach the end of suffering life
Without a Lama,
Even if you perfect yourself
In every other respect.

ཤེར་ཕྱིན་མདོ་སྤྱད་པ་ལས།
།སངས་རྒྱས་ཚེས་རྣམས་དགོ་བའི་བཤེས་ལ་བཏེན་ཏེ་ཞེས།
།ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཚན་མངའ་རྒྱལ་བ་དེ་སྐད་གསུངས།

The *Shorter Sutra on the Perfection of Wisdom* concurs:

The Victorious Buddhas,
Who possess the highest
Of all good qualities,
Speak as one when They say:
"Every single part of the Buddhist way
Depends on a Spiritual Guide."

ཞེས་པ་དང་།
།དེ་ལྟར་བས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཚོལ་བ་ཡི།
།བསམ་པ་དྲག་ལྡན་མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ངེས་བཅོམ་ནས།
།ནད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་གསོ་ཕྱིར་སྤྲོན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར།
།གཡེལ་བ་མེད་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ།

It says as well:

And so the wise
Who seek the high state of enlightenment
With a fierce wish deep inside
Should smash all pride within them,

And like a mass of sick men
Who flock to medicine for a cure,
Take themselves to a spiritual guide
And serve him single-mindedly.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

ཞེས་དང་། འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་།
།འཕྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་བདེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ།
།ལེགས་པར་འགྲིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྩ་བ་ནི།
།གསུང་རབ་ཀུན་ལས་སླ་མར་གསུངས་པས་ན།
།སྐྱབས་གསུམ་ངོ་བོར་བསྐྱོམས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ།

Our Gentle Savior, Tsongkapa the Great, has too spoken these words:

There is a single key
For finding a perfect start to reach
Your every wish, both happiness
In the short run and ultimately;

And the highest words ever spoken
Speak it always the same:
It is your Lama.

And so you must devote yourself
To meditation upon him,
Upon the essence of all
The three different kinds of refuge;
Ask him, for all your goals.

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གིས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་འཐོབ་པར་འདོད་ན། ཐོག་
མར་དེ་བསྐྱབ་རྩུལ་སྟོན་པའི་སླ་མ་ཞིག་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས།

All these lines are saying the same thing: if you have any hope of reaching up to the high spiritual qualities of the various levels and paths, then from the outset you must absolutely find and follow a Lama who can show you how to do so.

དེ་འདྲའི་སླ་མའང་གང་བྱུང་བྱུང་གི་མིང་དུ་བཏགས་པས་མི་ཚོག་པར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱོ་གསུམ་དུལ་བ། ཞི་བ། ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ་བསྐྱབ་གསུམ་དང་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

ལྷན་པ། སློབ་མ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷན་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། ལུང་གི་
ཡོན་ཏན་ལྷན་པ། སྐྱུ་ལྷན་པ། རྒྱུ་ལྷན་པ། རྒྱུ་ལྷན་པ། རྒྱུ་ལྷན་པ། རྒྱུ་ལྷན་པ།
མཁས་པ། སློབ་མ་ལ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། ཆོས་ཇི་ཙམ་འཆད་ཀྱང་སྐྱོད་ལ་མེད་
པ་བཅས་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་།

And the Lama that we are describing here is not just any one you might happen to come across; it's not just anyone they call a "Lama." Rather, he must have in him the ten high qualities described in the *Jewel of the Sutras*. He must first of all be subdued, at peace, and at high peace; that is to say, he must possess all three of the trainings. He must display fine spiritual qualities that exceed those of his student, and exhibit exceptional effort. He should have a total mastery of the Dharma in the form of scripture, and should have realized suchness. He should be highly skilled in teaching the Dharma, he must have a great love for his disciples, and he must never become tired or discouraged in his teaching, no matter how much or how often he is called upon to do so.

ད་ལྟ་སྤྱི་གཟུངས་མའི་དུས་སུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་རྙེད་དཀའ་ན། ཇི་སྲིད་མས།
།ཡིན་ལུགས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་དབང་པོ་དུལ།
།མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད།
།བསྟོན་པ་ཙམ་གྱིས་དག་འཕེལ་སྐྱོན་འགྲིབ་པའི།
།བཞེས་གཉེན་དམ་པ་སྟོན་དང་རྒྱལ་ཁམས་པ།

We are though now in the days of degeneration, and so perhaps it is difficult to find someone who possesses each and every one of these qualifications. In such a case, we must follow the advice of the Lord of Lamas:

If you take my advice,
Man of the land of Gyalkam,
Take yourself to the ultimate
Spiritual guide:
To one who grasps Reality,
To one who has controlled his senses,
Who takes your heart away
As soon as you lay your eyes on him;

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

To the one that,
When you follow what he teaches,
The good in you begins to flower,
And the bad begins to fade.

ཞེས་སོགས་ལྟར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་སྤྱད་ལྟར་དུལ་བ། དེ་ཉིད་ཉོགས་པ། བཙེ་
བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ལྔ་ཚང་བ་དགོས་ཤིང་།

These and other such lines are telling us that the Lama we seek must at least possess a complete set of five different qualities: He must have brought his mind under control, by following the three trainings; he must have realized thusness; and He must have love.

དམའ་མཐའ་དམའ་མཐའ་ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ལས་ཚོས་གཙོ་བོར་བྱེད་པ།
ཚོ་འདི་དང་སྤྱི་མ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ། རང་དང་གཞན་གཉིས་ལས་
གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ། སློ་གསུམ་བག་མིད་དུ་མི་གཏོང་བ། སློབ་མ་ལམ་ལོག་
ལམ་གོལ་ལྟ་སྟོན་སྟོན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འབྲིད་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
ངས་པར་དགོས།

As a bare minimum, the Lama must surely fit the following description. He must occupy himself more with the Dharma than with the things of the world. He must as well occupy himself more with the concerns of the future life, than with those of the present one. He must occupy himself more with helping others, than with helping himself. He is never careless in what he does, or says, or thinks. And, finally, he never leads his disciples along a path which is mistaken.

དེ་ལྟར་སློབ་མ་མཚན་ལྡན་རྟེན་ནས་རྩལ་གཞིན་བསྟན་པའི་པན་ཡོན་འདི་སྤྱིའི་ལེགས་
ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་། མ་བསྟན་པ་དང་བསྟན་རྩལ་ལོག་པའི་ཉེས་
དམིགས་འཕྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་དུ་མ་འབྱུང་རྩལ་རྣམས་ལེགས་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

Suppose you are able to find a Lama like the one we have described above. What are the benefits you can expect from following him properly? Simply put, you will win each and every good thing in this and all your future lives. What are the dangers of refusing to follow him, or of following him less than properly? You will undergo a great mass of unendurable pain, in both the short term and the long. You must seek to grasp these facts fully.

རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོན་སྣ་གཅིག་འགྲིབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཚུན་ནམ། ཟུང་
འཇུག་གི་གོ་འཕང་ནས་དག་བའི་སློ་སྐྱད་ཅིག་ཙམ་སྐྱེས་པ་ཡན་གྱི་མདོ་སྐྱབས་གཉི་
གའི་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞིའམ་རྩ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་བ་ནི་སླ་མ་
ཡིན་ཞིང་།

Your Lama is like the source, he is like the very root, from which every single good quality of all the different levels and paths of both the open and secret teachings spring. If you ever succeed in stopping a single personal fault, it will be because of him. If you ever manage to cultivate a single spiritual quality, any good at all, that too will come from him. The whole range of virtues, from the final attainment of secret Union on down to having a single wholesome thought, all flow from him.

རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུ་གསུང་སྐྱབས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀུན་གྱི་དོ་བོའམ་བདག་ཉིད་ཀྱི་
གཞིར་གྱུར་པའང་སླ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་བསམ་པ་ནི་རྩ་བ་དད་པ་སྐྱུང་བ་སྟེ།

Your Lama is also the one and only "source" in the sense of being the embodiment or actuality of all the mighty deeds, all the great good, that all the victorious Buddhas perform in their holy actions, words, and thoughts. Try now to develop this root of the path—clear faith in him or her.

རང་གི་དད་པའི་དོས་ནས་སླ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་
དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་འཇུག་པ་འོང་བས། ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སླ་མ་
སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། བལྟ་བུས་པའི་རྒྱ་མཚན། རྒྱལ་ཇི་ལྟར་
བལྟ་རྒྱལ་སོགས་ལ་སློ་སྐྱུང་བ་གལ་ཆེ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

If with eyes made clear by this faith you begin to see your Lama as a real Buddha, then the blessing of a real Buddha will follow in your mind-stream. It's essential therefore that you train your mind in the relevant parts described in the texts on the Steps: the reasons why you should see that your Lama is a Buddha; the reasons why you can see that your Lama is a Buddha; how to see him, and so on.

དྲིན་ཅན་ཞེས་པས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་གྱིས་གུས་པ་བསྐྱེད་པ་བསྟན། རྗེ་མི། རྣམ་
དོད་སྲུང་མི་ཞེས་པའི་སྣང་ནས་འགོ་བ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་བཅུག་གི་རོར་བུ་ལྟར་གྱུར་
པ་ལ་འཇུག་ཅིང་།

The word "kind" in the verse here is meant to convey the Step of building up reverence for your Lama by considering all the kind things he has done for you. The word "Lord" is a translation of the Sanskrit word *Svami*, a word that applies to someone who is like a crowning jewel which all the beings of the universe, including the great worldly beings of power, humbly place above their heads.

དེ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་རང་ཉིད་སྤྲོ་མའི་དབང་དུ་གཏོང་བར་ཡང་གོ་དགོས་པ་སྣོད་
བཀོད་ལས་གྱུར་བའི་བུ་མཛངས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་སོགས་སེམས་དགུས་བསྟེན་ཚུལ་
གསུནས་པ་ལྟར་དང་།

What does it mean to "follow your Lama properly?" You must understand that it means to surrender yourself completely to him or her. Here you should take yourself to him in the way of an obedient child, and with the rest of the nine attitudes described in the *Arrangement of Trunks*.

མདོར་ན། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཚེས་སྐོར་རྣམས་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྣང་
དོར་མཐའ་དག་མ་རོར་བར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་
པས་ནི་དཔེར་ན། ཁང་པའི་འགྲམ་རྩ་འམ་རྩིག་མུང་བརྟན་ན་ཁང་པ་བརྟན་པོ་འོང་བ་
དང་། ཤིང་གི་རྩ་བ་བརྟན་ན་ཡལ་ག་ལོ་འབྲས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

To put it briefly, you must absolutely conduct yourself correctly in this regard; you must follow precisely every one of the classical descriptions of how to find and follow a Lama. If the cornerstone of a house—the walls of its foundation—are solid, then the house itself is solid. If the roots of a tree are planted firmly in the soil, then the branches and fruit and all the rest grow strong.

“དལ་འབྱོར་ནས་བྱུང་འཇུག་བར་གྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་འབྱུང་བ་ལ་དཀའ་ཚོགས་
མེད་པར་ལེགས་པར་མཐོང་བའི་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་རྙིང་པར་བྱས་ནས་”

What we hope to grow is the path, in its entirety: all the Steps from recognizing the importance of the spiritual leisure and fortune of our present circumstances, on up to the attainment of secret Union itself. We must find sure and solid knowledge, we must see, that taking ourselves to our Lama properly will bring all of this about, without any difficulty at all.

“བཤེས་གཉེན་བསམ་པས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་རྣམས་འདིར། ལེགས་པར་མཐོང་
ནས་ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པས། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སངས་རྒྱལ་དངོས་སུ་
བལྟས་ཏེ། སྐོར་བའི་བསྟན་ཚུལ།

The entire subject of how to follow your Lama in your thoughts is revealed in the words "first to see." Thus you must come to see your spiritual Friend as a real Buddha; and this brings us to how you should follow him in your actions.

སྐྱེས་མཉེས་པའི་ཆ་རྣམས་ལམ་ཐུན་མོང་བར་བཤེས་གཉེན་བསྟན་ཚུལ་སྐྱིར་བཏང་
སྐབས་གསུངས་པ་བཞིན་དང་། གསང་སྔགས་ལྟར་ན་སྐྱེས་ལྔ་བཅུ་པ་ནས་བསྟན་པ་
བཞིན་དུ་སྐོར་གསུམ་ཅི་རུས་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལྟར་སྤངས་ནས། འབད་པ་དུ་མ་ཞེས་པས་
རྙིང་པ་”

How can we please our Lama? Relative to the path which is shared, you should use the instructions found in the discussions on how to find and follow a Lama in general. Relative to the way of the secret Word, use the instructions in the *Fifty Verses on Lamas*. Both of these describe how you should, to the

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

very best of your ability, "with all your strength," gladly take up any difficult task in any of the three doors of expression—of body, speech, or mind—in order to please him or her.

“ཟང་ཟིང་དབུལ་བ། བཀའ་སློལ་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ། ཐོས་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བ་བཅས་
སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཏོག་མཚོག་ཡིན་པས།

There are different levels of how we pay homage to our Lama: to offer him or her gifts, material things; to give ourselves up to his service, his honor; and to take what he has taught us and put it into actual practice, accomplishing our spiritual goals. Each of these is higher than the one before it, and the last one is supreme.

སྒྲ་མས་ཚོས་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབ་པ་སླིང་པོར་བྱེད་པ་སོགས་སོ་སོའི་སྒོ་རྒྱས་དང་
བསྟན་ཏེ་ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

The root text here then is saying that we must take ourselves to our Lama in a whole different number of ways, in keeping with our personal mental capacity.

བསྟན་པའི་ཚེ་ཡང་། ཞིང་ས་ལ་ས་བོན་འདེབ་པ་ན། སོ་རམ་གྱི་དཀའ་ལས་ཇི་ལྟར་
བྱུང་ཡང་རང་གི་དོན་ཁོ་ན་ལས་ཞིང་ལ་པར་དྲིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པའི་ཡུས་མི་བྱེད་པ་
ལྟར། བདག་ཉིད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ཐབས་སུ་སྒྲང་དོར་བྱ་དགོས་
ཀྱང་ད་ལྟ་རང་ཉིད་སྒྲང་དོར་ལ་མྱོངས་པ་ལོང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་”

And as you serve your Lama, remember. When a farmer goes to plant his seeds, whatever work he does in the field, he does for his own sake. It's not as if he is doing the field a favor. Here I am the same. It's me who hopes to reach freedom from pain, and the state of knowing all things. To do so, I must take up certain things and give up others; but I am like a man who is blind—I am totally ignorant of which of these things are which.

“ལོང་འབྲིད་དང་འདྲ་བའི་དགོ་བའི་བཞེས་གཉིན་བསྟན་སྐབས་ཀྱང་སྤྱིག་དང་མ་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

འབྲེས་པའི་ངལ་དུབ་གྱི་ངན་ལས་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་ཡང་གཞན་ལ་དཀའ་
སྤྱད་བྱས་རབས་གྱི་ཡུས་མི་བདོ་བར་མ་ཟད།

My spiritual Friend is here to lead the blind; and in my service of him or her I am obliged to do anything required of me, no matter how exhausting, no matter how distasteful—so long as nothing morally wrong is involved.

ད་དུང་ཁྱུང་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱན་དུ་བབྱུང་སྟེ་བདག་སྐྱལ་བ་རེ་བཟང་སྟམ་དུ་དད་ཅིང་
གྲུས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་སྲོལ་བསམ་སྟོར་གཉིས་གྱིས་རྩུལ་བཞིན་བསྟེན་ཏེ་བསྐྱབ་པ་
དགོས།

And I am not to view this service as if I were laboring for someone else; on the contrary, I should not even see it as a burden, but rather as a reward: it is my great good fortune to have the opportunity. And so I must succeed in serving him or her in both my thoughts and actions, with the deepest feelings of reverence.

དེ་ལྟར་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་རྩུལ་འདི་བཟང་པོ་བྱུང་ན། ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱ་
མས་ཇེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ད་རེས་གྱི་ཡུས་ཏེན་འདི་ཨང་གི་དང་པོར་བཅིས་ཏེ།
འདི་ནས་བབྱུང་དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་ཚང་བའི་མིའི་ཏེན་བཟང་བར་མ་ཆད་པར་ཐོབ་
ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་གི་མ་འབྲུགས་པར་ཆོས་ཉམས་སུ་སྤངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་གྱི་
གོ་འཕང་སྐྱབ་བྱུང་བ་པོ་འོང་།

If our service of our Lama is good, then in all our future lives we will find ourselves taken under the care of Lamas. Then too we can count the life we have found now as the first in a long and unbroken series of lives in which we enjoy each of the eight spiritual pleasures, and the ten fortunes. And there will never again be any mistake in this particular arithmetic: we will always enjoy the exact number of circumstances needed to follow our practice of the Dharma, and so finally reach the state of perfect enlightenment.

བྱིན་གྱིས་སྟོབས་ཞེས་པ་གཟེ་བྱིན་སྐྱུང་ཅེས་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་སྐྱད་ཅིག་སྤྲོ་མ་ཉོན་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading One

མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་སློ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་མར་གླ་
མ་ལ་དད་གུས་ཆེན་པོའི་སློ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཏེན་ཅུས་པ་དང་། ལམ་ཡོངས་
ཇོགས་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་སྐྱུར་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་སྟེ། འདི་ལོག་མ་རྣམས་ལའང་འགྲེ་གསུངས།

The words "bless me" here mean "embellish me"; which is to say, "transform the condition of my mind." A minute ago my mind was twisted wrong, and joined with every kind of bad thought. Now, in the very next moment, may I be blessed with the good fortune of being able to find and follow my Lama properly, with every reverence; may my mind be straightened, and become filled with each and every Step of the path. This is the thing I ask, my Lama.

The explanation of the words "bless me" here applies as well to each of the other verses in which they appear.

Asian Classics Institute

Practice I: The Mandala of the Steps to Enlightenment (*Lam Rim*)

Reading Two: Getting the Essence of Life

III. Advice to Take the Essence of Life

གཉིས་པ་བསྐྱེན་ནས་སློང་ལྷོ་སྐྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་ལ་སླིང་པོ་སྐྱང་
བའི་ཕྱིར་བསྐྱུལ་བ་དང་། སླིང་པོ་ལྷོ་ལམ་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི།

This brings us to the second major part of the text itself, which describes how to train the mind, once you have properly taken a Lama. This part comes in two Steps: urgent advice to take the essence of the present life, with its spiritual leisure and fortune; and a description of just how to take this essence. The first step is contained in the single verse that follows next:

།ལམ་ཅིག་རྟོན་པའི་དལ་བའི་རྟོན་བཟང་འདི།
།ཤིན་ཏུ་རྟོན་དཀའ་དོན་ཆེན་ཤེས་གྱུར་ནས།
།ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སླིང་པོ་ལམ་པའི་སློ།
།རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས།
།ཞེས་པའི་སློ་ཀ་གཅིག་སྟེ།

(2)

Bless me first to realize
That the excellent life
Of leisure I've found
Just this once

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

Is ever so hard to find
And ever so valuable;
Grant me then
To wish, and never stop to wish,
That I could take
Its essence night and day.

ལན་ཅིག་རྟོན་ཅེས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཡང་ཡང་མི་རྟོན་པའི་དོན་དང་།

The phrase about finding a life like this "just this once" is meant to indicate that we would never be able to find this kind of life on a regular basis in the future.

འདིར་དལ་འབྱོར་དོས་བཟུང་བའི་སྐབས། དལ་འབྱོར་ཉེན་ཞེས་མ་གསུངས་བར་
དལ་བའི་ཉེན་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན། ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྷ་ཚོ་རིང་པོ། ལྷ་
ལྷོ། ལོག་ལྷ་ཅན། ལྷག་པ། རྒྱལ་བ་འཇིག་ཉེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མི་
ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་དལ་བ་བརྒྱད་དེའི་སྲུ་ཚང་ལ།

You may wonder too why, at a point where the concepts of spiritual leisure and fortune are being presented, the verse says only "life of leisure," and not "life of leisure and fortune." The point is that we actually do possess the entire set of eight spiritual leisures, which consist of being free of the eight ways that a person can lack opportunity. These lacks of opportunity are birth in the three lower realms, or as a long-life being of pleasure; as a barbarian; as a person with a mistaken worldview; as someone who is handicapped; or in a period of history when the victorious Buddha has yet to appear in the world.

མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཚང་།

ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད།

We do have all five of the spiritual fortunes that relate to one's self, as described in the following verse:

Born as a human,
In a central land,
And having one's faculties
All complete;
Not lost to the last of karma,
And feeling faith for the place.

ཁུམ་པ་ལྟར་དག་སྤོང་པ་མ། དག་བསྟེན་པ་མ་བཅས་སྟོན་པའི་འཁོར་ལྷན་བཞི་འཇམ།
གཙོ་བོ་དག་སྤོང་པ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་།

Here "born in a central land" refers to a land where there exists the "core of the Dharma," meaning that there are people in the country who keep the vows of the "four attendants to the Buddha." This refers to the full ordinations for a man and a woman, along with the novice ordinations for the same. The main component of the core is the fully ordained monk.

ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་སྟེ་ཚེ་འདིར་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ལ་མ་སྤངས་པ་
མིན་པ་དང་།

"Not lost to the last of karma" means not having collected, and then failed to clear from oneself, the karma that comes from committing one of the "immediate," heinous bad deeds.

དཀར་པོའི་ཚོས་ཀུན་སྐྱེ་བའི་གནས་འདུལ་བ་སྟེ། རང་རྒྱུད་འདུལ་བྱིར་འདུལ་བའི་
སྐྱེས་བཏགས་པ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ལ་དད་པ་སོགས་རང་འབྱོར་ལྷ་ཀ་ཚང་བ་ཡོད་ཀྱང་།

The *place* from where each and every white and good thing grows is the teaching on discipline; here the word "discipline" can by extension be applied to the entire contents of the canon—the three collections of scripture—since they all function to discipline one's mind. We do then possess the fortune of having faith in the holy books.

།སང་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཚོས་སྟོན།

།བསྟེན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇམ།

།གཞན་བྱིར་སྟོང་ནི་བརྩི་བའོ།

།ཞེས་པའི་གཞན་འབྱོར་ལྷ་ནས།

Let us examine though whether we have the five fortunes that relate to what is outside ourselves. The classic reference here is:

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

The Buddha is come,
And taught the holy Dharma.
The teaching remains,
As do the ones who follow.
There is compassion
For the sake of others.

སངས་རྒྱལ་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་བཞིན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
ཚོས་གསུངས་པ། སངས་རྒྱལ་སྐྱེ་ངན་ལས་མ་འདས་པར་འབྲས་བུའི་བསྟན་པ་
གནས་པ། ཚོས་བསྟན་པ་དེས་འབྲས་བུ་བཞི་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་མཐོང་ནས་གདུལ་བུ་
གཞན་མའང་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་”

Here the Buddha must have come and still be present in the world. He or his direct disciples must be teaching the Dharma. The resulting teachings must also remain, and this during the period before his final passing beyond all sorrow. Certain of his disciples must observe other disciples actually achieve the four results, after he has taught them; and these disciples must undertake to follow the same practices too.

”བཞི་དགོ་སྒོང་འཆར་ཀ་ལྟ་བུ་ལ་ཚང་བ་ལས། མགོན་པོ་ལྷན་སྐྱབ་ལའང་དངོས་
གནས་པ་མཚང་ལ། རང་རིས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་དང་བྱུང་མེད་པའི་སྐྱ་མ་མཇུག་ཏེ་
ཚོས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་དོད་ཐུབ་སྒྲོར་དུ་ཡོད་པ་ལས་དངོས་གནས་མ་
ཚང་ཡང་། དལ་བ་བརྒྱད་དངོས་སུ་ཚང་བ་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རེད།

All four of the fortunes just explained have been possessed even by the likes of the monk Udayi, whereas the same cannot be said even for the Savior Nagarjuna, who lacked them in their literal form. We too have met our Lamas, who are no different from a Buddha, and they have spoken the Dharma and so on; these are a full substitute yes, but we cannot say that we have all those fortunes in their literal form. We do however enjoy all eight of the spiritual leisures; these then are our primary advantage, and it's with this fact in mind that the verse reads "life of leisure."

གཞན་སྤྱིར་སྤོང་བཅེ་ཞེས་པ། སྤྱིན་བདག་དང་སྐྱ་མ་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གཞན་

རང་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྡིང་བརྩེ་བས་ཚོས་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་ཟས་གོས་སོགས་སྟེར་བའམ།
ཚོས་སྟོན་པ་སོགས་ཏེ། རང་གིས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་མཁན་ཡོད་པ་ལ་བྱ་
དགོས།

What does it mean when the reference says, "There is compassion for the sake of others?" The "others" here refers to ourselves; our sponsors and Lamas and other such persons who act for our sake, motivated by compassion, to see that we are provided with all the conditions that will facilitate our practice of the Dharma: they give us food, or clothes, and other necessities; They teach us the Dharma; and so on. Therefore this phrase should be understood as describing the good fortune to have around us those who give us the things we need to practice.

རང་ཅག་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་ནས་ཚོས་སྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་མི་སྐྱབ་
པར། ཚོ་འདི་པའི་འཆིང་ཐག་གིས་བཅིངས་ཏེ། རྟེན་བཀུར་སྟོན་གྲགས་དང་།
འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་སྐྱབ་པ་སོགས་དོན་མིན་གྱི་ལས་མང་པོ་བརྩམ་སྟེ་བྲེལ་བ་
བྱེད་པ་འདི། མི་ཁོམ་པ་དགུ་པ་ཞིག་ཆེད་དུ་བཙལ་བ་ཡིན་ཞིང་།

So you and I are free of the eight ways in which a person can lack spiritual opportunity; and yet we fail to work here now, in the days when we do have a Dharma to practice. We find ourselves locked in the handcuffs of the present life; we throw ourselves into all sorts of meaningless activities aimed at gaining material things, or other people's approval, or a taste of fame; we want to fit into the world's way of life, and so on. These make us so busy that it's almost as if we have taken special care to invent a ninth way of lacking spiritual opportunity.

སྐྱར་གྱི་དམ་པ་ཚོས་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པར་མཇེད་པའི་རྟེན་བཟང་འདི་ལྟ་བུ་རང་རེས་
སྟོན་པ་བསགས་པའི་སྟོན་དུ་བཀོལ་ན། དལ་འབྱོར་འདི་སྐྱབ་འབྱོར་དུ་སོང་བ་ཡིན་
པས།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

We have here a wonderful life and body of exactly the same kind that holy persons in the past have used to achieve enlightenment itself; we though use these things as a big pot in which to stock up our bad deeds. We have turned our spiritual leisure and fortune into a rich opportunity to suffer.

སླུམ་ཆད་དེ་ལྷུང་མ་ཤོར་བར་ད་རེས་མཐུན་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་འཇོམས་པའི་ཉེན་
བཟང་ལན་ཅིག་ཅམ་རྟེན་པ་འདི་ལ་སྦྱིང་པོ་བྱུང་པར་ཅན་ལོན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། སྤྱིས་
ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་རྟེན་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ།

In order not to lose the good qualities of this life in our future lives, we must manage to take some special essence of the circumstances we have found, just this once; we must use this life-time where everything has come together, where there is not a single piece of the whole incomplete. If we fail in this endeavor, then it will be extremely difficult for us to find a life of spiritual leisure and fortune ever again.

དེ་རྟེན་མི་རྟེན་ད་ལྟ་རང་ལ་དལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་ཚང་མ་ཚང་བལྟ་བ་ལས། མི་མང་ཉུང་
ལ་བལྟས་པས་མི་ཕན་ཏེ། འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ནས་གཅིག་མི་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་
སེམས་ཅན་རིགས་དུག་པོ་མ་ཟད་བར་དུ་མི་ཡང་རྗོགས་མཐའ་མེད་པར་མང་པོ་དེ་ག་
རང་འོང་ལ། དལ་འབྱོར་མ་ཚང་ན་མི་མང་ཡང་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བ་བསག་སྟོབས་ཆེ་
བས་འཁོར་བའི་ཟོང་རྟེན་མང་བ་ལ་དགའ་རྒྱ་མེད་གསུངས།

Whether you will be able to gain such a life again or not you must judge from looking within yourself, to see if all the causes of winning the various leisures and fortunes are there, or not. It's no use to look outside, to see whether or not there are a lot of human beings around. Humans are one of the six forms of suffering life, and until all six disappear you will see no end to humans. There will always be some good number around, but if they lack this complement of leisure and fortune, a big population will only mean an even more tremendous amassing of sins. You should take no comfort, said our Lama, in the fact that there is such an abundant supply of raw material for the circle of suffering life.

འོ་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་ཇི་འདྲ་དགོས་ཤེ་ན། དལ་རྟེན་ནམ་དག་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལ་ཚུལ་

ཐྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་། སྤྱིན་སོགས་དྲུག་གིས་གོགས་བྱས། སློན་
ལམ་དྲི་མ་མེད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་བཅས་དགོས་པས་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་སློན་ལམ་རྙེད་དཀའ་བ་
དང་།

"Well then," you may ask, "just what is it that causes the leisures and fortunes to come about?" Attaining the good life, one of spiritual leisure, begins with morals kept very good. This morality must be joined with giving and the other five perfections; and the glue that holds it all together is to make the very purest of prayers. Therefore finding a life like ours is first of all something difficult because of the causes needed to bring it about.

རང་ཅག་གིས་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བ་ལ་དུས་རྟུག་ཏུ་སྦྱད་པ་འདི་ཡང་དལ་འབྱོར་འཕྲོག་
པའི་གོགས་སྤོམ་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་སོགས་ནས་གསུངས་
པ་བཞིན་ངན་འགྲོ་གཞན་ལས་དུད་འགྲོ་ཉུང་། དེ་ལས་མིའི་འགྲོ་བ་ཉུང་། མི་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དར་བའི་ཡུལ་དུ་སྦྱིབ་ཉུང་།

People like you and I are forever committing non-virtuous deeds, and this is the single greatest obstacle to our reaching the state of spiritual leisure and fortune ever again. Beyond this are statements from the *Foundation Word on Vowed Morality*, and other texts, which describe how those born as animals are fewer than those born in one of the other births of misery; those born as humans are fewer than the animals; and even among humans those born in a country where the Buddha's teachings have spread are fewer still.

དེ་སྦྱིས་ཀྱང་ཚོས་དང་མཇལ་བའི་རྟེན་བཟང་བྱུང་པར་ཅན་ནི་རྙེད་མི་སྤྱིད་པ་ལྷ་བུ་ཡིན་
པས་ན། རོ་བོའི་སློན་ལམ་རྙེད་དཀའ།

To be born in such a land, and then go on to actually encounter the Dharma with a mind and body so very special as the one which we now possess, is an occurrence which borders on the impossible. This shows how a life like ours is difficult to find by its very nature as well.

བཤེས་སྦྱོང་ལས།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉེན་ཤིང་བྱ་ག་དང་།

། རུས་སྐལ་ཕྱད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལས།

། མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས།

། དམ་ཚཱ་སྐྱད་པས་དེ་འབྲས་མཚིས་པར་མཛོད།

། ཅིས་སོགས་ལྟར་དཔེའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྙིང་དཀའ་བས།

There is yet a third way to show how difficult it is to find a life so opportune as our own. This involves using a metaphor, such as the following from the *Letter to a Friend*:

Suppose a turtle in the sea were to rise
And poke his head right through the hole
Of a wooden ring as it drifted around
The surface of the great salt sea.

The odds of being born a human
As opposed to birth as an animal
Are even more remote; make it come,
Lord of Men, by living holy Dharma.

ད་རིས་ཚཱ་སྐྱབ་པར་ཁོམ་ཞིང་། ཕྱིའི་རྒྱན་སྒྲ་མ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་
དངོས་ལྟ་བུ་དང་ཕྱད། རང་གི་རྒྱན་ཤེས་པ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྷགས་ཤིང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་བྱར་རུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན།

Right now we have the time to practice religion. We possess the outer condition we need to succeed, for we have come into contact with a Lama, a spiritual Friend who is just like Lord Buddha himself. We also enjoy the inner condition, since our minds are not defective in any way, and we are endowed with the intelligence required to advance through the stages of learning, contemplation, and meditation.

རང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་ལྟ་མིའི་རྟེན་བཟང་ནས་མཐར་
ཐུག་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མན་ཆད་ངེས་པར་སྐྱབ་ལུས་པའི་རྟེན་བཟང་བྱེད་པར་

ཅན་ཉིད་པ་འདི་ཉིད་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་ཤེས་ཤིང་ངོ་འཕྲོད་པར་གྱུར་ནས།

If I truly undertake to do so, it is certain that I can achieve everything from temporal goals, such as achieving a good and useful kind of birth in the higher forms of life—among humans or the beings of pleasure—on up to the ultimate goal of becoming the Keeper of the Diamond himself.

All this can be achieved because of the extraordinary kind of life I have now gained; seek to understand this fact, try to truly recognize how significant the one chance is.

དཔེར་ན་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མི་དེས་མཚན་མོར་
གཉིད་སད་རིས་ཀྱང་དགའ་སྐྱེད་དེ་དང་དེ་ལྷང་ལྷང་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དལ་འབྱོར་
ངོས་ཟེན་པའི་ལག་རྗེས་སུ།

Certain signs will come if you succeed in making yourself aware of your spiritual leisure and fortune. Think of a man who is completely engrossed, either in some great good luck, or in some great misfortune. Every time he wakes up at night these thoughts of happiness or unhappiness well up in him, vivid and automatic.

ཉིད་པར་དགའ་ཞིང་ཉིད་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཚང་བའི་དོ་རྗེའི་ལུས་ཉེན་འདི་ལྷ་
བྱད་རིས་ཐངས་གཅིག་ཅུ་ཉིད་པའི་སྐབས་འདིར་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་ཀྱི་ངང་རྒྱལ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱེད་པ་མང་པོར་སྐྱབ་དགོས་ལུགས་སོགས་
བསམས་ནས། ཉིན་མཚན་བར་མ་ཆད་པར་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་དོན་མེད་སྣང་ལོག་
ཏུ་མ་ཤོར་བར་སྣིང་པོ་ལོན་འདོད་ཀྱི་སྒོ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྣོ་བས་
ཤིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིན།

What we are requesting from our Lama here is that he bless us to achieve this same level of obsession: *bless me first to realize that the excellent life I've found, complete with every spiritual leisure, is hard to find and—once found—is ever so valuable.* Now, in the one and only time I have ever managed to win this diamond body and life, let me think of how the circle of suffering has absolutely no beginning; how one must normally practice for many millions

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

of years to reach the state of a Buddha; and other such truths. And *grant me then to wish, and never stop to wish, that I could take this life's essence night and day*: that I could at every given moment keep this precious time from being lost to actions which are pointless, devoid of any meaning.

STEPS SHARED WITH THOSE OF LESSER CAPACITY

IV. Steps Shared with Those of Lesser Capacity

གཉིས་པ་སྒྲིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱིས་བྱ་རྒྱུ་དུ་དང་
བྱམ་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སློབ་སྦྱང་བ་ནི།

This brings us to our description of how actually to take the essence of this life. This part itself has three; the first is how to train one's mind in the Steps of the path which are shared with persons of lesser spiritual capacity, and is covered in the next two verses of the root text:

།ལུས་སློབ་གཡོ་བ་རྒྱལ་ལེན་རྒྱུ་བཞིན།

།སྦྱར་དུ་འཇིག་པའི་འཆི་བ་བྱན་པ་དང་།

།ཤི་བའི་རྗེས་སུ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན།

།དཀར་ནག་ལས་འབྲས་སྤྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ལ།

།ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟོད་ནས་ཉེས་པའི་ཚོགས།

།སྤྲོད་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་སློང་བ་དང་།

།དགོ་ཚོགས་མཐའ་དག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ།

།རྟོག་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས།

།ཞེས་པའི་སློབ་ཀྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

(3,4)

My body and the life in it
Are fleeting as the bubbles
In the sea froth of a wave.
Bless me first thus to recall
The death that will destroy me soon;
And help me find sure knowledge
That after I have died
The things I've done, the white or black,
And what these deeds will bring to me,
Follow always close behind,
As certain as my shadow.

Grant me then
Ever to be careful,
To stop the slightest
Wrongs of many wrongs we do,
And try to carry out instead
Each and every good
Of the many that we may.

དེ་ལྟར་དལ་འབྱོར་གྱིས་རྟེན་བཟང་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་ཀྱང་ལུས་སྲོག་ཡུན་རིང་དུ་མི་
གནས་པར་གཡོ་ཞིང་འགྲུར་ནས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་ཇི་ཉེར་འབྲོ་བར་

མ་ཟད།

And so we have attained this very special kind of life, with its spiritual leisure and fortune. But *my body and the life in it are fleeting*, forever changing, and every passing moment they move inexorably closer to my death.

འཆི་རྒྱུ་སློ་བུར་བ་ནད་གདོན་བགོགས་རིགས་འབྱུང་བཞིའི་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོ་
སྲོག་འཕྲོག་པ་ལ་བྱིས་སྲུང་ལ་བརྒྱུས་པ་ལྟར་བསྐོར་ནས་བསྐྱད་ཡོད་ཅིང་།

But that's not all—there are conditions all around me that can strike and kill me in an instant: things like illness and harmful spirits, sudden disasters, attacks upon me by the very four elements that make up my own body. They stand around me ready to snatch away my life, like a pack of dogs circling around a piece of fresh meat, lusting after it.

རང་གི་ལུས་འདི་རྒྱུ་རྒྱུ་བུར་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་ཐེག་པར་ཚོར་མ་བྱུག་པ་
ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འཆི་བའི་རྒྱུ་དུ་བྱེད་ལུས་པ་མཐོང་ཚོས་སུ་འོང་བ་སོགས་ལྟར་”

Still more, my body is like a *bubble in the sea froth of a wave*; it has no power to resist even some very minor harm: we can see with our own two eyes that even the prick of a thorn can lead to a person's death.

”ཤིན་ཏུ་ཉམ་རྒྱུ་བས་ན། ལྷུ་དུ་འཇིག་པའི་འཆི་བ་འོང་ཚུལ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་
རྒྱུ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱ་མཚན་དགུ། ཐེག་བཅད་པ་
ནམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆི་བར་ངེས་ཤིང་། ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་ལུགས།
འཆི་བའི་ཆེ་གཉེན་ལོར་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་དང་། ཐ་ན་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་
རྣམས་”

In sum, my body and life are fragile; so *death will destroy me soon*. Here you should use the instructions on your coming death that we find in works like the longer and briefer presentations of the Steps of the path by our Lord, Tsongkapa. These sections cover the three principles of death and the nine reasons for them, along with the three resolutions to be made. They show how our death is certain, and how uncertain we are of when it will come. When it does, none of the people close to us, nor any of the things we own, nor anything else of the kind can help us. In the end, not even our body can be of any assistance.

”ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ཤིང་བྲན་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་དགར་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་སྟེ་
བསྐྱད་པས་མི་འོང་ཞིང་། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་ནས།

Think on these points, *recall* them, again and again. The object here is not to reach a point where you sit in some confused terror over the death that's coming to you. Rather you must come to see that, at the moment of death and as you take your future life, only the Dharma can help you: everything else turns useless. Remember the words of the omniscient Buton, who has spoken:

།ཆེ་འདི་ལོང་མེད་སྐྱུར་དུ་འཆི་འགྱུར་ཞིང་།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

།གསོད་སར་མྱིན་པའི་དུད་འགོ་ཇི་བཞིན་དུ།
།སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་འཆི་ལ་ཉ།
།དེང་བྱ་སང་བྱའི་བསམ་པ་མ་ཚོ་གས་པར།

།བསམ་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མ་བསམས་གཅིག་འོག་ཚུད།
།གཤེན་ཇི་འཇིགས་རུང་ཉམ་པའི་མདུན་བསུས་ནས།
།མལ་གྱི་ཐ་མར་དབུགས་སྤུད་སློག་ཆད་ཆོ།
།ཆོས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་པན་རིན་ཆེན་གྱུབ།

You are not long in this life
Death comes quick;
You step ever nearer to it
With every moment that passes,
Moving on like an animal
Dragged to the slaughterhouse.

Your plans for today
Your plans for tomorrow
Will never all be filled;
Let go all your thousand plans,
Devote yourself to one.

You will be summoned into
The awesome presence of Lord Death;
The end is lying on your bed,
The breathing stops, the life is gone.

And on this day,
My Rinchen Drup,
Nothing but the Dharma
Is any help to you.

།ཅིས་པ་དང་། བ་དམ་པ་སངས་གྲུས་ཀྱིས།

ལས་གྱི་ནམ་སྒྲིན་རྒྱ་འབྲས་བདེན་ངེས་པས།
མི་དག་སྤྲིག་ལ་འཇོམས་ཤིག་དིང་རི་བ།

Pa Dampa Sangye too has said:

The results of deeds you've done,
The cause and consequence,
Are finally true and fixed.

People of Dingri listen:
Avoid then any bad deed,
Any wrong at all.

ཞེས་དང་།

སྤྱི་མའི་ཡུལ་ན་གཉིན་བཤེས་ཉུང་བ་ཡིན།
སློབ་གཏད་ཚོས་ལ་གྱིས་ཤིག་དིང་རི་བ།

And then he states:

In the land beyond us friends
And relatives are few;
People of Dingri listen:
Turn your thoughts to Dharma.

ཞེས་སོགས་དང་། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་བྲལ་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་གིས་ཀྱང་།
སྤྱི་བ་སྤྱི་ཡོད་པར་རིགས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། མི་ལུས་རྒྱ་མེད་ལས་ཡོང་ན་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་མི་ལུས་ཀྱིས་གང་བའི་ཚོད་ཡིན། མི་ལུས་སེམས་སྤྲུལ་སྤྲོན་དུ་མ་སོགས་
བར་བེམ་པོ་ཙམ་ལ་འོང་ན། ས་དོ་རི་ལུང་ཐམས་ཅད་མི་ལུས་ཀྱིས་གང་བའི་ཚོད་
ཡིན་གསུང་སྟེ་...

The master teacher of Bodong, whose name was Jikdrel Chokle Namgyal, has also said:

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

The existence of past and future lives can be understood as well through logical reasoning. If the human body could occur without any proper cause, then every existing object might just as well be stuffed full of human bodies. If the human body could occur without any involvement of previous consciousness if it could come from physical matter alone then every bit of dirt, every rock, every mountain and stream might just as well be stuffed full of human bodies.

“ཆད་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་ཐོག་བབས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་མངོན་
ཤེས་ཅན་མང་པོས་གཟིགས་པས་ཀྱང་རང་གཞན་ཡི་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་པའི་
རྣམ་ཐར་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ལྷི་རོལ་བའི་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ཅུ་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ཡིན།

For those who deny that life goes on, hearing these lines is like being struck by a bolt of lightning. There are moreover quite numerous accounts of many wise and accomplished practitioners who have used clairvoyance to perceive the past and future lives, as well as the state between death and rebirth, which they and others have passed through. There are also cases like those of the non-Buddhist adepts who attain clairvoyance that allows them to recall eighty of their different lives.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆི་བའི་སྐབས་དང་ལྷི་མའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་ཆོས་མ་
གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པས་ན། ཆོ་སྒོས་བཏང་གིས་ལྷི་མར་ཕན་
ཐབས་ཀྱི་འཆི་ཆོས་གཤམ་མ་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། རང་དེ་རྣམས་ཤི་
བའི་རྗེས་སུ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་ནས་མེད་དེ་མི་འགོ་བར་སྐྱེ་བ་དེ་མ་སྤངས་ཐབས་མེད་
ལ། དེ་ལེན་ས་བདེ་འགོ་ངན་འགོ་གཉིས་ལས་མ་འདས།

Since nothing else can help then, it is essential that we give up on life and be sure to devote ourselves to death, by practicing some pure form of the Dharma, as a way to assist our future self. It's not as if, *after* you and *I have died*, the stream of our mind just stops and we turn into nothing. Rather we have no choice but to take another birth. And there are no more than two

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

places where we can take that birth: in the higher realms of happiness, or the lower realms of misery.

དེ་གཉིས་གང་དུ་སྐྱེ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས། ལས་
དཀར་ནག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་།

We have absolutely no control over which of the two places we go; we must follow where we are sent by the separate causes for each place, and these causes are *the things we've done, the white and black*, respectively.

རང་རྒྱུ་ལ་བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ལ། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་མང་བ་ཡོད།
ད་ལྟར་དགོ་སྲིད་གི་བྱ་བ་དཀར་ནག་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འཆི་ཁར་དེ་དང་མཐུན་པའི་
ལས་ཤིག་ལ་གསོས་བཏབ་ནས་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་དགོས་ལ།

Our mental streams contain very, very few of the causes that will take us to a higher birth; but we have a vast multitude of the causes that will lead us to one of the births of misery. Right now we are doing both white deeds, and black deeds: the good and the bad. At the moment of death, the power of one or the other will be activated, and force us over to our next birth. The seeds of the deeds which are more plentiful are the kind that are likely to be activated.

དེ་ནས་ཀྱང་སྤྱི་མར་དགོ་མི་དགོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
འཚོལ་བར་ནམ་ཤེས་གང་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྗེས་སུ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་ཇི་བཞིན་འབྲང་

སྤྱི་...

And after we cross over to our new birth, the fair or foul consequences of our virtue or our evil will *follow close behind*. These consequences can never go wrong; good must come from the good, and bad from the bad. They will attach themselves to my consciousness and pass on to wherever it goes, *as certain as my shadow*.

...བདེ་སྐྱེ་ག་སོ་སོ་ནས་སྤོང་དགོས་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་མདོ་སྤྱི་དང་

འདུལ་བ་སོགས་ནས་ལས་ངེས་པ་དང་། འཕྲིལ་ཆེ་བ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་
འཕྲད་པ། ལས་བྱས་པ་རྒྱད་མི་ཟ་བ་སོགས་དང་།

This fact, that pleasure and pain are the respective results of good and evil, is spoken in the various collections of the immaculate Word of the victorious Buddhas: in the sutras, in the books of discipline, and so on. They describe things like how karma is certain to produce similar results; how it multiplies; how consequences of a karma not committed can never be experienced; and how the consequences of a karma committed can never just fade away on their own. It is spoken as well that:

།ལྷུས་ཅན་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི།
།བསལ་བ་བརྒྱར་ཡང་རྒྱད་མི་ཟ།
།ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན།
།འབྲས་བུ་སློན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

།ཅིས་གསུངས།

The karma of sentient kind
Never just fades away,
Even in hundreds
Of millions of years.

When the causes convene
And the time is come,
The consequences
Can do nothing but flower.

མཁས་པ་བོ་དོང་བས་ཀྱང་མདོ་ལུང་འདི་དྲངས་ནས། ཁོ་བོ་ནི་རྒྱ་བུར་གྱི་མིག་པས་
སློན་པའི་བཀའ་ལ་ཚ་དམར་བྱེད་དེ། ཤི་སྐྱེ་བ་ཆད། སྐས་མ་ལེ་བོག་ཀྱང་སློན་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཡོད།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

Master Bodongwa quotes these same lines from sutra and says,

People like you and I may have blurry eyes but we must to look on this Word of the Buddha as perfectly accurate. If you die, then die; if you drop from old age, then drop; but if nothing else keep your trust in the Teacher.

དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཞི་བ་ལྷན།

།ལས་རྒྱལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ།

།ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཁོ་ནས་མཐུན།

།ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས།

The thinking behind these lines is expressed in a verse by the Master Shantideva:

The way karma works
Is beyond comprehension;
Only the All-Knowing
Know it.

སྟོན་པས་ལས་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་ཡས་པར་གསུང་བ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་
རྙེད་ཐབས་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྙེད་ནས་སྟོན་ཆད་སྡིག་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུར་ཚོ་རྗེས་
མར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་ཤེས་ཏེ་”

Because of these facts you and I must seek a way to *find sure knowledge*, where we recognize the truth of the simply limitless workings of karma and consequences described by the Teacher. Once we have found this knowledge, we then understand that the necessary consequence of all the harmful deeds we have amassed up to now will be for us to pass on to the births of misery in our next life.

”ངན་སོང་གསུམ་གྱི་གཙོ་སྟོན་ཚ་གང་། བཀའ་སྐྱོམ་ངལ་འཇིགས། ལྷན་ཞིང་གཏི་
ལྷུག་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་བསྐལ་ལྷུགས་དྲག་ཏུ་

བསམས་པས་ཡིད་འཇིགས་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཤིང་།

And what of these three lower realms? Think fiercely on their sufferings: the heat of the molten steel, the cold; the hunger, the thirst, exhaustion and terror; being unable to talk, living in dark ignorance, eating each other to survive, and all the rest. It will bring you fear, and from the depths of your heart you will go for shelter to the ones who can protect you: to the three Jewels.

ཕྱིན་ཆད་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཉེས་པར་སྐྱད་པ་སྡིག་པ་མི་དག་བའི་ཚོགས་ཤེས་སྲི་
བའི་རགས་པ་རྣམས་མི་བྱེད་པ་སྣོས་ཅི། ཉ་ཅང་རིག་དཀའ་བའི་སྡིག་པ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་
རྣམས་ཀྱང་ངོས་ཟེན་པར་བྱས་ན་སྤང་བ་དང་།

If harmful actions provide the causes that push us to these lower realms, then needless to say we must from this point on avoid doing any of *the many wrongs that we do*: those obvious non-virtues that anyone can see are mistaken. We must also though seek to recognize and abandon even *the very slightest* harms we commit; the ones we barely realize that we do.

ལྷག་པར་དུ་འགོ་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས།

།ཚོ་ལ་ལོང་མེད་ཡུན་རིང་མི་སྡོད་ངེས།

།འཇིག་ཉེན་ལྡོ་རྒྱལ་སྤངས་ཀྱང་ཕྱིད་དེ་མཚེས།

།ཚོས་དང་མཐུན་ན་ལྷོགས་གྱིར་ཤི་དོགས་མེད།

།འཇིག་ཉེན་འདི་ཡི་བྱ་བ་རྒྱལ་ཏུ་བོར།

།འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་མི་འགྲུབ་ཀྱི།

།ཕྱི་མ་གལ་ཆེ་ཚོས་ལ་འབད་པ་ཐོན།

The most important thing is for us to follow the words of that King of the Dharma, Dromton Je:

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

We have little time to live,
It's sure we'll not long be here.
Let the world pass the time
Working to feed themselves;
Even the poorest know how.

Those who follow the rules of Dharma
Need not worry,
The knife of hunger
Can never touch and kill them.

Leave this life behind;
You can't work for the future life
And for this one as well.
The next is the more important one;
Make effort in the Dharma.

ཁྱིམ་དང་།

ཁོ་འདིའི་ལྗོ་རྒྱུ་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཕྱིད།
ཁོ་རབས་ཕྱི་མ་ཚོས་དང་འཕྲད་པར་དགའ།
དེ་བས་ཚོ་འདིར་ཚོས་ལ་འབད་པར་གྱིས།
ད་ལྟ་དགོ་བའི་ལས་ལ་མ་འབད་ན།
ཕྱི་མར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལྗོང་བར་འགྱུར་ཏེ།

He says as well,

Whether you fill your belly
In this life well or not,
Still you will live on.

What's difficult is
To meet the Dharma
In your future life;

For this life then
Put all your efforts
Only in the Dharma.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

If now you cannot do your best
To do what's virtuous,

Be sure that in the life beyond
You will feel only pain.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་མར་བདེ་འགོར་འགོ་བའི་རྒྱར་དགོ་སྤྱི་ག་གི་སྤང་དོར་ནམ་
པར་དག་པ་ཞེས་མ་བྱས་ཐབས་མེད། དེ་བྱ་ཚུལ་ལ་སྤྱིར་མཐའ་ཡས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་
ཀྱང་། ལྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་རང་ཅག་གི་སྤང་དོར་བྱ་སའི་གནས་ཆེ་ལོང་ཅམ་དུ་
བསྐྱུས་ནས་དགོ་མི་དགོའི་ལས་ལམ་བཅུར་གསུངས།

And so we have no other choice, if we hope to pass on to one of the better births in our next life, than to prepare the proper cause; that is, to do the things we should, and not do what we shouldn't. There are quite nearly a limitless number of instructions on how to carry this out—to make it easy for us, the compassionate Teacher provided a guide of what to take up and what to give up: this then is the list of ten good deeds and ten bad deeds, the broadest simplification.

དེས་ན། མི་དགོ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བསམ་ཚོན་ཏེ་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་
བྱ་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བའི་ཚོགས་མཐའ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་ལ་དུས་ཏྲུ་ཏྲུ་བཅུ་ཤེས་བཤེས་ཡོད་དང་ལན་པའི་སྟོན་མ་འཇུག་པ་ཞེས་དང་།

Keeping this morality, of avoiding the ten bad deeds, is just one typical example of the many different kinds of good that are contained within the broader and the more subtle instructions on how to go for refuge. We must engage in each and every one of these virtues by *being ever careful*—by acting with proper recollection and watchfulness in every moment of the day.

དེར་མ་ཟད། སྐྱེས་བུ་རྒྱུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་གི་བསམ་པ་སྐྱུང་བ་གང་གི་སྐྱབས་
ཀྱང་སྟོན་ཐུགས་སུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྟོན་སྟོང་བ་གཞིར་བཅས་བྱས་ཏེ་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སུ་འབྲེན་ཤེས་པ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་རུས་པར་གསོལ་བ་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Two

བཏབ་པ་ཡིན་གསུངས།

And we must go further: on every occasion that we train ourselves in these thoughts, in the Steps which are shared with persons of lesser and medium capacity, we must do so with the ultimate intent of using them as a foundation for training ourselves in the path for those of great capacity.

In short, said our Lama, we must understand how to employ these Steps as a means for developing the Wish for enlightenment. And in these lines we are requesting our Lama to help us find the ability to do so.

Asian Classics Institute

Practice I: The Mandala of the Steps to Enlightenment (*Lam Rim*)

Reading Three: Steps for Those of Medium and Greater Capacity

STEPS SHARED WITH THOSE OF MEDIUM CAPACITY

V. Learning How to Want Freedom

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཕྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སློབ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས་ལ།
དང་པོ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སློབ་སྦྱོང་པ་ནི།

With this we have reached the second part in the advices on how to take the essence of this life; that is, how to train one's mind in the Steps of the path which are shared with persons of medium spiritual capacity. Here there are two divisions. The first is learning how to want freedom, and is presented in the single verse of the root text which follows:

སྦྱང་པས་མི་ངོམས་སྤྱད་བསྡུལ་ཀུན་གྱི་སློ།
ཡིད་བརྟན་མི་རུང་སྲིད་པའི་ཕྱུན་ཚོགས་གྱི།
ཉེས་དམིགས་རི་གནས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ།
དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སློབས།
ཞེས་པའི་སློབ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

(5)

Bless me to perceive
All that's wrong
With the seemingly good things
Of this life.
I can never get enough of them.
They cannot be trusted.
They are the door
To every pain I have.
Grant me then
To strive instead
For the happiness of freedom.

དེ་ལྟར་འཆི་བའི་ངང་ཚུལ་དང་། ངན་སོང་གི་སྐྱབས་བསྐྱེད་བསམ་ཞིང་། སྐྱབས་འགོ་
དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་སླང་དོར་ལ་ཚུལ་བཞིན་འབད་པས། བཀས་སྐྱབས་མངོན་མཐོ་ལྟ་
མིའི་རྟོན་བཟང་དང་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལན་རེ་ལན་བཀའི་ཅམ་འཕྲོག་
པ་སྲིད་མོད།

Suppose we are able to follow all the instructions above: we contemplate how death works, and think on the sufferings of the lower realms. Then we make all the effort we are supposed to in going for refuge, and in observing the laws of deeds and their consequences. Admittedly then we could manage, once or twice, to reach one of the better forms of life—as a pleasure being or human—and also acquire some incredible amount of wealth; at least for the time being.

འཁོར་བའི་བདེ་བ་ནི་ཇི་ཅམ་བྱུང་ཡང་འོངས་སྐྱད་པས་མི་ངོམས་པར་ད་དུང་ཆགས་
པ་ལྟག་པར་འཕེལ་ཏེ་སྐྱབས་བསྐྱེད་མི་བཟང་པ་དུ་མ་འདྲིན་པར་བྱེད་པས་སྐྱབས་བསྐྱེད་
ཀུན་གྱི་སྐོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཅིང་།

But the nature of all pleasant things in the circle of life is that, no matter how much we get, and no matter how much we enjoy what we get, we never feel as though we've had enough. It only makes us want more, it only increases our desire. And this then delivers to us a whole variety of unbearable pain. The pleasant things turn around, and become *the door to every pain I have*.

དེ་ཡང་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཚེན་པོས།

།སྒྲོན་ཐོག་མེད་དུས་ནས་རང་སེམས་དང་།

།དུས་སྐད་ཅིག་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཡི།

།གྲོགས་ཉོན་མོངས་འདི་གོ་བསྟན་བསྟན་པས།

།མཐའ་མི་མངོན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་བསྐྱར།

།ལས་མི་འདོད་རླུང་གིས་རབ་བསྐྱེད་ནས།

།ཡོངས་སྤྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་བ་སྒྲོང་དུ།

།དུས་གཏན་དུ་མགལ་མི་ལྟར་འཁོར་བ།

།འདི་བསམས་གྱིན་ཉོན་མོངས་དྲངས་མའི་དག།

།ཚོ་འདི་སྣང་དག་ཞིག་བསད་པ་ལ།

།རང་གོ་ཚོད་དཔག་པོར་སྣོམ་བྱེད་ན།

།དུས་གཏན་གྱི་དག་པོ་ཉོན་མོངས་འདི།

།ད་གསུལ་པའི་དུས་ལ་ངེས་པར་བབ།

That highest of Victors, the Great Fifth of the Dalai Lamas, has said as well,

What happened before?

Someone has been in my mind for time with no beginning.

When was that?

There's never been a moment when they were gone.

Who are they?

I live, and live again, the mental afflictions.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

And in the end?

They will leave me to rot in the ocean of suffering
life, without an end in sight.

And the karma?

It comes like the wind, with all the things I never
wanted.

How far?

It whips around me everywhere, and stirs great waves,
the three forms of suffering.

How long?

I could wander around this sea forever; the torch would
spin, and the circle of light would blaze.

What should I see?

Think on this, and see that the afflictions of the mind
are the one true enemy.

What must be done?

The enemy of living for this life must die.

Who shall do it?

You will have to pretend that you are warrior enough to
be the one.

When will it come?

Your foes, the afflictions in your mind, have always
been there waiting, ready for the battle.

Now then?

The time has surely come: go forth now and defeat them.

འཕྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་བ་འདིར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་ནི།
རང་གིས་གཅིས་པར་བྱས་ཏེ་སྣིང་དབུས་སུ་བཅུག་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དབྲུ་པོ་འདི་
ཉིད་ཡིན་ལ།

As the lines point out, there is one thing which acts as the very root of all our sufferings here in the circle of life. This is none other than the enemy of the mental afflictions, so dearly cherished by us, so close to our hearts.

འདིས་རང་ཅག་ནམས་སྒོན་ཆད་ཐོབ་མེད་ནས་ད་བར་སྐྱབ་བསྐྱེལ་མི་བཟད་པ་ལ་སྐྱར་
ཞིང་། ད་དུང་ཉོན་མོངས་འདི་གཏན་བརྒྱབ་ཏུ་གཏོང་བྱུང་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། དེའི་
དབང་གིས་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཉིང་མ་ཚམས་
སྐྱར། དེར་སྐྱར་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་ལས་བསགས་ཏེ་དེའི་དབང་གིས་ཉིང་ལོན་གྱི་
ཡུང་པོར་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བ་ལོན་པ་
ཐག་ཚོད།

From time with no beginning up to the present moment, this enemy has led us by the hand to all kinds of unbearable pain. And if still we find ourselves unable to discard these bad thoughts once and for all, they will force us to collect karma. Then the karma will force us to take yet another birth in this house, in the circle of suffering life. And there once again the afflictions will start, and then we'll collect the karma anew. And so it is decided: this karma again will force us into the impure parts of a suffering being, in one of the six forms of life. We'll be born, and then again, and over again and again, wandering through these six.

དེ་སྐབས་ན་འཁོར་བ་འདིར་མཐོ་དམའ་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྐབས་ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱེལ་
གསུམ་གྱིས་གོ་མཚམས་མེད་པར་མངར་བ་ལས། བདེ་བའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
འབྱུང་བས་གནས་གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱེལ་གྱི་གནས། འགྲོགས་སུ་དང་འགྲོགས་
ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱེལ་གྱི་གྲོགས། འོངས་སྒྲོད་གང་ལ་འོངས་སྐྱད་ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱེལ་གྱི་
འོངས་སྒྲོད་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས།

Once we have taken a birth in the cycle, we'll find ourselves tormented by the three different kinds of suffering, without the slightest break. It doesn't matter at all whether we take a higher birth or a lower one; there exists no such thing as a pleasant moment here. Whatever place we go is a place that brings us pain. Whatever friend we go with is a friend who brings us pain. Whatever possession we have is a possession which brings us pain. They cannot and will not ever be anything else.

འོན་དེ་ལྟའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་དང་འབྲུལ་བའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་སྐྱེ་ན། ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འཁོར་བའི་སྐྱེ་སྐྱུན་གཅོད་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་
དུ་སྐྱབས་བསྐྱེད་དང་བྲུལ་བའི་གནས་མེད་ལ།

"What way then," you may ask, "must I follow to escape this pain?" You must find a way to stop the stream of births, the circle of life that has karma and the mental afflictions as its very nature. Until you manage to do so, you will never find a place that is free of this suffering.

འཁོར་བའི་སྐྱེ་སྐྱུན་གཅོད་པ་ལ་ཇི་སྲིད་མའི་ལམ་གཅོད་ཅུ་ཚོགས་ལས།
།ལས་འབྲུལ་མི་སྐྱེ་འཁོར་བའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ནམས།
།ཡང་ཡང་བསམས་པས་ཕྱི་མའི་སྐྱང་ཤས་ལྲོག།

The key to stopping the stream of suffering births is found in the root text of the *Three Principal Paths*, where the Lord of Lamas says,

Think over and over how deeds and their fruits
never fail,
And the cycle's suffering: stop desire
for the future.

།ཅིས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་འཁོར་བའི་སྐྱེ་སྐྱུན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་
འཁོར་བསྐྱར་སོགས་གྱི་ལུས་རྟེན་དང་དཔལ་འབྱོར་ལྟ་བུ་རྟོན་ཀྱང་ཡིན་བརྟན་མེད་
པར་སྐྱར་མི་དགོ་བ་བསགས་པའི་ལས་གྱི་འབྲུལ་བྱར་མཐར་དན་སོང་གསུམ་ལ་
སོགས་པར་སྐྱིས་ཏེ་འཁོར་བའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་མཐའ་མེད་དུ་སྐྱོང་དགོས་ཚུལ་དང་།

Suppose at first we are able to find the very highest of the supposed good things of this life: we attain the celestial form or fantastic wealth of a god-like being such as Pure One, or Hundred Gift, or one of those emperors who rules the world with a disk of power. None of these forms can be trusted though, for the inevitable end of each is that we meet the karmic *fruits of bad deeds* we collected before. These deeds throw us into births like those of the lower realms, where we are forced to go through the unlimited variety of pain here in the *cycle of suffering life*.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

ཀུན་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་སྲི་མའི་
སྣང་ཤས་སྡོག་པ་དགོས་ཤིང་།

We must understand this process, and think over and over about all the problems brought to us by the great source of all pain: ignorant deeds and the mental afflictions. We must *stop desire for any future* lives.

དེ་ལ་དང་པོར། སྤར་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་སྐབས་བཤད་པ་བཞིན་དུ།
།དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་ཚེ་ལ་ལོང་མེད་པ།
།ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཤས་སྡོག།

Before we can do this we need something else:

Leisure and fortune are hard to find, life's not long;
Think it constantly, stop desire for this life.

ས་པ་ལྟར་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་རྙེད་བཟང་པོ་ད་རིས་ལན་ཅིག་ཙམ་རྙེད་
ཀྱང་ཚེ་ལ་སྡོན་པ་བརྒྱག་ཏུ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་པར་མ་ཆད་པ་ཡོད་པས་དུས་ཡུན་
རིང་པོར་མི་གནས་པར་འཚི་དགོས་པའི་རྒྱལ་བསམས་ནས་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཤས་སྡོག་
པ་དགོས་ཏེ།

As the verse says, we must *stop desire for this life first*. To do so, think how *hard it is to find this leisure and fortune*. And think too on the following: while you may have managed just this once find a perfect body and life, still you must die. You cannot stay here long—there is no way to tack on any extra years to your life, and the years you do have leak away constantly, never pausing.

རང་རིས་ངན་འབྱོའི་སྐྱེ་བ་སྣོག་པ་དང་། རྩར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་
བསྐྱབ་པ་གང་ལའང་ཚེ་འདི་སྣང་གི་ཞེན་པ་སྣོག་པ་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
གལ་ཚེ་ཞིང་།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Whatever you and I hope to accomplish—whether it be keeping ourselves out of the three lower realms, or attaining freedom and the state of All-Knowing—we must learn to stop this habit of hoping for the "good" things of this life. This is absolutely essential all through our Dharma career: from the very beginning, on through the middle, and up to the final end.

འདིའི་སྐོར་རྣམས་བཀའ་གདམས་གསུང་རྒྱུད་དང་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་
ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་སྦྱངས་ན་རྣམས་པ་ཆེ་བ་ཡོད།

These last few points are covered especially well in the works of the new and older schools of the Keepers of the Word, as well as in the texts of the original masters in the Lineage of the Word. If you use these books for training your mind in these Steps, you will have powerful results.

དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པས།

།ཚེ་ངེས་མེད་ལ་ནམ་འཚེའི་དུས་བཏབ་མེད།

།བདུད་འཚི་བདག་ཁོ་བྲེལ་ཁོམ་གྱི་བྱས་མི་ཕྱི།

།དུས་དེ་རིང་འབྲུང་བཞི་དང་རྣམ་ཤེས་འགྲེས་གྲུར་ན།

།གདེང་དང་སློབ་དེ་ཚགས་སུ་རྒྱུད་དམ་སོམས།

Listen to these descriptions of suffering life, first from the lips of the Victor, Yang Gonpa:

You can't be sure you will live,
Nor fix the time you die;

This monster, the Lord of Death,
Has no interest
To come at your convenience.

The four elements of your physical body
And your mind
Could go today their separate ways;

Think about it:
Can you ever feel secure,
Can you ever feel at peace?

ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་།

།བདེ་སྐྱབས་གཏམ་ངན་བྱུང་བསད་ནས།

།ཕངས་སྒྲིམ་བྱས་པའི་ཚོར་གྲིས་ཀྱང་།

།ཁམ་ཅིག་འབྱེད་དབང་མེད་པས་ན།

།དགོས་དུས་མེད་པའི་ཚོར་གྲིས་ཅི།

།མཐུན་འདུག་དོ་སྲུང་བྱིད་བྱིད་ནས།

།སྐྱབས་རོགས་བྱས་པའི་གཉེན་གྲིས་ཀྱང་།

།གོམ་གང་སྐྱེལ་མཁམ་མེད་པས་ན།

།དགོས་དུས་མེད་པའི་གཉེན་གྲིས་ཅི།

།སྒོ་གསུམ་རྩལ་དུ་རབ་བརྒྱགས་ཏེ།

།འབད་པས་བརྗིགས་པའི་མཁར་གྲིས་ཀྱང་།

།འཆི་བདག་ནངས་གཅིག་མི་སྐྱུན་ན།

།དགོས་དུས་མེད་པའི་ཁང་པས་ཅི།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།

He adds other lines including:

This devil, greed,
Collected money

Ignoring all comfort
And hardship to do so;

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

But we have no power
To carry even
A bit with us that day.

What's the use of money,
That's never there
When you need it?

Our friends and family
Stayed with us
Through thick and thin;

We won and kept them
By fitting in,
And maintaining our reputation.

But there's not one
Who can take one step
Along with us that day.

What's the use of family, friends,
Who are never there
When you need them?

With toil and sweat
We built a great
And wonderful house for ourselves;

To do it we obliterated
Every rule
Of what to do, or say, or think.

But what happens when
Lord Death decides
He'll not sleep in one morning?

What's the use of a house
That's never there
When you need it?

།དབྱར་སྤྱིན་ཆེན་འབྲིགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

།སྒྲོག་ད་ལྷ་བྱང་བ་ད་ལྷ་ཡལ།
།ཚེ་མི་ཉག་པའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་བྱར་གྱིས་བྲན།
།ཉག་འཛིན་བྲབས་ཤོམས་ཀྱི་ཁོ་ཐག་དེ་ནས་ཚོད།

And then he says,

In the summer
Great clouds crowd the sky,

And lightning comes,
And lightning goes

The suffering called impermanence
Drags our life
Downhill;

Dispense with the sense
Of permanence,
Of feeling prepared.

།རྒྱ་ཉི་ཚར་གྱི་ཉིན་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ལས།
།འཇའ་ད་ལྷ་བྱང་བ་ད་ལྷ་ཡལ།
།བདེ་སྐྱིད་མི་ཉག་པའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་བྱར་གྱིས་བྲན།
།མཛེས་ཚོས་མཚོར་སྐྱབ་གི་ཁོ་ཐག་དེ་ནས་ཚོད།

The rain brings it on,
The fortuitous moment,
When everything is just right,

And a rainbow comes,
And a rainbow goes

The suffering called impermanence
Drags our happiness
Downhill;

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Dispense with
Looking your best,
And strutting around.

།རྒྱ་ལྷངས་གྲིས་ཀུ་ཙེ་བཏབ་པ་ན།
།བྲག་ཅ་ད་ལྷ་བྱང་བ་ད་ལྷ་ཡལ།
།སྒྲན་གྲགས་མི་ཏྲག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱུར་གྲིས་དྲན།
།ཆེ་འདོད་གྲགས་འདོད་གྲི་ཁོ་ཐག་དེ་ནས་ཚོད།

A sudden sound
Brings it on,

And an echo comes,
And an echo goes

The suffering called impermanence
Drags our fame
Downhill;

Dispense with
The hope for greatness,
The hope for a name.

།ཡུལ་དབུས་གྲི་ཚོང་དུས་མགོན་ཁང་དུ།
།མགོན་པོ་སྤོ་སྤོ་སྤོ་བ་པ་སྤོ་སྤོ་ཐེགས།
།གོགས་མི་ཏྲག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱུར་གྲིས་དྲན།
།གཉེན་མཐུན་འཇུག་གི་ཁོ་ཐག་དེ་ནས་ཚོད།

They travel to the big city
To sell their wares,
And stop in some hotel,

The guest comes in the morning,
The guest leaves in the eve

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

The suffering called impermanence
Drags our friends
Downhill;

Dispense with hoping
To fit in with your friends
And family.

།དབྱར་དུས་སྐྱོད་མས་ཡང་ཡང་བསགས་པ་ཡི།
།སྐྱོད་ཚང་གློ་བུར་ཞིག་པ་མཐོང་ཙ་ན།
།ཟས་ཉོར་མི་ཉལ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བུར་གྱིས་བྲན།
།ཟས་ཉོར་གསོག་འཇོག་གི་ཁོ་ཐག་དེ་ནས་ཚོད།

།ཅིས་དང་།

In the summertime the bees
Labor and build up
Their hives,

But anyone can see
How they are wiped out
In an instant

The suffering called impermanence
Drags our food and money
Down the hill.

Dispense with trying
To gather together
All this money and food.

འགྲོམ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་བསྐྱེལ་འདེབས་ལས་གསུངས་པ་སོགས་
ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམས་ཏེ་ཚོ་འདིའི་སྐྱོད་ཤས་ལྡོག་ཐབས་ལ་འབད་ཅིང་།

Contemplate on these quotations, and on works like the verses by Drom Gyalway Jungne, where he urges himself to perfect his practice. Think them over constantly, and try your hardest to follow the instructions on how to give up living for this life.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

དེས་ཀྱང་མི་ཚོ་ག་པ་རྒྱལ་མཚོ་ག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ས།
།ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ཞེས་བྲགས་ལྷགས་སྲིག་གི་ཁང་པ།
།སྲོགས་བཅུ་གང་དུ་སྲིན་ཀྱང་སྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་བསྲིག་པའི།
།སྦྱིང་ལ་གཟན་ཀྱང་རང་གི་སྦྱང་རྩལ་དུ་འདུག་པ།
།གནས་ངན་འདི་འདྲར་འབྱུངས་པའི་སྦྱང་རྩལ་འདི་སྦྱོ་བ།

This in itself though is not enough, as expressed in the following words of Kelsang Gyatso, the highest of all the Victors:

This thing they call
The three realms of cyclic life
Is a house of red-hot steel;

Wherever you go
In any of the ten directions,
The suffering will burn you.

You wish so badly
That it weren't happening,
But this is its very nature.

How pitiful our life,
To wander aimlessly
In such a house of horrors.

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་འདིར་མཐོ་དམན་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་
སྦྱིས་ཀྱང་སྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལས་མེད་རྩལ་བསམས་ནས་འཁོར་བ་ལས་
ཐར་ཐབས་དང་། དབྲུ་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་ཐབས་ལ་འབད་དགོས།

This cycle of life, with its three different realms, is absolutely nothing but suffering, by its very nature. It doesn't matter at all whether you take a higher birth within it, or a lower—it's all the same. Consider carefully the truth of these words, then go and seek some way of finding freedom from the cycle, and a way to smash your enemy: the afflictions of the mind.

དེས་ན་རང་རིས་འཇམ་གླིང་འདྲིར་ལུས་ལོངས་སྡོད་སྟོབས་འབྱོར་སྒྲུབ་གྲགས་ཇི་ཅམ་
འཇོམས་པར་བརྟོམས་ཀྱང་། སོ་སོའི་འཁོས་ཀ་ལ་དཔགས་ན། དུད་འགོ་འབྱུ་སྲིན་
དང་བྱ་བྱེད་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་མ་ཐོན་པའི་རིག་ཅུལ་སྟོབས་འབྱོར་རྒྱ་རྒྱུང་རྒྱུང་
ཞིག་ལས་མེད་པ་”

You and I might have some delusions about getting it all together in this world; a good body, lots of things, power, fame. Regardless of how far we progress in these things though, let's be honest. If we judge ourselves properly, we can see that we aren't really much more advanced in our intellect or strength than common animals, than bugs or birds or whatever.

”འདི་ལ་ཤི་སྐར་འཐམ་སྟེ་ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་བདུན་བྱར་མི་རུང་བ་ལྟ་ཅི།
འཁོར་བའི་བདེ་འབྱོར་གྱི་མཐར་ཐུག་ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་དང་འཁོར་སྐར་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་
ལ་ལོངས་སྡོད་པ་མང་པོ་ཡང་མཐར་འཇུག་འགྲོའི་གནས་འཇུག་མི་བཟད་པར་འབྲུམ་
དགོས་པར་བཞེས་སྡིང་སོགས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་”

These things are hardly something worth getting attached to, nothing you would want to hang on to until your dying breath, nothing you could trust at all. Much less; for you can even attain the ultimate pleasures and possessions of all cyclic life—you could become the mighty being called Pure One, or Hundred Gifts, or else enjoy all the many riches in the kingdom of a world emperor. In the end though it always turns out the way that the *Letter to a Friend* and other such works describe it: wandering aimlessly around in a house of horrors, the three lower realms of life.

”སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་མཐར་བསྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན་ལས་མ་འདས་
པའི་རང་མཚངས་སམ་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པས། འཁོར་བ་མཐའ་
དག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མཐོང་ཞིང་རིག་ནས།

It really doesn't matter what kind of so-called "good" thing you can get here in the world of suffering, eventually all it can do is deceive you. You must by yourself expose the lie; you must learn to think clearly about all the problems

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

these things always bring to you. In time you will see, you will know, that every inch of this suffering cycle is in its essence pain.

གནས་སྐབས་ངན་སོང་དང་། མཐར་ཐུག་འཁོར་བའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་
གྲོལ་བའི་ཐར་པ་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ངེས་འབྱུང་
གི་བསམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་གཞན་གྱི་ཟེར་རྗེས་འབྱུང་བ་དང་ཁ་ཅམ་ཚིག་ཅམ་གྱི་ཡིམ་
མི་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར།

By then you will have renunciation, the kind that wants to reach the joy of the nirvana beyond both extremes, freedom in the short run from the sufferings of the three lower births, and ultimately from each and every pain in the cycle of life. And it will be the extraordinary form of renunciation, not the rough kind that you get just from following whatever someone else tells you, not the one that stays in the mouth and not the heart, in words and not in truth.

ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་ལཱ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བར་
གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས།

What we are requesting then here, said our Lama, is that our Lama grant us the strength to develop a very fierce desire, a strong and genuine wish to reach the happiness of freedom.

VI. Finding the Right Path to Freedom

གཉིས་པ་ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི།

This brings us to the second division of how to train one's mind in the Steps of the path which are shared with persons of medium spiritual capacity; that is, defining just what kind of path can take us to this freedom. This point is covered in a single verse from the root text:

།རྣམ་དག་བསམ་པ་དེ་ཡིས་དངས་པ་ཡི།

།དུན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་ཆེན་པོ་ཡིས།

།བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་སོ་སོ་ཐར་པ་ལ།
།སྐྱབ་པ་སྣིང་པོར་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བས།
།ཞེས་པའི་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་སྟེ།

(6)

Grant that these pure thoughts
May lead me to be watchful
And to recall
What I should be doing,
Grant me to give
The greatest care
To make the vows of morality
The essence of my practice;
They are
The root of the Buddha's teaching.

སྐྱར་བཤའ་པ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལའང་སྣིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་འཁོར་
བ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་གཏིང་ནས་ལོག་སྟེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་རྣམ་པར་དག་བ་
ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ལྷགས་དྲག་པོ་དེས་དྲངས་ནས། ཇེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
གྱིས།

Up to now we have explained how to truly see that even the supposed good things of the circle of life have no essence at all. When that happens, we begin to feel a total disgust for every corner of the cycle of life. These fierce feelings of renunciation, *these pure thoughts* where we wish to reach the happiness of freedom, will *lead us* on to something else, as described by the Omniscient One himself:

།རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་སྟེ་སྒྲོད་གསུམ།
།དེ་སྦྱིར་བསྐྱེད་པའི་སྣིང་པོ་བསྐྱབ་པ་གསུམ།
།དེ་དག་ཐོག་མ་རྩུལ་བྲིམས་བསྐྱབ་པ་སྟེ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

།དེ་ཡི་གནས་ནི་འདུལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས།

The entire extent
Of the highest of spoken words,
The teaching of the Buddhas,
Is contained in the three collections.

This then is why
The three different trainings
Are the essence of the teachings.

These three start
With the training
Of morality,

And it's spoken that
It resides
In the collection on discipline.

།དེ་ཕྱིར་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཚོས།

།འདུལ་བའི་རྒྱལ་ལ་མང་པོ་བཀོད་པ་ལ།

།བསྟན་པའི་གོ་རིམ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས།

།ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་དགའ་བ་སྐྱི་མི་འགྱུར།

This explains why
So much of the holy Dharma,
Spoken so very well,

Was set down in the form
Of the works On discipline.

Could it ever happen then
That those wise men
Who understand

The proper order
Of the teachings
Would not take joy in these?

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

།ལྷག་མཐོང་ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པ་སྐྱེ་བ་ལ།

།ཞི་གནས་ཉིང་འཛིན་དགོས་པའི་མིང་ཙམ་སྣང་།

།འདི་ན་རྣམ་དག་གཉིང་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལ།

།རྒྱལ་བྱིམས་བསྐྱབ་པ་དགོས་པའི་གཏམ་ཡག་ལུབ།

Nowhere does it say
Anything else but this:
If you hope to develop

Insight, the training
Of wisdom well,
You must find quietude,
That of concentration.

It says as well
That if you wish to develop
Pure single-pointed mind,

You must have the training
Of morality;
And this is fine advice.

།ཁས་ལེན་ཏམ་ལ་རབ་ཏུ་དཔའ་བ་ཡིས།

།དམ་བཅས་རབ་ཏུ་འདོད་བ་ཕལ་བའི་ཕལ།

།རང་གིས་ཅི་ཙམ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཡི།

།རྒྱལ་བྱིམས་བསྐྱབ་པ་བརྩོན་པ་དམ་པའི་རྒྱལ།

Some brave souls
Claim they'll keep
A lot of different vows,

But it's oh so common
To see them smash
Whatever pledges they've made.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

The way of the holy
Is to strive
To maintain their morality pure,

Exactly as
They have agreed
To do so.

།དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཉེས་པའི་སྒོ་གསུམ་ལ།
།ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་།
།བྱམ་དང་བག་ཡོད་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱིས།
།ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་པོའི་ཏ།

།འབད་པས་འདུ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཡིད།
།དག་བའི་དམིགས་པ་གང་གང་འདོད་དེ་ལ།
།དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རབ་རྩ་གནས་པར་འགྱུར།
།དེ་ཕྱིར་རྩལ་བྲིམས་ཏིང་འཇིན་རྒྱ་རུ་བསྐྱབས།

Once you see
The truth in this,
Then use your watchfulness,

Constantly check
Your thoughts, words and deeds
To stop any wrong to come.

Recollect yourself,
Take the greatest care,
Have a sense of shame,
And consideration;

Use them on
The horse of the senses
When he mistakes the way.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Use your strength
To rein him in,
For this is the state of mind

That you can bring
To focus and stay
On any virtuous object

Solidly,
Whatever you want,
However you wish it to be;

And this is why
They sing the praises
Of morality as the way

To reach one-pointedness of mind.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་དང་པོར་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་མ་བཟེད་པར་འཇིན།
ཤེས་བཞིན་གྱིས་བར་བར་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོད་པ་ལེགས་ཉེས་གང་དང་གང་དུ་འགོ་
མི་འགོ་ལྟ་ཉེས་བྱེད། བག་ཡོད་གྱིས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་བསམ་སྒྲོར་
མཐའ་དག་འགོག་ཅིང་། རུང་བྱི་ཀུན་སྒྲོད་རྣམས་བསྟེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱས་
ཏེ།

The process that Je Tsongkapa is describing goes like this. *Recollection* comes at the beginning, and keeps you from forgetting *what you should be doing*, and what you shouldn't be doing. *Watchfulness* then stops by from time to time to check whether or not the activities of your body, speech, and mind are tending towards right or wrong. One's ability to take *great care* in his life functions throughout; it prevents every sort of improper thought or action, and keeps one within the bounds of what is appropriate to undertake.

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་གནད་ལུང་སྡེ་སྒྲོད་གསུམ་གྱི་བཟེད་བྱའི་དོན་རྣམས་རྒྱལ་བྱིས་སུ་
དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་ལྷག་པའི་སྐབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་། ལྷི་མ་འདི་གཉིས་འབྲུང་མི་འབྲུང་གི་གནས་དང་། ཉེན་དང་།
རྩ་བའམ་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ནི། གཙོ་བོར་སོ་སོར་ཐར་པའི་རྩལ་གྲིམས་ཉིད་ཡིན་ལ།

The essential points of the entire *teaching of the victorious Buddha*, the meaning of the contents of the three collections of the Word, all this is included within three precious, extraordinary forms of training: the trainings of morality, of meditative concentration, and wisdom. The crux on which the latter two trainings turn, their basis, *their root* and the ground they stand upon, is in the main a single item: morality, in the form of the various vows of freedom. As the great Panchen Lama, Lobsang Chukyi Gyaltsen has said,

།སྒོན་ཆད་བཅས་རྒྱང་སྤོ་མོ་དུ་མ་ལ།
།འདི་ཅམ་འདས་རྒྱང་ཉེས་པ་རྒྱང་སྣམ་དུ།
།བསམ་ཞིང་དེ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་བྱས།
།ལེགས་པར་བརྟགས་ན་དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ།
།བདེ་འགྲོའི་སློབ་རྩ་གཙོད་པའི་གཤེད་མར་འདུག།

It all begins
When you think to yourself
"It won't hurt much

If I break a few
Of these minor vows
In a minor way";

Before too long
You have gone against
A great many of your vows.

If you really think about it,
This kind of attitude
Is like a butcher

Who comes to
Rip out the life
Of your future higher birth.

ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅས་རྒྱུད་ལྷན་མེ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན། དེ་ལས་ཆེ་
བའི་ཉེས་པ་བསགས་པས་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་བཟོད་སྤྲུགས་མེད་པའི་ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་
བརྒྱད་དེ་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མེད་ཕྱིར་།

The point here is that, if something so small as breaking a single minor vow can escalate so far, then needless to say when we amass a collection of even greater transgressions it's only proper that it would eventually lead us precisely to one of the three lower realms—to a kind of pain which is totally beyond our ability to withstand it.

“བཅས་རྒྱུད་རྩལ་ཚོད་ལ་མནངས་རྒྱུད་མི་བྱེད་པར་རྩལ་བཞིན་དུ་སྤྱད་དགོས་པས་ན།
དགེ་བསྟེན་ནས་དགེ་སྟོང་གི་བར་གྱི་སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་པོའི་བསྐྱབ་སྟོམ་གང་ཁས་
སྲུངས་པ་རྣམས་ལ་མཁུལ་པར་བསྐྱབ་ཅིང་སྤྱད་པ་སྟོང་པོར་བྱས་ཏེ་”

For this reason we must be sure never to think lightly of any transgression we might commit, even down to the minor vows; we must absolutely keep all our vows just so. And so you must become masters in understanding all the various vows and advices related to whichever one of the eight sets of the vows of freedom you have assented to follow. And once you have learned them perfectly, well then you must *make them the essence of your practice*.

“རང་རྒྱུད་གྱི་སྟོམ་པ་འདི་ནི་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཚབ་ཡིན་སྟེ་དུ་བསམས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
རྣམས་གཅིས་སྤྲུལ་ཆེན་པོའི་སྟོན་ནས་བསྐྱུང་བ་སོགས་ལམ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
རྩལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་རུས་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས་ཤིག་ཅེས་པ་ཡིན་གསུངས།

This is what you are requesting, said our Lama, from your Lama in this verse. You are asking that he or she help you gain the strength to keep your vows perfectly; that you learn to think of the vows contained within your being as the true representative of the Buddha himself, inside you; that you love and cherish your vows, and always hope to defend them. You are asking, he said, to be *granted* the ability to follow the way of this and the other extraordinary trainings, exactly as they were meant to be.

OPEN STEPS FOR THOSE OF GREATER CAPACITY

VII. Developing the Wish for Enlightenment

གསུམ་པ་སྐྱེ་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སློབ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི།

This brings us to the third and final part of the advices on how to take the essence of this life: how lastly to train one's mind in the Steps of the path for persons of greater spiritual capacity. Here too there are two divisions. The first is how to develop the Wish for enlightenment, and is presented in the single verse of the root text which follows.

།རང་ཉིད་སྲིད་མཚོར་ལྷུང་བ་ཇི་བཞིན་དུ།

།མར་གྱུར་འགོ་བ་ཀུན་གྱང་དེ་འདྲ་བར།

།མཐོང་ནས་འགོ་བ་སློལ་བའི་ཁུར་ཁྲིར་བའི།

།བྱང་ཆུབ་སེམས་མཚོག་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས།

།ཞེས་པའི་སློབ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

(7)

I have slipped and fallen
Into the sea
Of this suffering life;
Bless me to see
That every living being,
Every one my own mother,
Has fallen in too.
Grant me then
To practice this highest
Wish for enlightenment,
To take on myself
The task of freeing them all.

དེ་ཡང་དཔའ་བྱིན་གྱིས་ལྷུས་པའི་མདོ་ལས།
།བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་།
།དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན།
།ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ།
།དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།

Now the *Sutra that Viradatta Requested* says,

Were the merit of the Wish for enlightenment
To take on some kind of physical form
It would fill the reaches of space itself
And then spill over farther still.

ཞེས་དང་། ལྷོད་འཇུག་ལས།
།དགོ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི།
།འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད།
།བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་།
།འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར།

ཞེས་སོགས་དང་།

The book called *The Bodhisattva's Life* too has lines like the following:

All the other
Kinds of virtue
Are like a bamboo tree;

They give their fruits
And then they always
Die and go away.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

But the Wish
For Buddhahood
Is an evergreen that always

Gives forth its fruits,
And instead of fading
Flourishes even more.

ཇོ་བོ་ཆེན་པོས།

།ཐབས་གོམས་དབང་གིས་བདག་ཉིད་གྱིས།

།གང་གིས་ཤེས་རབ་རྣམས་བསྐྱོམས་པ།

།དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སྐྱུང་དུ་འཕྲོབ།

།བདག་མེད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་མིན།

The Great Lord has also spoken:

Those great beings
Who meditate
On the method,

And so upon
The various kinds
Of wisdom,

Achieve then
Enlightenment
With speed.

It cannot be done
By meditating
On no-self-nature alone.

།ཞེས་པ་དང་། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་ཉིད་གྱིས་གྱུང་།

།སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་མཚན་ལས་གྱི་གཞུང་ཤིང་སྟེ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

In the sections where we trained ourselves in the steps that are shared with practitioners of lesser and medium capacity, we meditated on the sufferings of the lower realms, and of the entire circle of life, but relative only to ourselves. In this way we developed the virtue of a healthy disgust for the kind of life we live.

འདིར་གཞན་སྡིང་དུ་ཁ་སློམ་ཏེ་བསམས་ན་སྡིང་ཇི་སོགས་སྐྱེ་བ་འོང་བས། བྱང་ཚུབ་
ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་དང་། བདག་གཞན་
མཉམ་བཟེའི་སློལ་ནས་སློལ་རིམ་གྱིས་སྐྱུངས་ཏེ།

Here you take the same thoughts and transfer them—you try to feel them relative to the condition that others are in. Then compassion and the other attitudes will start to grow within you; train your mind thus in the proper progression, using either the "seven-part, cause-and-effect instruction," or else the practice called "exchanging self and others," following these methods as the books on the Steps of the path to Buddhahood describe them.

སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མྱོང་བ་སྣེ་ཟིན་ཅམ་སྐྱེས་པ་སོགས་ནས་སློན་འདུག་གི་སེམས་ཚོ་
གས་བབྱུང་བ་སོགས་ལ་སློབ་པ་དགོས།

You must train yourself in all the relevant details; an example would be committing yourself through formal rituals to the Wish as a prayer and to the Wish as actual action, once you had reached a point such as finding your first strong feelings of familiarity with the Wish.

དེས་ན་གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་དོན་ཡང་། རང་ཉིད་སྤིད་པ་སྡི་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
གྱི་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་དང་མཐའ་མི་མངོན་ལ། ལས་ཉོན་དང་སྐྱེ་ག་ན་འཆིའི་བ་སྡོང་བྲག་
ཏུ་འཁྲུགས་པའི་ནང་དུ་སྐྱུང་ནས།

The meaning of the root text here then is as follows. *I myself have slipped and fallen into the sea of the pain of this suffering life; that is, I have dropped into the ocean of the circle of births. I cannot even guess how deep it is, nor how far its edges lie. The great sea-waves of my deeds and the afflictions of my mind, of birth and getting old and death, rage around me.*

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། འགྲུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ལྷུང་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་གསུམ་གྱི་ཚུ་སྲིན་གདུག་པ་ཅན་དུ་མས་དུས་ཉལ་ཏུ་གཙུག་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
བཟོད་དཀའ་བས་བར་མཚམས་མེད་པར་མནར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ།

A great host of ruthless creatures living in the water rise up and attack me constantly; these are the three sufferings—the suffering of outright pain, the suffering of pleasure that changes, and the suffering of simply being alive. They rip at me, they torture me, relentlessly, unceasingly.

ཚོ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྐློན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུངས་
པའི་མར་གྲུར་པའི་འགོ་བ་ཀུན་ཏེ་

And the same thing is happening to *every* other *living being*. *Every one* of them has in the past been *my own mother*; in the beginningless string of lives I have lived through, they cared for me and sheltered me, with incredible kindness.

་་་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་མས་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་
མཐོང་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་འགོ་བ་རྣམས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་
ལུས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱོལ། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་བྱེད་
པའི་ལྷུང་འཁྲེལ་ཞིང་། ལྷུག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལའང་བདག་རང་གིས་
དགོད་སྦྱོར་དུ།

I must learn *to see* how all these fellow beings *have fallen in too*, how they have been thrown down into misery by this mass of suffering. And then I must resolve *to take upon myself the task of freeing them all* from every pain, and from every cause of pain. I must assure they reach every form of happiness. I will do it myself, alone, without waiting or depending on anyone else. Beyond everything, I myself will see to it that every one of them climbs to the state of a Buddha.

མ་རྒྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བས་ཕོངས་ཤིང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་ཆེས་མི་

བཟོད་པའི་བྱམས་པ་དང་སྣིང་ཇི་ལྷགས་དྲག་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་མཚོག་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སློ་སྣན་ཐོག་
འདི་ག་རང་དུ་འབྱོངས་པའམ་སྐྱེ་ལུས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིན་གསུངས།

In short, said our Lama, we are asking our Lama for the ability to find fierce feelings of love and compassion, states of mind where we can bear not a moment longer to watch our fellow, mother beings live so bereft of happiness, and so plagued by suffering. We are asking that these feelings inspire in us the *highest* aspiration, the true and uncontrived *Wish for enlightenment*. And we are asking our Lama for the ability to meditate upon this Wish, and *practice* it, and make it totally perfect, right here, on this very seat, before we stand up again.

VIII. General Training in Bodhisattva Activities

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སློད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོ་ཕྱོགས་ལ་
སློབ་ཚུལ་དང་། ལྷགས་ཕྱོགས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སློད་པ་ལ་
སློབ་པའི་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་སློད་པ་སློབ་ཚུལ་ནི།

With this we have reached the second division to the instruction on how to train one's mind in the Steps of the path for persons of greater spiritual capacity. This division covers training yourself in the activities of a bodhisattva, once you have managed to achieve the Wish for enlightenment just described.

Our discussion proceeds in two parts: training in the open half of the bodhisattva activities, and training in the secret half of the bodhisattva activities. The former has two steps as well; the first of these explains how to train oneself in the activities as a whole, and is presented in a single verse of the root text.

།སེམས་ཅོམ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཚུལ་གྲིམས་རྣམ་གསུམ་ལ།
།གོམས་པ་མིད་ན་བྱང་ཆུབ་མི་འགྲུབ་པར།

ལེགས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱལ་སྤུལ་སྤོམ་པ་ལ།
བཙོན་པ་དྲག་པོས་སློབ་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས།
ཞེས་པའི་སློབ་ཀ་གཅིག་སྟེ།

(8)

Bless me to see clearly
That the Wish itself
Is not enough,
For if I'm not well trained
In the three moralities,
I cannot become a Buddha.
Grant me then
A fierce resolve
To master the vows
For children of the Victors.

དེ་སྟུར་སྟུར་བཤད་པ་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
བྱེད་སྒྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྤུལ་
ཀྱི་སྤོམ་པ་བཟུང་སྟེ་སྤྱིན་སོགས་པར་སྤྱིན་དྲུག་ལ་མ་བསྐྱབ་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་
འགྱུར་ལ།

Suppose you are able, as described above, to reach *the Wish* for enlightenment, where you truly hope to achieve the state of a Buddha in order to help every living being. This *itself is not enough*. Once you do reach the Wish, you must still take on the vows of these bodhisattva princes and princesses, these sons and daughters of the victorious Buddhas. And then you must train yourself in giving and the other five perfections. Otherwise there is no way you could ever come to enlightenment.

དེས་ན་འདིར་པར་སྤྱིན་དྲུག་ཚུལ་སྤོམས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ཏེ་
ཅང་གནད་ཆེ་སྟེ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

This fact explains why it is so very important when holy beings have said that all six perfections are covered in the three types of morality.

སྒྲིབ་སེར་སྐྱ་གང་ཡིན་ཡང་ངེས་པར་བསྐྱུང་དགོས་པའི་བསྐྱུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་མི་དགོ་
བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་བྲིམས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བའི་ཐོབ།

The first type is called the "morality of keeping oneself from committing wrong." Here you begin by being extremely careful to keep the morality of avoiding the ten bad deeds. This type of good behavior is common to everyone, whether they wear the robes or not, and must absolutely be maintained.

བྱི་བྲག་ཏུ་རང་རང་གིས་སོ་ཐར། བྱང་སེམས། གསང་སྤྲུགས་ཏེ་སྡོམ་པ་གསུམ་
གང་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་དང་དེའི་བཅས་མཚམས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པས་ནམ་ཡང་མ་
གོས་པའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་འབད་པར་བྱེད་པ་ཉེས་སྟོན་སྡོམ་པའི་
ཚུལ་བྲིམས།

More specifically, with this first type of morality, you must in addition exert yourself to the fullest, so to assure that your life is never sullied in the least by overstepping the bounds of any of the vows you have agreed to keep. Here we refer to vows that belong to any of the three traditional sets: the freedom vows, the bodhisattva vows, and the secret vows.

བསོད་ནམས་དང་ཡི་ཤེས་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་ཚུ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
ནམས་ཐབས་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱུང་པར་བྱེད་པ་དགོ་བའི་ཚོས་སྐྱུང་
པའི་ཚུལ་བྲིམས།

The second type of morality is known as the "morality of collecting goodness." This is where you use a great variety of means to gather or collect extremely potent stores of virtue into your being; these are the virtues of amassing merit and wisdom.

སྒྲུབ་བཤད་པའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དེ་ནམས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུང་པར་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་རྫོགས་བྱུང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་བསྐྱུང་བ་
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་སློབ་ཡིན་པས།

The third type of morality is the "morality that acts for every sentient being." Here you take care to keep the different varieties of morality mentioned above that involve restraining yourself from wrong; but instead of doing so with a motivation which is infected with any self-interest, you act only out of an intention to reach total Buddhahood for the sake of all living kind.

དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་སློབ་ཡིན་པ་གསུམ་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་སྲོང་བ་ཆེན་
པོ་ཞིག་མེད་ན། ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱུང་བའི་ཀྱི་གོ་འཕང་མི་
འགྲུབ་པར་ལོགས་པར་མཐོང་བའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ནས།

You must find a sure kind of knowledge where you *see clearly* how—if you lack a total fluency in *these three types of morality*, if you are *not well trained* and completely accustomed to following them—then you *cannot become* one of those who has reached the fully enlightened state of *a Buddha*.

རྒྱལ་བའི་སྲས་ཏེ་བྱུང་བའི་ཚུལ་སེམས་དཔའི་སྲོམ་པ་བཟུང་ནས་ཚུལ་སློབ་ཡིན་པ་
གསུམ་ལ་བརྩོན་པ་ལྷགས་དྲག་པོས་སློབ་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས་ཞེས་པ་ཡིན་
གསུངས།

Once you have found this knowledge, you must take on *the vows for the "children of the Victors"* (that is, the bodhisattva vows), and then with a *resolve of fierce intensity* you must learn and *master* the three types of morality. What we are requesting of our Lama here, said our Lama, is that he or she *grant us* the ability to do so.

IX. Training in the Final Two Perfections

གཉིས་པ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི།

Having presented the bodhisattva activities in general, we will now turn to the more particular description of how to train oneself in the final two perfections.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

This point is covered in the single verse of the root text which follows.

འཕྲིན་པའི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་བྱེད་ཅིང་།
 ཡང་དག་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དཔྱད་པ་ཡི།
 ཞི་གནས་སྣ་མཐོང་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ།
 རྒྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སློབས།
 ཞེས་པའི་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན།

(9)

Grant that I may quickly gain
 The path where quietude
 And insight join together;
 One which quiets
 My mind from being
 Distracted to wrong objects,
 The other which analyzes
 The perfect meaning
 In the correct way.

དེ་ཡང་འཕྲིན་པའི་ཡུལ་ཞེས་པ་སྤྱིན་ཅི་འཕྲིན་གྱི་ཡུལ་ལ་བྱུ་དགོས་པ་དཔེར་ན། སྤྱི་
 རོལ་པས་དེལ་ཤིང་སོགས་ལ་སེམས་བབྱུངས་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི།
 དེ་འདྲའི་སེམས་སྤྱི་རོལ་གྱི་འཕྲིན་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་བའམ་མེད་པར་
 བྱེད་ཅིང་།

The verse here speaks of objects which are "wrong"; this should be understood as referring to objects which are mistaken, in a particular sense. One example would be trying to develop meditative concentration by fixing the mind on a short stick of wood, as some non-Buddhists advocate. We must seek to "quiet" *the mind*—that is, stop the mind—from being distracted to these types of wrong, external objects.

བོད་ཁ་ཅིག་ལྟར་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཀག་སྟེ་ནག་ཐོམ་མི་བར་གནས་པ་ལ་ཞི་
གནས་དང་། དེ་ཐོག་ནས། སེམས་ཞེས་པ་དེ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གང་དུ་གྲུབ་
འདུག་བཏགས་ནས་མ་རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་སྣོད་སང་ཅོམ་ལ་ལྷག་
མཐོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར།

There are Tibetan schools of the past too which have taught that meditative quietude consisted of not thinking about anything at all, just keeping the mind in some dark state of dullness. The high state of perfect insight then they explain as moving in this stupor to a realization of the pure and simple emptiness of the deceptive nature of the mind—except they describe this emptiness as what you come to when you analyze whether or not what we call the "mind" consists of any shape or color, and then fail to find that it's any such thing.

རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པའི་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མན་ངག་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱང་
སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་།

But none of these ideas is correct; rather, we must follow texts such as the briefer and more expanded explanations of the Steps to the path composed by the Lord himself, where he presents the instructions given by the Great Regent, Loving One, in his own work entitled *Separating the Middle and the Extremes*.

།།ཉེས་པ་ལྔ་སྣོད་ཞིང་། གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་
ལྔ་པའི་སེམས་གནས་པ་དགུ་རིམ་བཞིན་བསྐྱབས་ཏེ།

These treatises describe how one progresses in steps by eliminating the five problems to meditation, taking the eight corrective actions, and achieving the nine mental states, complete with their four different modes.

དགོ་བའི་དམིགས་རྣམ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས་ལུས་སེམས་ཤིན་
སྦྱངས་ཀྱི་དགའ་བ་དེས་དྲངས་པའི་ཞི་གནས་དང་།

One thus attains a kind of bliss, a total pliancy of body and mind, which comes from staying in one-pointed meditation on any virtuous object one chooses. This then leads to what we call meditative *quietude*.

ཡང་དག་སྟེ། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
དཔྱད་ཅིང་། དཔྱད་མཐར་ཆེད་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་དཔྱད་
འཇོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ལུས་སེམས་ཤིན་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་
ཟིན་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པ་བཅས་”

The phrase “*perfect meaning*” here in the verse refers to a particular object: the fact that nothing has any nature of its own. A kind of wisdom used for examining the nature of something *analyzes* this object *in* a certain *correct way*, and by the end of its analysis comes to a definite conclusion. The mind stays in meditation upon this truth, such that the analysis and a fixation on this object *join* and work *together*. This brings on a feeling of bliss that fills the mind completely—and one has thus achieved what we call “*perfect insight*.”

”དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སྲུབ་སྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱར་བ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་
གྱིས་སྐྱོབས་ཤིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའོ།

We seek to practice this process, where quietude and insight are no longer separated one from the other. When we recite the verse we are asking our Lama to *grant that*, as a result, *we may quickly gain* within our minds that exceptional form of realization where meditative quietude and perfect insight join together.

SECRET STEPS FOR THOSE OF GREATER CAPACITY

X. Entering the Way of the Diamond

གཉིས་པ་སྐྱགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། རྒྱུད་སྐྱོད་རུང་དུ་
བྱས་ནས་དབང་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ་ས་ཉེ་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པ། དབང་དུས་
ཀྱི་ཁས་སྐྱངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྐྱོམ་པ་དག་པར་བྱ་ཚུལ། དམ་སྐྱོམ་ལ་གནས་ནས་

ལམ་རིམ་པ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི།

This brings us to the second part of our discussion about the activities of a bodhisattva: training oneself in the secret half of these endeavors. Here there are three different Steps: how to enter into the Way of the Diamond by making oneself a worthy vessel and then receiving a pure form of the four empowerments; how to keep pure the pledges and vows that one took on when he received the empowerments; and how to meditate upon the two stages of this path, as one continues to maintain his pledges and vows. The first of these three is presented in the single verse of the root text which follows.

ལྷན་མོང་ལམ་སྐྱེད་སྡོད་དུ་གྱུར་པ་ན།
ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་གྱུར་དོ་རྗེའི་ཐེག་
།སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བའི་འཇུག་འགས་དམ་པ་དེར།
།བདེ་སྐྱབས་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་གྱིན་གྱིས་སྐྱོབས།
།ཞེས་པའི་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གསུངས་ཏེ།

(10)

Grant that once I've practiced well
The paths shared and become
A vessel that is worthy,
I enter with perfect ease
The Way of the Diamond,
Highest of all ways,
Holiest door to come inside
For the fortunate and the good.

དེ་ལྟར་མདོ་སྐྱབས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལྷན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྐྱི་
དང་། བྱད་པར་དུ་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྐྱེ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་
གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྐྱེད་སྡོད་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལྷགས་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་སྡོན་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

དུ་སོང་ནས་གསང་སྐྱབས་ལ་འཇུག་རུང་གི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན།

You must first have *practiced well* the general Steps of *the path* which are "shared" by both the open and the secret teachings; that is, which are so important for both that you could never succeed without them. More specifically, you must have trained your mind well in the three principal paths: renunciation, the Wish for enlightenment, and the correct view of reality. On top of this you must have as your motivation a very fierce desire to reach enlightenment for the sake of every living being. These then make you a *vessel that is worthy to enter the Way of the Secret Word*.

འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསང་སྐྱབས་དོན་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་
འཇུག་དགོས་ཤིང་།

When this time has come you must surely enter the "Way of the Diamond"; which is to say, this Way of the Secret Word. It is the *highest of all the "different ways"*—the ways of the listeners, the self-made Buddhas, and the bodhisattvas. What makes the Diamond Way higher is that it has certain unique features, such as using the goal of practice as a path to the goal.

དོན་རྗེའི་སྐྱད་དོད་བཟོ་ཞེས་པ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པས་ན། དོན་རྗེའི་ངེས་དོན་གྱི་
བྱུགས་དོན་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ནམ། ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་སྣོད་པ་
ཉིད་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།

The Tibetan word for "diamond" here is *dorje*. This is a translation of the Sanskrit word *vajra*—a term that has the basic meaning of "inseparable." The "diamond" here is the actual diamond of the holy mind of the Buddha; that deep state of meditation which can only be compared to a diamond. You can also say it refers to that one type of wisdom which is the inseparable combination of what we call "method" (great bliss) and "wisdom" (emptiness).

ཐེག་པ་ཞེས་པ་བཞོན་པའི་མིང་སྟེ། དོན་རྗེའི་ཐེག་པ་ཞེས་པ་འདྲ་དོན་རྗེའི་བཞོན་པ་ཞེས་པ་
ལྟ་བུར་ཡོད་པས། ཕར་བྱིན་ཐེག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་

ཡུན་ལ་སྐྱབ་དགོས་ཕྱིར་བཞོན་པ་མེད་པར་རྐང་ཐང་གིས་བགྲོད་པའི་ཚོད་ཙམ་དུ་
འགོར་བ་ཡིན་ཞིང་།

The word for "way" here has a meaning of "conveyance"—something you get on and ride to reach a destination. The "diamond way" mentioned here is thus a kind of "diamond conveyance" as well. In the way of the perfections, one must carry on his practice for three "countless" eons in order to reach Buddhahood. This takes so long that it's almost as if you were walking on foot, rather than travelling on any sort of conveyance.

གསང་སྒྲགས་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་ན་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་བྱང་འཇུག་གི་གོ་
འཕང་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་སྲུང་གཅིག་གསལ། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་
འཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱིས་པས་རྟ་བཟང་པོ་བང་རྩལ་ཅན་ཞོན་པ་ལྟར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཏེ་
ཅང་ཟབ་ཅིང་སྐྱར་ལ།

If though you use the Diamond Way, the Way of the Secret Word, no such length of time is needed: you can attain the state of secret Buddhahood, Union, in the length of but one lifetime—even in one of the very short kinds of life that we have here now, in the age of degeneration. In fact it's possible to reach Buddhahood in no more than three years and three months. This way then is a method which is incredibly deep and quick; more like riding a fine racehorse.

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱི་ཞི་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་
བས་གཞན་དོན་ལྷུང་དུ་འབྲེར་བའི་སྐལ་བ་དམན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་བདེ་ཡལ་བར་དོར་ནས། གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་ཏེ་དོན་
གཉེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་པས།

The kinds of practitioners that we call "listeners" and "self-made Buddhas" aspire only to reach a state of blissful peace, and this too only for themselves. They are deficient therefore in that fortunate kind of good virtue that makes one want to take on the burden of helping others. Bodhisattvas, on the other

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

hand, disregard completely their own comfort and work only for the good of others. They are full of the wonderful fortune and goodness that enables them to reach the state of a perfect Buddha, and the ability to fulfil, totally, the ultimate needs of both others and themselves.

དེ་ལྟའི་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་ཏེ་ལམ་ལ་
འཇུག་པའི་སློང་དམ་པའམ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསང་སྤྲུགས་དོན་ཇི་ཐེག་པའི་དབང་བཞི་
ལེགས་པར་ཉོས་པས་སྐྱབ་ཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་སུ་བྱས་ཏེ་གསང་སྤྲུགས་སྣ་མེད་དོ་
ཇི་ཐེག་པའི་ལམ་ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་བུར་བདེ་སྤྲུག་ཉིད་དུ་འཇུག་ལུས་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས་
ཤིག་ཅེས་པ་ཡིན་གསུངས།

What is the "holiest" (meaning highest) *door*, or gateway, for bodhisattvas for these people who are so *fortunate and good—to come inside* this path? It is receiving the four empowerments of the Diamond Way, the Way of the Secret Word, and receiving them perfectly, so that they are sure to plant the seeds for the four bodies of a Buddha.

What we are requesting in this verse then, said our Lama, is that our Lama grant us the ability to enter, *with perfect ease*, the profound path just described: the Way of the Diamond, the unsurpassed form of the Secret Word.

XI. Keeping Vows and Pledges Pure

གཉིས་པ་དབང་དུས་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་དག་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་
ནི།

With this we have reached the second Step to training oneself in the secret half of the bodhisattva activities; that is, how to keep pure the pledges and vows that one took on when he received his secret empowerment. This Step too is presented in a single verse of the root text:

།དེ་ཚེ་དངོས་བྱུབ་རྣམ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་གཞི།

རྣམ་ད་དམ་ཚོག་སྒྲུལ་པར་གསུངས་པ་ལ།
འབཅོས་མ་མིན་པའི་ངེས་པ་རྟེན་གྱུར་ནས།
སློབ་དང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས།
ཞེས་པའི་སློབ་ཀྱི་གཅིག་གིས་བསྟན་ཅིང་།

(11)

Bless me to know
With genuine certainty
That when I've entered thus,
The cause that gives me
Both the attainments
Is keeping my pledges
And vows most pure.
Grant me then
To always keep them
Even if it costs my life.

དེ་ཡང་གསང་སྒྲགས་དོན་ལྡན་གྱི་སློབ་དང་བྱུང་གྱུར་ནས་དབང་བཞི་ལེགས་པར་ཐོབ་
པ་དེའི་ཚེ།

Now suppose *you have entered thus*—you have made yourself a vessel which is worthy of the Diamond Way, the Way of the Secret Word; and you have received, in the proper manner, the four different empowerments. If you then follow the correct method you can gain *both the attainments*: the one we call the "ultimate," and the one we describe as "shared."

མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་མི་སློབ་པའི་བྱུང་འཇུག་རྒྱལ་བ་དོན་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་དང་།

The ultimate attainment is reaching secret Union, where there is nothing more to be learned. This is the state of the Victorious One, the Keeper of the Diamond.

རལ་གྱི། མིག་སྒྲུབ། ཀྱང་མགྲོགས། རི་ལྷ། ས་འོག་མི་སྐྱུང་བ། བཅུད་ལེན།

མཁའ་སྐྱོད་གྱི་དངོས་གྲུབ་བཅས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོངས་གི་
དངོས་གྲུབ་སྟེ་

The shared attainments are those such as the "eight great attainments." These include the special powers known as the sword, the eye ointment, swift feet, the pill, passing underground, disappearing, taking essence, and sky walking.

་་དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་གཞིའམ། བརྟེན་ས་ལྟ་བུ་ནི་དབང་གི་
དུས་སུ་གང་ཁས་སྐྱེས་པའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ་མཐའ་དག་
རྣམ་པར་དག་པར་བསྐྱེད་བ་ཉིད་ཡིན་པས།

What then is it that can *give* you these attainments? Their *cause* or foundation, the very support that holds them all up, is one thing, and only one: to *keep most pure* every one of the root and secondary *pledges and vows* which you took upon yourself when you were granted the empowerments.

བྱང་སེམས་གྱི་རྩ་ལྷུང་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེས་བྱས་ཞེ་དུག །གསང་སྲུགས་གྱི་རྩ་ལྷུང་
བཅུ་བཞི་དང་། སྟོམ་པོ་བརྒྱད། གཞན་ཡང་རིགས་ལྔ་སྟེ་བྱེ་བྲག་གི་དམ་ཚིག་རྣམས་
ཚུལ་བཞིན་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་།

We must therefore honor and keep, just as we are required, the various vows and pledges. For the bodhisattva vows, this means never committing any of the eighteen root downfalls, or the forty-six secondary violations. For the secret vows, it involves avoiding perfectly the fourteen root downfalls and the eight serious offenses, while being sure to honor the general and also the individual pledges of the Five Classes.

དེ་ཡང་། མི་ཤེས་པ། མ་གྲུས་པ། བག་མེད་པ། ཉོན་མོངས་མང་བ་སྟེ་ལྷུང་བ་
འབྱུང་བའི་སྐོ་བཞི་པོ་མ་བཀག་པར་བསྐྱེད་མི་རུས།

You will never be able to protect all your pledges and vows unless you manage to slam shut the four doors through which the downfalls make their appearance. These four are ignorance, disrespect, carelessness, and particularly severe mental afflictions.

དེ་དག་གི་པའི་ཚུལ་ནི། ལྷུང་བ་འབྱུང་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་པ། ལས་འབྲས་བསམས་
ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་གུས་པ། ལྷན་དུ་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་གནས་པ། ཉོན་མོངས་
གང་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་པ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་།

To keep these doors closed we must, respectively, learn and know when and how a downfall occurs. We must contemplate the laws of actions and their consequences, thereby gaining a deep respect for the various instructions on how to keep these commitments. We must remain in a constant state of recollection and watchfulness. Finally, we must employ the antidote that will work against the particular mental affliction that happens to be our own most serious problem.

བྱང་སེམས་དང་སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་སྐོར་རྣམས་ཇི་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་བྱང་
སེམས་བསྐྱབ་བྱ་བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་དང་། གསང་སྐྱབས་ཀྱི་ཙུང་ལྷུང་རྣམ་ལའད་
དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་སོགས་དང་།

As for where to find instructions on the vows and pledges, you can use a number of works by the Lord, Tsongkapa. Some examples would be his treatise called *Highway to Buddhahood* for advice on the bodhisattva vows, or the *Golden Harvest of Attainments* for a complete explanation of the root downfalls in the secret vows.

ཉུང་མཐར་སྟོམ་གསུམ་བསྐྱབ་བྱ་ལོར་བུའི་འོད་འཕྲེང་དང་། སྐྱབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་སྟོམས་ཚིག་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་སྟོགས་ལས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱང་དགོས།

At the very least you should study the book of advices on the three sets of vows known as the *String of Shining Jewels*, or one of those summaries in verse that teach about the secret and bodhisattva vows. Use any of these presentations, brief or long, according to the time you have available to you; come to a firm understanding of each of the vows and pledges, and then at all costs keep them.

དེ་ལྟར་བསྐྱངས་ཏེ་དམ་སྟོམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེན་ཆད་ལམ་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

བསྐྱེད་ཚོགས་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་མ་ཐུབ་པར་ཚོ་འདིར་ས་ལམ་
མཐར་ཕྱིན་པ་མ་བྱུང་ཡང་།

Let's say you are able to keep your vows and pledges as described—you live your life in proper accordance with them all. Certain results will follow then, even if you find yourself unable to make great efforts in practices such as meditation on the stages of creation and completion, and so therefore fail during this life to reach the final end of the various paths and levels.

དམ་ཚིག་དང་སྒྲོམ་པ་དག་པར་གྱུར་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་མར་སྤྲུགས་སྤྱོད་
པའི་རྟོན་བྱུང་པར་ཅན་འཕྲོབ་ཅིང་། རོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་མཚན་ལྡན་དང་མཇུག་གསང་
སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཉུས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་”

The immense power of the purity of your pledges and vows will lead you over the string of your future lives to attain a very special kind of life, where you can practice the secret teachings. You will always meet an authentic Diamond Master—one who teaches you the secret way. And you will always find yourself able to put the secret paths into actual practice.

”སྐྱེ་བ་བདུན་ནམ། དམའ་མཐའ་དང་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་འཆང་བྱེད་
བར་སྒྲོན་པ་རོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསང་བའི་མཛོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས།

As such you will, without a doubt, be able to reach total enlightenment within seven lifetimes, or in sixteen at the very most. On this our Teacher, the Keeper of the Diamond, has spoken the following in the *Tantra of the Treasure of Secrets*:

- །དབང་བསྐྱུར་ཡང་དག་སྤྱིན་ལྡན་ན།
- །སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་དབང་བསྐྱུར་འགྱུར།
- །དེ་ཡིས་སྐྱེ་བ་བདུན་ལ་ནི།
- །མ་བསྐྱོམས་པར་ཡང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

If the person is granted
A pure empowerment,

Then life after life
Will the power be given.

Within seven lives
The goal is reached,

Even if the person
Does not meditate.

།གང་ལ་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་།

།གལ་ཏེ་དམ་ཚིག་སྡོམ་ལ་གནས།

།སྐྱེ་འདིར་ལས་དབང་གིས་མ་འགྲུབ།

།སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།

But those who keep
The meditation,

And further maintain
Their pledges and vows

Will reach the goal
Within this life or,

Past deeds preventing,
At least in the next.

ཅིས་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལྷ་བས།

།མ་བསྐྱོམ་སྐྱུར་ཀྱང་ལྷུང་མེད་ན།

།སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ།

Vibhuti Chandra says as well,

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Even should he fail to meditate,
A person will reach the goal
Within the length of sixteen lives,
So long as a downfall has not occurred.

ཅེས་པ་དང་། དམ་ཚིག་ལྔ་པ་ལས་ཀྱང་།

།གལ་ཏེ་ལྷུང་བ་མེད་གྱུར་ན།

།སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ།

The *Book of the Five Pledges* concurs:

As long as there is no downfall,
The goal is reached in sixteen lives.

ཅེས་སོགས་གྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་དུ་མས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། དེ་
འདྲའི་བཀའ་བསྐྱེད་བ་མེད་པ་ལ་བཅོས་མ་མིན་པའི་ངེས་པའམ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་
གཞན་ཡིས་བསྐྱར་དུ་མི་བཏུབ་པའི་གཏིང་ཕྱིན་པ་རྙེད་པར་གྱུར་ནས་སློབ་དང་
བསྐྱོས་་་

You must come to *know* these facts *with genuine certainty*—that is, you must seek a kind of firm belief in them that is deeply rooted within you, so much that no one else could ever change your mind. And because of this knowledge you must then protect your commitments, "*even if it costs your life.*"

་་ཞེས་པ་དཔེར་ན། ལུ་སྟེགས་པ་དང་ལྔ་ལྡོ་ལྟ་བུ་མི་བསུན་པའི་སྐྱེ་བོ་སྟེགས་པོ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་
པས། བྱོད་སྐྱོམ་པ་དམ་ཐིག་འདི་ཚོ་མི་བསུང་རྒྱ་ཁས་མ་སྤངས་ན་ད་ལྟ་རང་གསོད་
ངེས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཏེ་རྒྱལ་གྱི་མས་སྐྱོས་མ་བཏང་ན་གསོད་པར་ཐག་ཚོད་པ་ཞེས་ཏུ་
གྱུར་གྱང་།

What would it be to cost your life? Imagine for example some follower of a non-Buddhist religion, or some kind of barbarian, who was really very cruel, very evil. And suppose he came up to you and said, "If you don't agree not

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

to keep those pledges and vows of yours, then I swear I will kill you, this very instant." Suppose it were completely decided: either you reject this morality, or you die.

ངས་ཚུལ་གྱི་མཁུ་འདི་ཡལ་བར་བོར་ན་ཁོས་མ་བཤོད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཤི་
ཚར་བ་ཡིན་པས་གསོན་ཀྱང་ཤི་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་ལ། ཚུལ་གྱི་མཁུ་བསྐྱེད་ན་ཚོ་
རབས་གཏན་དུ་བདེ་བར་འགྱུར་བས་དེ་བསྐྱེད་བའི་དོན་དུ་ད་ལྟ་ཁོས་གསལ་ད་ཀྱང་རུང་
ལྟོ་

At the "cost of your life" then your choice would go like this. If I discard my morality now he will spare me; but the ultimate hope of my infinite lifetimes will be murdered instead. It's really the same as being killed myself. If though I can keep my morality I will reach the happiness that I've lived all these lives to find. So if to keep my morality now I must let him kill me, then let it be so. I will never give up these morals.

“ཚུལ་གྱི་མཁུ་སྐྱོས་མི་གཏོང་སྐྱེ་བ་དུ་སྐྱོག་འདོར་བ་དང་ཚུལ་གྱི་མཁུ་ཉམས་པ་གཉིས་
སྒྲ་མ་རང་ལ་འདམ་སྟེ། རང་གིས་ཚོ་འདིར་གཅེས་ཤོས་སུ་བྱེད་པའི་སྐྱོག་ལས་ཀྱང་
དམ་ཚིག་དང་སྐྱོམ་པ་ལ་གཅེས་སྐྱེས་ལྟག་པར་དུ་ཚོ་བར་བྱས་ཏེ་དམ་སྐྱོམ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་བསྐྱེད་རྣམས་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས་ཞེས་པའོ།

In short, if it comes down to choosing between giving up your life, and letting this morality degenerate, you had surely better choose the first. The one thing here in this birth that you cherish above all else is your own life. What you are requesting from your Lama is that he or she *grant you* the power to *always keep* your vows and pledges properly; that you reach a point where you cherish these commitments infinitely more than your own precious life.

XII. Meditating on the Two Secret Stages

གསུམ་པ་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ལ་གནས་ནས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་
ནི།

This brings us to the third Step to training oneself in the secret half of the bodhisattva activities, which is how to meditate upon the two stages of this path, while one continues to maintain his pledges and vows. This Step too is presented in a single verse of the root text.

།དེ་ནས་རྒྱུད་སྡེའི་སྡིང་པོ་རིམ་གཉིས་ཀྱི།
།གནད་རྣམས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ནས་བརྩོན་པ་ཡིས།
།ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་མཚོག་ལས་མི་གཡེལ་བར།
།དམ་པའི་གསུང་བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས།
།ཞེས་པའི་སྟོོ་ཀ་གཅིག་སྟེ།

(12)

Bless me next
To realize precisely
The crucial points
Of both the stages,
The essence of
The secret ways.
Grant me then
To practice as
The Holy One has spoken,
Putting all my effort in
And never leaving off
The Practice of the Four Times,
Highest that there is.

དེ་ལྟར་དམ་སྡོམ་ལ་གནས་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་སྟུམ་ན། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

བསྐྱེལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས།

།ལམ་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གང་ལ་ཡང་།

།དུས་ད་ལྟའི་བག་ཆགས་གཙོ་ཆེ་བས།

།དེ་སྟོན་བྱེད་བསྐྱེད་ཚོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།

།སྐྱབས་སྐྱབས་གསུམ་རང་ངོ་ཤེས་བར་མཛོད།

One may wonder, "Suppose I am able to maintain my vows and pledges; what must I do after that?" The highest of Victors, Kelsang Gyatso, has spoken the following:

The point
May be birth or death or the state between them.

The time
Most important for planting their seeds is now.

The way
To transform them is the practice of creation and completion.

The refuge
You must learn is the three final bodies themselves.

།ཅིས་གྲུངས་པ་བཞིན་སྡུར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གསང་སྡུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་
མཐའ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བའི་ཐོག་ནས། རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་སྣང་པོ།

What's being said here is that, first of all, you must continue to keep each and every one of the secret vows and pledges, as explained above. Then you must practice the very *essence* of the great sea of the secret ways. Here first is the stage of creation, which is exemplified by a number of methods.

ཐ་མལ་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོན་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆིད་སོགས་ལ་རང་ག་བར་
འཛིན་པའི་ཐ་མལ་གྱི་སྡུང་ཞེན་དང་། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱང་།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

We tend to see things in an ordinary way, we take them to be no more than what they seem to us; we tend to grasp this way to the place where we live, to our own body, to the things we own and use, and to things like the parts that make up us, and the world: what we call the "heaps," the "categories," and the "doors of sense." We have also always had to undergo an ordinary birth, ordinary death, and ordinary passage between death and birth.

“རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུམ་དུ་འབྱེད་བས་མཚོན་ཏེ། གང་ཤར་སྤང་གྲག་རིག་གསུམ་
གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་དང་སྤྲུལ་མའི་སྐྱ་འཕྲུལ་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་
འཆར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་།

In the stage of creation we transform all these seemingly ordinary things and events; we turn them into the three bodies of a victorious Buddha. We take whatever presents itself to us: all that appears to our eyes, all that reaches our ears, and all that comes in our thoughts, and we make it show itself as total and absolute purity, as a galaxy of perfection, as great celestial mansions, as holy angels, as a magical dance put on by our Lamas.

ཅ་སྤྱང་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱས་ཏེ་གཏུམ་མོ་ཕལ་པ་འབར་བ་ཅམ་དང་།
སེམས་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་ལམ་མཐོན་བོར་འབྲུལ་བ་ལྟ་བུ་”

As for the stage of completion, some mistakenly equate it with concentrating solely on a meditation that involves the various channels and winds, and which results in achieving a rather ordinary kind of inner heat. Others make the error of thinking it is some high spiritual path when you succeed in nothing more than perceiving how the essence of the mind is that it is aware and knowing.

“མ་ཡིན་པར། ཀུན་ཏེ་ག་ལས་སྤྱང་གི་རྒྱ་བ་མཐའ་དག་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་
གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཏུག་སེམས་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་གང་སྤང་བདེ་སྤོང་གི་རོལ་བར་འཆར་བའི་རྣལ་འབྱོར་”

The real stage of completion though is not like this; rather, you take the various winds which course through the body because of one's ordinary conceptual thinking, and redirect them all into the central channel—in a three-fold process of entrance, residence, and absorption. As a result a primal

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

state of mind arises, the clear light, the wisdom which is simultaneous. And the power of this wisdom makes all of existence appear as the play of bliss and emptiness.

“སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པའི་མཐར་། ལྷ་ཐུགས་ལུང་འཇུག་བྱུང་བ་དག་དོན་ཅི་
འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ལམ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་སྟེ་”

In the path of the stage of completion then we meditate over and over on this and related practices, until finally we are able to bring about the Union of the holy body and holy mind: we reach the state of the Lord of the Secret World, the Keeper of the Diamond.

“རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལེགས་པར་སློབ་པ་ཞིག་དགོས་པས། དེ་དག་ཇི་ལྟར་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་གནད་དོན་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་
བཀའ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྫོགས་ནས།

All this makes it clear why we must study, and study well, the path that includes *both the secret stages*. We will have to *realize* all the crucial points of how to actually carry out these two stages. Our understanding must be unerring; it must conform *precisely* with the true intent of Teacher, as revealed in the secret texts, and the explanations of great and accomplished masters.

བཙོན་པ་སྟེ་བཙོན་འགྲུས་ཐང་སྟོན་རན་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་བསྟོན་པ་ཡིས། ཐོ་
རངས་དང་། ལྷ་སྟོ། ཕྱི་སྟོ། སྟོན་གྱི་ཐུན་ཏེ་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་
མཆོག་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ལས་དུས་ཏྟག་ཏུ་མི་གཡེལ་བའམ་མི་འདའ་བར་འབད་ཅིང་།

Then we must *put forth all our efforts*; that is, we must exert ourselves continually and steadily, to the proper degree—not overdoing it, and not underdoing it. These efforts should go towards following the Practice of the Four Times of the day: daybreak, morning, afternoon, and the early night. We must make this practice the single *highest activity that there is* in our lives, and try *never to leave off* doing it.

དེ་ཡང་རྫོངས་ཞེན་གྱིས་བཅོས་པའི་རང་བཟེའི་རྩུན་ཆོས་དང་། ལམ་ལོག་ལམ་གོལ།

བོན་དང་མུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱི་བསྐྱད་པ་”

Now there are false teachings that some persons simply make up on their own, out of an ignorant desire for gain. There are paths that are absolutely backwards, and there are paths that will lead you astray. There are paths that are infected by mistaken concepts from an old local religion, or from some non-Buddhist faiths of ancient India, or anything of the like.

”མ་ཞུགས་པར། དམ་པ་ཞེས་པ། རྣམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ། ཐུན་པ་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱེད་པས། དེའི་གསུང་རབ་ལས་བྱུང་བའི་མན་ངག་
ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ཏུ་སྐྱབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིན་གསུངས།

What we are requesting of our Lama here, said our Lama, is that he or she *grant us* the power never to wander onto one of these paths. We are asking for the strength to practice, in exactly the proper way, the instructions found in the highest of *spoken* words. And these are the teachings of the “*Holy One*” mentioned in the verse. These words refer to a person who can never deceive us; a being who is incapable of lying; that ultimate meditator who keeps the practice of the times: they refer to the victorious, transcendent Buddha.

THE CONCLUSION

XIII. A Request for Good Circumstances

ཅུ་བའི་གསུམ་པ་ལམ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་འགྲུབ་པ་དང་འགལ་རྐྱེན་ཞི་བར་གསོལ་
བ་འདེབས་པ་ནི།

This brings us to the third major division of the text, which is a request so that we can attain all the favorable conditions for succeeding in the path, and also stop all those circumstances that might keep us from success. This request is contained in the single verse of the root text which follows.

།དེ་ལྟར་ལམ་བཟང་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་།
།ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་རྣམས་ཞབས་བརྟན་ཅིང་།

ལྷི་དང་ནང་གི་བར་དུ་གཙོ་བོ་ལོ་ལོ་ལོ་གསལ།
ལྷི་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ།
ལྷིས་པའི་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

(13)

Bless me, grant me that
The spiritual Guide
Who shows me this good road,
And all my true
Companions in this quest
Live long and fruitful lives.
Bless and grant me that
The rain of obstacles,
Things within me
Or outside me
That could stop me now,
Stop and end forever.

དེ་ཡང་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ལམ་གོལ་བ་དང་། ལམ་ནོར་བར་ཤོར་བ་
སོགས་བཟང་ངན་སྒྲོ་ལོགས་ཡོད་ཅིང་། རང་ཅག་གིས་ཉམས་སྲུབ་བྱའི་ལམ་དེ་
ལམ་བཟང་པོ་མ་ནོར་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་མ་ལྷོགས་ན། འཁྲུལ་བའི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཅིག་ལ་ལོ་སྤོང་དུ་སྐྱབ་པ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་མ་འཁྲུལ་བ་འབྱུང་བ་
གཏན་ནས་མི་སྲིད་ལ།

So there are these different sorts of spiritual paths, of widely varying quality: some are totally correct, some are totally wrong, some slide off from right to wrong, and on and on. You and I have access to a path which is pure, and unmistakable, and free of any error. We can either enter it now or go off on some wrong road that goes astray. If this second is our choice then we can try to follow such a way for a thousand years, but it is an absolute impossibility that we will derive from it any good or certain result.

དེ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས།
།གྲུ་ཀུམ་ཚོས་ཀྱིས་བཙོས་པའི་ལྷ་བའི་ལྷས།
།རང་རིགས་བསྟན་པ་ཟེན་ན་ཆེས་ལེགས་ཀྱི།
།ཕ་མས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བྱུང་ཚོར་ཚོགས།
།རྣམ་གཡིང་རྒྱན་པོར་ཤོར་བའི་ལག་སྟོང་མང་།

The Great Fifth Dalai Lama has said,

It's quite nice when you consider
A teaching to be of your school
When the Lama who teaches it wears
A silk cap with the saffron stain.

But remember many are robbed
By the thief of wandering thoughts,
Left empty-handed of riches,
The unique word and the realizations
Passed down the Family line.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀའ་རྙིང་སོགས་དང་དགེ་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལྷ་དམར་སེར་
ཅམ་གྱིས་འབྲེད་ན་མ་གཏོགས། གཞན་མའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཟབ་བྱུང་
འདོན་རྒྱ་མེད་ན། དགེ་ལུན་པའི་ཞབས་བྲངས་པ་ཡིན་པས།

These lines describe people in our school whose knowledge is so little that the only difference they can see between followers of traditions such as the Lineage of the Word or the Ancient Ones, and the tradition of the Virtuous Way, is that some wear lama hats which are red and others wear caps of yellow. People like this are unable to cite a single one of the unique, profound features that distinguish the physical word and the mental realizations of our teachings from those of the other traditions. These people are a disgrace to our school.

བསྐྱབས་བཅད་བརྟེན་བའི་གསེར་བཞིན་དུ་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཇུག་པའི་རིང་

ལུགས་གསེར་ལྷན་མ་ལྷ་བུ་འདི་འདྲ་དང་ད་རིས་ལན་ཅིག་ཙམ་མཇུག་བ་འདིར་
མཇུག་གོ་ཚད་པ་བྱེད་དགོས་པས་ན།

Don't let yourself be one of these. For once in your many lifetimes you have met up with a truly pure system, a school like purified gold. The beliefs that it teaches have been perfectly refined and assayed, like gold that has been through the fire, the shears, and the file. These tests have been carried out with endless hardships by our Gentle Protector, Tsongkapa the Great, who has delivered to us this precious essence of the teachings of the powerful beings of Enlightenment.

ལྷ་སྐྱོད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཚད་ལྡན་བསྟན་ཅིང་། གཞུང་
ཆེན་བཀའ་པོད་ལྲུ་ལ་ཐོས་བསམ་མཐོལ་སྤྱོད་པ་བྱས་ཏེ་བདེན་གཉེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབབ།

We have met with this system, and we must see that a real meeting takes place. We must find and take ourselves properly to a spiritual Guide, one who is truly qualified, and who follows our tradition perfectly in both his viewpoint and his practice. We should undertake to study the five great classics, the five great volumes of the Word, and bring this study to its final end, thereby coming to a firm and accurate understanding of how the two levels of reality work.

ལམ་ཐབས་ཤེས་ཡུལ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སྲུ་ལིན་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་ཚུལ་ཤིང་
ཏྲ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྒོལ་དྲི་མ་མེད་པར་ཇི་སྐྱེ་མ་ཡབ་སྐུས་ཇི་སྐྱེ་འབྲང་བཅས་ཀྱིས་
ལེགས་པར་བཀའ་བའི་གཞུང་ལུགས་སྣེན་བརྒྱད་ཀྱི་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ལེགས་
པར་ཚོས་ཏེ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡུལ་བ་ཞིག་བྱུང་ན།

We must examine and resolve every question about how to put into practice within our own lives that path where method and wisdom are ever inseparable. We must, in short, ask for and receive teachings on the immaculate system of the greater way; we must learn the various clarifications of these teachings by our Lord Lama and his spiritual Sons, and by those who have come after them; and we must hear the private advices passed along in

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

the oral tradition. And then finally we should use the traditional method to master these teachings, in the three steps of learning, contemplation, and meditation, each one always combined with the others.

འབྲས་བུ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ལས་གཞན་དུ་འབྲོགས་མེད་པས་ལམ་
བཟང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་དགོས།

If we do all this we will win a good goal, for we will have found what the verse calls the “good road”: the path that leads to the land of Enlightenment, the path that never wanders someplace else.

དེས་ན་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་གྱི་མདོ་སྲུགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོ་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་མཐུན་རྒྱུ་ལས་སུ་རུང་བ་སོགས་དང་། བྱེད་པར་ལམ་དེ་སྟོན་པར་
མཇུག་པའི་སློབ་མ་དག་གི་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དེས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་མཐའ་
དག་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་ཚོས་མཐུན་གྱི་གྲོགས་ཚད་ལྡན་རྣམས་”

To succeed like this, to actually carry out the path described above—such a good road in the way it combines the open and secret teachings—we will first need to achieve the various conditions that are favorable for us. We’ll need to reach the state where our mind is perfectly pliable, and other such qualities. Most of all we will need a *spiritual Guide who can show us this road, and companions in the quest*—genuine friends of a like mind, who are *true* in keeping each and every one of the Teacher’s instructions.

”ཞབས་བྱང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་བརྟན་ཅིང་།

The first thing we are asking our Lama to grant us then is that these true friends *live long and fruitful lives*, that their two legs remain planted here on earth with the immutability of a diamond.

འགལ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཕྱིའི་བར་གཙོད་རྒྱལ་པོ་ཚོས་བཞིན་དུ་མི་སྲོད་ཅིང་། གཞན་
ཡང་ཚོས་བྱེད་ལ་དག་ལྡང་བ་སོགས་ཚོས་ལམ་དུ་མི་གཏོང་བ་དང་།

Secondly we are requesting our Lama to *bless and grant us, that every last bit of the rain of obstacles* which could ever appear might *stop and end forever*. The first kind of obstacles are those *things outside of us that could stop us now* from

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

reaching our spiritual goals; the main ones would be living in a country where the leaders behave in contradiction to the Dharma—or where they refuse to allow people to enter the Way—by fighting against religion, or the like.

ནང་གི་བར་ཆད་ལུས་ལ་ནད་དང་གདོན་སོགས་གྱིས་གཅོས་ཤིང་། རང་གི་རྒྱུད་དགེ་
བ་ལ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བས་མཚོན་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོགས་མཐའ་དག་
ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིན།

The second type of obstacles are those that are *within*; examples here would be things like illnesses and harmful spirits that attack your body, or a mental inability to direct your thoughts towards virtuous objects any way you want.

འདི་དང་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་གྱི་དམིགས་རིམ་དང་། བདུད་ཅི་འབབ་སྐྱེད་བྱ་ཚུལ་
སོགས་མན་ངག་གི་གནད་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལམ་རིམ་གྱི་དམར་བྲིད་རྒྱས་པའི་
སྐབས་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད་གསུངས།

Our Lama noted lastly that for this and the preceding sections there were a good number of essential points covered in traditional advices: what visualizations to perform at each point, how to bring down a flow of nectar to purify oneself, and so on. He said that we should learn these by referring to descriptions found in the more detailed, practical presentations of the Steps of the path.

XIV. A Prayer for Future Care

བཞི་པ་རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་མས་རྗེས་སུ་གཟུང་སྟེ་ས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་
རུས་པར་སྟོན་པ་ནི།

We have come now to the fourth and final section in the text of the "Source of All My Good." This is a prayer that, in all our future lives, we may be taken under the care of a Lama, and so gain the strength to reach the end of the various levels and paths. Here again the point is covered in a single verse of the root text:

སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་སྐྱེ་མ་དང་།
འབྲུལ་མེད་ཚེས་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་།
ལས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་ལྗོན་གསལ་ནས།
རྫོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག
ཁྱེས་པའི་སྣོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན།

(14)

In all my lives
May I never live
Apart from my perfect Lamas,
May I bask
In the glory
Of the Dharma.

May I fulfil
Perfectly
Every good quality
Of every level and path,
And reach then quickly
The place where I
Become myself
The Keeper of the Diamond.

དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་ཀུན་ཏུ། ཡང་དག་པ་སྐྱེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་མ་སྣོ་བཟང་ཐུབ་དབང་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་དུས་སྐད་ཅིག་
ཀྱང་འབྲུལ་བ་མེད་པར།

The verse says, *in all my lives*—that is, in this and in all my future lives to come—*may I never live apart from my Lamas*, may I never spend a moment without them. These Lamas are “perfect”: they are spiritual Guides who have all the right qualifications; they are the great Lama Lobsang, Lord of the Powerful, who is the Keeper of the Diamond.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

མདོ་སྐྱབས་སམ། ལྷ་སྐྱོད་ཀྱི་གདམས་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་
དོམས་པ་མེད་པར་ལོངས་སྐྱོད་ཅིང་།

And in these lives *may I bask in the glory of the Dharma*: may I seek unceasingly to drink of the Dharma either in the sense of the open and secret teachings, or the teachings that are "deep" and "wide"—the instructions on correct view and living the life of a bodhisattva.

སྒྲ་མས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ས་བཅུ་དང་ལམ་ལྔའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རབ་བམ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་ལེགས་
པར་རྫོགས་ནས།

May I then put into actual practice all the Steps of the path, exactly as these Lamas have taught me to do. If I can do so then I will fulfil each and every good quality of the ten levels and the five paths. And I will fulfil them just right, which is to say perfectly, or to the highest degree which exists.

སྒྲ་མ་སྟོ་བཟང་ཐུབ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཚོ་འདི་ཉིད་དམ། དམའ་མཐའ་སྐྱེ་
བ་བདུན་ནམ། བཅུ་དྲུག་ནས་མ་འགྲངས་པར་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་
བར་ཤོག་ཅིག །ཅིས་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་སྟེ།

And may I reach then the place where I become myself the Lama, Lobsang, Lord of the Powerful Buddhas, *the Keeper of the Diamond*. May I do so *quickly*: in this very life, or at least within seven lifetimes, or no more than sixteen.

Make thus a prayer that you can have the virtuous fortune to make all this come true.

སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་མཇུག་གི་བཀའ་
རྩོམ་མིན་ཡང་།

This verse, the one that begins with the words "In all my lives," does not appear at the end of the original text of the *Source of All My Good*. Nonetheless, said our Lama, there is a reason why it is added here in conclusion, and why I have given an explanation of it.

རང་རིས་བསྐྱོན་གྱི་སའི་ཡུལ་ལ། དགོ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །ཞེས་སོགས་ལྟ་
བུ་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱུར་བསྐྱོ་བ།

Generally speaking, there are three different objects that you and I can pray for: three goals towards which we can dedicate the power of a great good deed such as the practice we have just completed. The first is to dedicate our virtuous act so that it might turn into a cause for us to achieve Enlightenment. An example of this kind of dedication would be the verse which starts with the line, "By this virtue may all beings..."

རྒྱལ་སྐས་སྐྱོན་ལམ་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་བསྐྱོན་པ་རྒྱས་པའི་
རྒྱུར་བསྐྱོ་བ།

We can secondly dedicate our good deed to become a cause for the teachings to spread in the world. A typical verse here would be the one that starts with "The prayers of bodhisattva princes, as many as the drops of water in the Ganges..."

སྐྱོན་པ་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་བསྐྱོན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་སྐྱེ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
རྒྱུར་བསྐྱོ་བ་སྟེ་གསུམ་ལས།

The third way to dedicate a great goodness is so that it brings ourselves and others to be taken under the care of a Lama. Here there are verses like the one with the line about the "matchless Word of the Teacher."

སྐྱེ་མས་རྗེས་སུ་བབུང་ན་སྐྱེ་མ་གཉིས་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འོང་བས་ན། །འདིར་སྤྱི་མ་ལྟར་
བྱེད་པ་བསྐྱོ་སྐྱོན་གྱི་སྐྱེ་མས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། །རང་སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་
མང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་མཇུག་ཐོགས་འདིར་སྐྱུར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་
གསུངས།

Once a Lama has taken us into his or her care, the other two goals come then of their own accord. For this reason, any verse dedicated to the third kind of goal is a brief and powerful combination of both dedication and prayer. And this is why the custom prescribed by a great many wise and accomplished saints of our past lineage has been to attach this verse at the end of the work.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

དེ་ལྟར་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱུགས་བཅུད། ཚོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
གི་ཡང་སྟོང་རྗེན་པར་ཕུང་བ་ལྟ་བུ་ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་འདུས་པའི་གདམས་པ་བྱུང་པར་
དུ་འཕགས་པ་བྱིན་རླབས་སྤངས་ལུས་སུ་གྲགས་པའི་བཤད་པ་ས་བཅད་མ་སྟོངས་ཙམ་
ལེགས་པར་ཕུལ་ཟིན་པ་ཡིན་པས། སྟོ་བྲོས་མཚོག་དམན་ཚང་མས།

And so I have finished fully offering up to you all this my explanation of the lines known as the *Begging for a Mountain of Blessings*. It is but a brief explanation, barely enough to avoid losing the basic outline.

This *Mountain of Blessings* contains the cream of the holy thoughts of our gentle protector, the great Tsongkapa. It is an extraordinary instruction; it packs a tremendous amount of meaning into but a very few words. In a sense it rips open and lays bare the innermost heart of all the 84,000 great masses of teachings delivered by the Buddhas.

སྐར་གོང་དུ་ལུས་པ་ལྟར་རྗེ་སླ་མས་བུང་དུ་སྟོང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་གྱི་དགོན་པ་
གོང་དུ་ལམ་མཚོག་སྟོ་འབྲེད་དང་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་འདི་བཀའ་རྩོམ་དང་
གསོལ་འདེབས་མཛད་པས་ལམ་རིམ་སླ་མ་བརྒྱད་པ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ཞལ་གཟིགས།
བུང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་གྱི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་
འགྲོའི་དོན་རླབས་པོ་ཆེ་གནང་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་མང་པོ་བྱེ་སྟེ་འཕྲིན་ལས་ནམ་
མཁའ་དང་མཉམ་པར་བུང་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བུང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་བསྟན་པ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དུ་”

As I mentioned above, the works called *Open Door to the Highest Path* and the *Source of All My Good* were composed by our Lord Lama and delivered as a supplication above the hermitage of the Victor, near the monastery of Radreng, which stands to the north.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Once he had made his supplication, the precious Tsongkapa found himself face to face with each and every Lama of the lineage of the teachings on the Steps on the path to Buddhahood. At the same moment many auspicious signs occurred which portended how the Lord would elucidate these same teachings, making them as clear to us as the Sun in the sky. These and other great deeds would he perform, deeds both powerful and effective in furthering the teachings and the needs of living beings.

Each and every one of us here, those of great intellect and those of lesser, must all emulate the life of the Lord Lama, whose mighty activities spread as far as space itself does. We must do whatever we can to see that these instructions on the Steps of the path to Buddhahood take root and flourish within the minds of ourselves and others.

“སྐྱོར་ཚེས་དང་དགའ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསགས་སྤྱང་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་
བྱེད་པ་སྒོམ་དུ་བཏང་།

To accomplish this we must first carry out certain preliminaries: we must collect the power of great good deeds, clean ourselves of our past bad deeds, and make a request to our Lamas for strength. For this we will need a practice, something like the text called the *Preliminary Practices*, or else the *Thousand Angels*.

ཉུང་མཐའ་ཡང་གཞུང་འདི་ཙམ་གྱི་ཚིག་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་ཏེ། བཤར་སྒོམ་
གྱིས་བག་ཆགས་འཛོག་པ་རྒྱན་ལ་ནན་ཏན་དུ་འབད་པ་དང་།

At the very least we should acquaint ourselves thoroughly with the meaning of the verses of this very brief work. We must make great efforts in a wide variety of related practices, beginning with review meditation to plant desirable seeds in the stream of our mind.

ཐུབ་བཀའ་ཚེས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་ལས། ཐོས་རྒྱུའི་ཚེས་དེ་གང་། དེ་ཐོས་པའི་རྒྱལ་
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚེས་ནི་སྤང་དོར་གྱི་གནད་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་
ཡིན་པས་”

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Remember here the words of Tuken Chukyi Nyima:

What is the Dharma we should learn? And how are we to learn it? There is one and only one being who sees with perfect accuracy each and every crucial point of what we should take up and what we should abandon; this being is the Buddha.

“དེས་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མ་ཚང་བ་མེད་
པར་སྟོན་པ་ཇོ་བོའི་ལམ་སྟོན་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་
སོགས་ལ་ཐོས་པ་བྱ་ཡི།

Therefore the Dharma that we choose to learn should be the *Lamp of the Path* by Lord Atisha, and works like the longer and shorter presentations of the Steps which clarify his true intent. The reason is that these instructions present in their totality the keys which the Buddha himself taught in the open and secret teachings, for actually carrying out the Dharma in one's own life.

གཞན་དུ་ན་ས་ལས་ཐོན་པ་སྐད་དང་། གནམ་ལས་བབས་པ་སྐད་དང་། ཕ་མེས་ཀྱི་
སྟོན་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་སྐད་པའི་ཤོག་དྲིལ་ཆང་རྒྱུད་ཅམ་འཕྲལ་དུ་ཐོས་ནས་ཤེས་
ཀྱང་”

It's true that we could choose a different way and devote ourselves in the short term to learning all those weird little scraps of Dharma that somebody supposedly found under the ground, or supposedly fell out of the sky into somebody's lap, or supposedly got handed down by word of mouth from some ancestors of ancient times.

ཕྱགས་སུ་བསྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན་ལས་མ་འདས་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིད་ལ་དང་།
རྒྱུད་པོ་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དང་པོར་དེ་
ལྟ་བུའི་ཚོས་ལྟར་སྐྱུང་རིགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྱི་ལུད་ལྟར་དོར་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚོས་

ལོགས་སུ་འཚོལ་དགོས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

In the long run though all these can only deceive us. This is precisely what happened with great holy beings of the past, authentic masters such as Milarepa and Kyungpo. For a time they deigned to study such works, but later on they were forced to discard them like so much manure, and go on to seek a different Dharma, one that would actually make them enlightened.

ལྷང་རྒྱ་ལོལ་པའི་དོ་ཇི་འཁུལ་ནས།

།སྟོན་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་བགྲང་ཡས་ཀྱིས།

།ཚོས་ཟབ་དགུ་མང་དུ་གསུངས་ལགས་ཀྱང་།

།ཇི་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་རབ་ཀུན།

།དོན་མ་ཚང་མེད་པར་གཅིག་བསྟུས་པ།ལགས་ཀྱང་།

།ཇི་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་རབ་ཀུན།

།དོན་མ་ཚང་མེད་པར་གཅིག་བསྟུས་པ།

This too we learn from the lips of Changkya Rolpay Dorje:

It's true that
In the past
Buddhas beyond all counting

Have spoken
Perfect Dharmas,
By the millions, in multitudes.

Yet where else
Is a book
Like the Steps to Buddhahood,

The eloquent
Instructions
Of the Lord, Lobsang Drakpa,

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Where he
Takes all
The highest of words, the teachings

Of Buddhas of Power
And combines their intent
Into one, with nothing left out at all.

། ལྷོ་མཚོག་དམན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཚོས།

། ལྷོ་ལྷོ་མ་དང་རྒྱུད་པ་མ་འབྲུལ་བ།

། རོང་རྩོ་བཟང་གཤམ་པའི་ལེགས་པར་བཤད།

། བཀུར་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ལས་གཞན་གང་།

། དེ་ཉམས་ལེན་མཛོད་ཅིག་སྐལ་ལྷན་དག

། ཅིས་པ་དང་།

His is a Dharma
That benefits all,
People of high intellect or lesser;

His is a Dharma
That never errs,
In its view, meditation, and activities too.

Let this then
Be your practice,
Those with the goodness to hear it.

གུང་ཐང་བསྟན་པའི་རྣོན་མེས་ཀྱང་།

། སེམས་དེ་ལྟར་ཚོས་ལ་འབྲུལ་བ་ན།

། ཚོས་ཟབ་མེད་སྒྲ་ཅན་མང་ན་ཡང་།

། མགོན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

ཇི་སྟོབ་བཟང་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་མཚོག

And finally, Gungtang Tenpay Dronme has spoken too:

It may seem
There are many teachings they call "profound,"

But the mind
Settled down in the Dharma sees

That when you go
To take the essence of leisure and fortune,

Your savior will be
The cream of the thought of Victors of all three times:

The supreme tradition
Of the Lord, the Victor, Lobsang;

ཚོས་མདོ་སྒྲགས་བཤད་སྐབ་བུང་འབྲེལ་གྱི།

ལམ་ངོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་སོགས།

ལག་དེ་ཚང་ལ་མ་ཉོར་ཡོངས་རྫོགས་ལ།

དུས་ཉིན་བཞིན་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་གྱིས།

Where every crucial point
Is absolutely complete, and without any error

The definitions,
And divisions, and order, and all other details

Of the path
Where open and secret, teaching and practice combine.

ལམ་སྒྲོམ་ལ་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞིར་བྱས།

དེའི་སྐྱོར་དང་མཇུག་གི་རིམ་པ་ཡང་།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

ཇི་སྐྱོ་མའི་བཀའ་བཞིན་ལེགས་བསྐྱབ་སྟེ།

།དལ་འབྱོར་ལ་སྟིང་པོ་ལེན་པར་འཚལ།

For the main stage
Follow review meditation on these,

Every day that goes by
It will plant many seeds in your mind.

Follow as well
For the stages of starting and ending

Just what
Our Lord Lama has taught us to do.

ཞིས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྐུ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གསུང་དུ་མདོ་
སྐྱབས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་།

What these Lamas are telling us is that we have at our disposal whatever Dharma we need: we have the longer, and medium, and more brief presentations of the Steps to both the open and secret paths, all set out for us by the Lord, his spiritual Sons, and the various teachers who have followed them.

རིན་པོ་ཆེའི་བུ་མ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟར་ལག་མ་ཐོགས་པ་ཡོད་པས། གཞན་གྱིས་ཚོས་
སྐད་ཟབ་ཟབ་མོར་སྐྱོགས་པའི་སྟིང་པོ་མེད་པའི་སྟོང་ལུང་ལ་འགམ་ཆུ་མི་ལྷང་བར་།

You have thus in your own two hands a great basket; the lid is wide open, and the basket brims with precious jewels. So don't let your mouth start watering every time you hear somebody spout some meaningless chatter about some new and very oh-so-very "profound" Dharma they've discovered.

་་་རང་ལུགས་གྱི་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་གཞུང་མན་ངག་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལམ་རིམ་ལ་རྩོལ་བཅས་རྩོལ་མེད་གྱི་སྟོང་བ་ལེགས་པར་བཏོན།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Rather take yourself through the great texts and special advices of the wise and accomplished masters of our own tradition, all in the proper order of learning, contemplation, and meditation. Get to a point where you are totally fluent in all the Steps of the path, first by making a conscious effort, and then later in an effortless flow.

ངེས་འབྱུང་བྱུང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་
ཉམས་སྲོང་བྱུང་པར་ཅན་རང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་ནས།

Plant and nurture within your own mind, one by one, the various realizations such as disgust with this suffering life, and the wish to reach enlightenment for every living being, and the ultimate view of reality. Along with these then develop the path of the two secret stages. Work at them until you achieve an extraordinary level of personal experience in each.

ད་རིས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་བཟང་ལན་ཅིག་རྙེད་པའི་སྐབས་འདིར་དོན་མེད་དོན་རྒྱུང་
སྲོང་ལོག་ཏུ་མ་ཤོར་བར་།

Right now you have found a body and life that have every spiritual leisure and fortune you could ever wish for. This is the only time all this could ever come together for you. Don't let it slip away. Don't waste it on things that are meaningless. Don't waste it on things that have only little meaning. Don't wait until you have lost it forever.

།།མཁའ་ཁྲུབ་གྱི་འབྲོ་བ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མ་གཤམ་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་དོན་དུ་བྱུང་འཇུག་དོ་ཇེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
འཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དེ་།

As far as space itself reaches, there live sentient beings who have been your mother. They are old and feeble, they live lives of desperation, and over the reaches of time they have lavished every kindness upon you. For their sake then you must now go and attain this precious gem, the state of secret Union, the being of the One who Keeps the Diamond.

དལ་བའི་ཉེན་ལ་སླིང་པོ་མཚོག་ཏུ་ལོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་མཇུག་དགོས་པ་ཡིན་

གསུངས།

Make haste, give it all your strength, follow the path given here, reach your goal. You must go now, said our Lama, go, and take the ultimate essence of this one good life you have.

། རྒྱལ་ཀུན་བགོད་པ་གཅིག་གྱུར་དེ་མེད་ལམ།
། བྱ་རམ་ཤིང་པའི་གསུང་རབ་གཅིས་རྒྱུ་མཛོད།
། རྒྱལ་ཚབ་མི་པམ་མགོན་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས།
། ལས་འོངས་ཟབ་མེད་ལྷ་དང་རྒྱ་ཆེད་གཞུང་།

It is the one immaculate path
Travelled by each and every Victor;
It is a treasure of cherished jewels,
High words from the One of the Sugarcane.
It is the great book of teachings upon
Profound view and the far-reaching deeds
Come down to us from the royal Regent,
The Invincible Savior, and Gentle Voice.

། ལྷ་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་ཐོགས་མེད་མཆེད་ལ་སོགས།
། ལྷོན་མེད་ཤིང་རྟ་ཆེ་ལས་ལེགས་བརྒྱད་པ།
། ལྷ་གཅིག་ལུལ་བྱང་ཞབས་དང་འབྲོམ་སྟོན་ཇི་ལྟར།
། དྲིན་ལས་གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་ཐོབ།

It descended in a perfect stream
From the Father, Nagarjuna, and his Son;
From Asanga, the Brother, and others too,
Unprecedented from great innovators.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

Because of the kindness of one great God
Along with the Lord named Dromton Je,
Those of the Land of Snow had the glorious
Fortune to obtain this teaching.

།ལོ་པཎ་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་དཀའ་བ་བརྒྱས།
།འཕགས་ཡུལ་བཀའ་བསྟན་གྱི་སྣོད་གངས་ལྗོངས་འདིར།
།དར་བའི་སྒོལ་བཟང་སྤེལ་བ་རིང་ཞིག་ནས།
།མི་མཁས་བསྐྱད་པས་འགྲིབ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོདས།

Tibetan translators and Indian masters,
A crowd of wise and accomplished saints,
Undertook thousands of hardships to find
Millions of scriptures and commentaries
In the Land of the Realized; then here in Tibet
A noble tradition spread and grew,
Till many years later some without wisdom
Began to corrupt it; the sun nearly set.

།དེ་ཚེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་ཅོང་ཁ་པས།
།སྐབ་བསྟན་ཡོངས་ལྗོགས་མདོ་སྒྲགས་ལམ་རིམ་གྱི།
།ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཆེན་གསར་དུ་སྤྱི་བའི་ཚེ།
།ཐར་འདོད་སྐྱི་གྱུ་ཡོངས་ལ་སྐལ་བཟང་གྱིན།

Then came Tsongkapa, who was in truth
The one called Soft and Glorious Voice.
He opened the way to a new innovation,
The magnificent system of teachings upon
The Steps to the path of all the open
And secret word of the Able Ones.
That day was a powerful blessing bestowed
On the fortunate masses who seek for freedom.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

།འབྲུག་པར་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས།
།བསྐྱབས་པ་དོན་ལྡན་མཚོག་འབྲིང་དམན་པའི་སྒོར།
།འཚམས་པ་དེ་གོ་ཡང་དག་ལམ་སྟོན་བཤེས།
།སྒྲང་དོར་མ་ཙོར་ལྷ་བའི་མིག་ཀྱང་ཡིན།

Especially when they call this teaching
The "essence of the highest of words,"
Their praise has a point, for only it fits
The sharpest and middle and dullest of minds.
The Steps are too a spiritual Guide
Who shows the path that is totally pure,
They are eyes that let you see without fail
What things you should practice, and what to give up.

།ཟབ་རྒྱས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་བསྟུས་འདི།
།མདོ་རྒྱད་ལྷ་མེད་སྣུ་བའི་དྲང་སྟོང་ཆེ།
།འབྲུག་བདག་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་པོ་པ་བོང་ཁའི།
།དུག་ཅུའི་དབྱངས་ལྡན་དཔལ་གྱི་མགུར་ལས་ཐོན།

This brief abridgement of the keys
Of the deep and widespread Steps of the path
Was drawn from a song of experience
Sung in sixty most glorious tones
By a highly accomplished Saint unmatched
In propounding the open and secret Word:
Pabongka, the Essence of Greatest Bliss,
Lord over all of his secret world.

།དེ་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་ལྷ་བའི་མ་མ་འདིས།
།ཐུབ་བསྟན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་བཟུང་སྟེ།
།དགའ་ལྡན་ལུགས་འཛིན་གྱུ་དབང་གྱི་བའི་ལྷགས།

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

མཁའ་མཉམ་པའི་བདེ་སྲིད་དུ་དར་གྱུར་ཅིག

This excellent explanation then
Is like the mother of the moon,
The treasure trove of a king of kings,
That holds in it all the Buddhas' Word.
By the strength of a trillion Lords of Serpents,
Who uphold the way of the Heaven of Bliss,
May this teaching spread in a glorious spring
Bringing help and happiness far as space.

ཅིས་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་གསུང་བཤད་ཀྱི་བཟུང་བྱང་མདོར་བསྐྱས་སུ་བཀོད་པ་
འདི་ཡང་། ལྷག་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་བཀའ་རྒྱུ་མཉམ་མེད་ཇི་ཕ་བོང་ཁ་པ་རྩོ་
ཇི་འཆང་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱིས། ལུ་སྤྱེལ་ཉོར་ལྷ་བཞི་པའི་ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་
དབེན་གནས་བཀའ་ལྷན་ཆོས་སྒྲིང་དུ། འགོ་ལོག་སྒྲ་མ་འཇམ་དཔལ་རོལ་པའི་སློབ་གྲོས་
དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ཞེལ་ཁང་སྐས་གངས་གིལ་སྤྱེལ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐལ་
ལུན་གྱི་ཆོག་པ་པ་སུམ་ཅུ་སྟོར་ལ།

And so ends this very brief explanation of the *Source of All My Good*. It was compiled primarily from a series of notes taken on the 22nd day of the fourth month according to the Mongol system, in the year of the water monkey [1932], at the retreat house known as Tashi Chuling.

The notes are of a teaching delivered by that God of a Secret World, the Protector of All Around Him, the Lord, the Magnificent Keeper of the Diamond: Pabongka, whose kindness knows no equal. At the time he had consented to confer a secret initiation upon a group of some thirty very fortunate disciples, including among them the good and glorious Lama of Golok, Jampel Rolpay Lodru, as well as Ganggiu Trulku Rinpoche, the son of Sholkang.

བདེ་མཚོག་དྲིལ་བུ་ལུགས་སྤྱི་དགྲིལ་ལྷ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་དབང་བཀའ་འགའ་ཤམ་ཤིག་
གནང་བའི་སྡོན་དུ་འདྲིའི་བཤད་ལུང་ལྷུས་སྦྱལ་དང་།

A number of empowerments and instructions upon them were given, centered on the Five Angels of the outer secret world, as well as other aspects of the secret practice of Highest Bliss, according to the tradition of Gantapada. The present explication was granted as the required preliminary to the initiation.

སྐབས་གཞན་དུ་དོ་ཇེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཟབ་བྲིད་མདོར་བསྐྱས་འགའ་ཙམ་མོས་
པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་དྲན་གསལ་བཟུང་སྟེ་མོ་ཉུང་དུ་རེ་བཏབ་ཡོད་པ་ནམས་སྤྱད་ཕྱོགས་
སྤྱིགས་བགྲིད་འདུན་ཐོག

There were also a number of other occasions on which we received brief but very profound instructions on this teaching directly from this very Keeper of the Diamond. For my own benefit, so that I would be able to retain these advices, I had taken down some brief notes and kept several sets of them in my possession. It had always been my intention to organize them into a single work at some later point in time.

སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པའི་བསྐྱན་པ་བསྐྱན་འཛིན་སྐྱ་མ་སྟོབ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་
ལ་མི་ཕྱད་དད་དམ་སྒྲ་མེད་དོ་ཇེ་འི་ལྷན་པོ་ལྟར་བརྟན་པའི་ཡོན་གྱི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལྷ་
ལྷམ་སྐྱ་ངོ་ཡང་འཛོམས་ཆོ་རིང་མཚོག་ནས། ལྷན་པོ་ལྟར་བརྟན་པའི་ཡོན་གྱི་བདག་
མོ་ཆེན་མོ་ལྷ་ལྷམ་སྐྱ་ངོ་གཡང་འཛོམས་ཆོ་རིང་མཚོག་ནས།

The notes came to the attention of the esteemed Yangdzom Tsering, a high lady of noble family. She is one of the great religious sponsors of our land; her faith in the teachings of Lobsang, the King of Buddhas, and in the Lamas and disciples who keep these teachings is totally unbreakable, unequalled, unshakable as the diamond mountain at the center of the universe.

ཟིན་བྲིས་འདི་ཉིད་སྐར་བཤོ་ལྷ་རྒྱུར་མ་དཔེ་འཕལ་ཐོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་བསྐྱལ་མ་ནན་
ཆེར་གནང་བར། གཞན་ལ་ལྷ་དག་གཟིགས་འབབ་སོགས་ཉི་འཕལ་སྒྲ་འཕལ་གྱི་

ཡུན་བགྲངས་མ་སྒོ་བས་པར།

This noble lady insisted vehemently that I should with all haste come out with a manuscript of the notes which would immediately be carved onto woodblocks and printed. This duty I undertook, not daring to drag my feet or delay the project even so long as it would take to offer the text to others for proofing, editing, and other such tasks.

རང་མཉམ་སྒོ་དམན་དག་ལའང་པན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ཟིན་ཐོ་ཁག་དང་། རང་
སྒོར་རི་བྱང་ངེས་པ་རྣམས་ལས་སྣོང་པོའི་ཆ་མཐའ་དག་བྲེལ་རྟེན་གྱིས་ལེགས་པར་
བཏུས་ཏེ།

Along with this encouragement came a second motivation, which was my own desire to benefit fellow disciples whose intellect might be as feeble as the one I possess. And so in a great rush I have put together this treatise, combining together all my sets of notes, and the most essential points of whatever I myself was able to grasp with certainty from what he taught.

འདན་སྲ་དགོ་མིང་པ་སྒོ་བཟང་དོ་རྗེས་མ་སྒྲེལ་དབོ་རྒྱའི་མར་གྱི་མཁའ་འགོ་འདུ་བའི་
དུས་བཟང་པོར་ཡབ་གཞིས་ལྷ་སྐྱུ་དགའ་ཚལ་བའི་ཕོ་བྲང་དུ་མཇུག་གྲུབ་པར་བྱས་པ།

This labor was accomplished by myself, whose ordination name is Lobsang Dorje, and who hails from the monastery called Den. The writing took place at Ganden Palace, located on the estate of the family of Hlalu. The final pages were completed on the auspicious day of the Meeting of the Angels, during the waning of the moon in the month of wo, in the year of the fire monkey [1956].

རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྲགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྣོང་པོ་དྲི་མ་མེད་པ་
རང་གཞན་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅུས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །།

I pray that this good deed may act as a cause that will give me the strength to further within my own and all other beings' minds the immaculate essence of the open and secret Word: the teachings of the Great Tsongkapa, the Buddha himself returned to us.

Practice I: Mandala of the Steps to Enlightenment
Reading Three

༩ །དད་གཏོང་རབ་ཡངས་སྤྱིན་པའི་བདག་མོ་ཆེ།
།གཡང་འཇོམས་ཆེ་རིང་གིས་བསྐྱུན་ལྷན་དཀར་མཚུས།
།ས་ལམ་བགྲོད་པ་རབ་ལྷུང་ཤིང་རྟའི་ཤུགས།
།བྱང་འཇུག་གཏོད་མའི་རྒྱལ་སར་ལྷུང་འགོད་ཤོག།

She is a sponsor of the Dharma
Whose gifts of faith spread far and wide,
And Yangdzom Tsering in the deed done here
Has given birth to a pure white force.
May this power send her across the spiritual
Levels and paths, with the speed of a carriage,
And bring her quickly to the capital city
Of secret Union, before and beyond all time.

།།དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།

Let goodness grow forever!

The
Asian
Classics
Institute

THE MANDALA OF THE STEPS TO ENLIGHTENMENT

Please cut along the dotted line to make an insert for the binder spine

**THIS COURSE USES A
1 INCH BINDER**

PRACTICE

1

1

THE MANDALA OF THE STEPS TO ENLIGHTENMENT (*Lam Rim*)

PRACTICE

